

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos LXXXIV. — Izdan in razposlan dne 19. decembra 1896.

Vsebina: Št. 220. Zakon o neposrednih osebnih davkih.

220.

Zakon z dne 25. oktobra 1896. l.

o neposrednih osebnih davkih.

S pritrditvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

V kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, se s predpisi, obseženimi v nastopnih poglavjih I. do VI., z odpravo dosedanjega davka od dohodkov (dohodnine), vreja na novo davek od pridobitka (pridobnina) in davek od prihodkov (prihodnina, rentnina), ter se vpeljuje osebni davek od dohodkov (osebna dohodnina) in pa davek od plače (plačarina) pri viših službenih prejemkih.

Člen II.

S pridržkom uporabe na prejšnje primere izgubé s pričetkom veljavnosti tega zakona moč predpisi, nasprotni določilom tega zakona, zlasti cesarski patenti z dne 31. decembra 1812. l., z dne 16. decembra 1815. l., z dne 20. junija 1817. l., z dne 22. januarja 1824. l., z dne 7. oktobra 1851. l. (drž. zak. št. 218), cesarski ukaz z dne 9. decembra 1851. l. (drž. zak. št. 256), potem cesarski patent z dne 29. oktobra 1849. l. (drž. zak. št. 439).

Potemtakem mora v bodoče nehati tudi s cesarskim patentom z dne 10. oktobra 1849. l. (drž. zak. št. 412) zemljiškim in hišnim posestnikom dodeljena pravica do odbitka pri plačilih, ki jih morajo opravljati za obresti ali druge letne davščine od dolgov, držečih se njih zemljiške ali hišne posesti,

katera pravica do odbitka se jim je za dobo, dokler bo trajala veljavnost cesarskega patenta z dne 29. oktobra 1849. l., pustila po členu III. zakona z dne 7. junija 1881. l. (drž. zak. št. 49) in po §. 12. zakona z dne 9. februarja 1882. l. (drž. zak. št. 17), in takisto mora nehati tudi pravica do davčnega odbitka, dodeljena lastnikom trgovinskih in obrtnih podjeteb v §. 23. ravnokar omenjenega patenta, oziroma v členu I., odstavku 3. zakona z dne 26. junija 1868. l. (drž. zak. št. 72).

Samó gledé oniĥ delnih zadolžnic in hipotekarnih zajmov, katerih obresti se pri podjetbah, zavezanih javnemu dajanju računov, po zmislu §. 94., lit. c) prištevajo donosu, ki je zavezan davku, bodo imenovane podjetbe, v kolikor so imele po dosedanjih davčnih zakonih pravico do davčnega odbitka, tudi še nadalje vpravičene, izvrševati to pravico v dosedanji zakoniti izmeri.

Člen III.

S pričetkom veljavnosti tega zakona mora izgubiti veljavnost tudi v drugem odstavku §. 7. v zakonu z dne 9. februarja 1882. l. (drž. zak. št. 17) obseženo določilo, da je v pozvedbo 5odstotnemu davku zavezanega čistega donosa poslopij, popolnoma oproščenih najeminskega davka (najmarine), odbiti od kosmatega donosa najemnine tiste obresti za glavnice, zavarovane na davku zavezanem predmetu, o katerih se dá dokazati, da dospó v izplačilo v davčnem letu.

Člen IV.

Uporaba donosa neposrednih osebnih davkov se vreja z nastopnimi določili.

Člen V.

Za donos neposrednih osebnih davkov je v vsakem letu veljavnosti tega zakona šteti tisto vsoto, ki se od 1. dne januarja do 31. dne decembra vplača za davke, vrejene v njem, ali pa za zastanke ali dodatne predpise na dosedanji pridobnini in dohodnini.

Člen VI.

Od donosa na novo vrejenih neposrednih osebnih davkov, oznamenjenega v sprednjem členu, ostane državnemu zakladu v letih 1898. in 1899. razen priredbenih stroškov, preračunjenih na 1,200.000 gl. na leto, pred vsem oni znesek, kateri bi se bil stekal vanj že po dosedanjih zakonih.

Za ta znesek velja letna dolžnost pridobnine in dohodnine v letu 1897. s pribitkom vred, kateri znaša za leto 1898. $2\frac{1}{2}$ odstotek, za leto 1899. pa 5 odstotkov te letne dolžnosti.

Člen VII.

Iz donosa, kar ga bo več, se dodeljujejo davčni odpustki in preodkazi deželnim zakladom po zmislu nastopnih določil.

Člen VIII.

Mimo odpustka, za občno pridobnino dodeljenega po ustanovitvi pridobninske glavne vsote s 17,732.000 gl. (§. 11.), se na predpisani zemljarini (zemljiškem davku) in hišnini (domarini, hišnem davku), izvzemi 5odstotni davek od donosa davka prostih poslopij, odpušča od 1. dne januarja 1898. l. 10 odstotkov njih zneska.

Člen IX.

1. Po založbi v členu VIII. previdenih odpustkov še preostajajoči prebitek se, v kolikor ne presega 3,000.000 gl. na leto, odda deželnim zakladom tako, da se temu prebitku enak alikvoten del državnih realnih davkov preodkazuje deželam.

2. V izvedbo tega določila se v letu 1898. in 1899. preodkazuje vsaki deželi toliko odstotkov v dotični deželi in dotičnem letu doseženega donosa državnih realnih davkov, kolikor odstotkov vsega donosa realnih davkov znaša skupna vsota, katera se za isto leto preodkazuje vsem deželam.

3. Kadar prebitek preseza znesek 3,000.000 gl., tedaj se nadaljni večji zneski uporabljajo po nastopnem redu:

a) v to, da se zvišajo v členu VIII. oznamenjeni davčni odpustki do tiste izmere skupnega odpustka, katera sme v istem času doseči k večjemu 15 odstotkov pri zemljarini, $12\frac{1}{2}$ odstotkov pri hišnini, in pa v to, da se zniža pridobninska glavna vsota tako, da se odpustek na občni pridobnini zviša na 25 odstotkov tistega zneska, ki se je vzel v podstavo pri preračunu pridobninske glavne vsote (člen VIII, §. 11.);

b) v to, da se zniža davčno merilo za podjetbe, zavezane javnemu dajanju računov, do 10 odstotkov (§. 100., odstavek 1. in 5.).

V spredaj stoječem odstavku 3. pod a) in b) omenjene davčne znižbe zadobé vsak čas moč za prvo bližnje leto.

4. Ko se naposled dosežejo v lit. a) in b) oznamenjeni davčni odpustki in davčne znižbe, se bodo precej kakoli še dalje preostajajoči prebitki iz letnega donosa stekali do polovice v državno blagajnico, do polovice pa se v razmerju, oznamenjenem v odstavku 1. in 2., dadó deželnim zakladom.

Člen X.

V dobi od l. 1900. do vštetelega l. 1909. je z donosi neposrednih osebnih davkov razpolagati takó-le:

1. Iz vsakega letnega donosa se pridržé najprej tisti zneski, kateri so potrebni, da se:

a) ž njimi zalaga nedostatek iz odpustkov, ki se za dotično leto dodelé po členu VIII. na državnih realnih davkih;

b) da se deželam preodkazuje znesek 3,000.000 gl.

3. Na to dobi državna blagajnica vsoto, katero je za leto 1900. odmeriti za 2·5 odstotek višo, kakor je tisti znesek, ki je ostal državni blagajnici v letu 1899. iz donosa neposrednih osebnih davkov po členu VI., in katera vsota se za vsako nastopno leto proti tako preračunjeni vsoti prejšnjega leta zviša za nadaljni 2·5 odstotek.

3. Večji donosi, ki bi potem še ostali vsako leto, se uporabijo tako, kakor je ukazano v členu IX., dostavku 3. in 4.

Člen XI.

Kadar se pri preračunu v členu IX., odstavku 3. a) in členu X., točki 3. omenjenih odpustkov na realnih davkih pokažejo drobci odstotkov, tedaj jih je okrožiti tako, da se odpustek nikakor ne realizuje z manjšim drobcem kakor z desetinko enega odstotka davčne dolžnosti. Manjše drobce je, kadar znašajo več kakor pet stotinek, zvišati na polno desetinko, sicer pa popolnoma pustiti v nemar.

Istotako je znižbo davčnega merila za podjetbe, zavezane javnemu dajanju računov, vsak krat okrožiti na polovične tisočinke davku zavezanega donosa.

Razločki, ki nastanejo vsled teh okrožeb, se dodatno ne poravnajo.

Člen XII.

Izmera neposrednih donosnih davkov se dokončno določi z zakonom precej, ko se doseže v členu IX., odstavku 3. a) oznamljena največa izmera odpustkov, najpozneje pak v letu 1909.; pri tem je po napravi nove tarife dajati poslopjem spodnjih in srednjih tarifnih razredov odpustek razredne hišnine v razmerno večji izmeri.

Istotako je v letu 1909. na novo z zakonom vrediti preodkaze deželam.

Ako bi se ne opravila taka vredba, se bodo od leta 1910. donosni davki, s pridržkom veljavnosti na njih izmero se nanašajočih posebnih določil (perijodična [občasna] progresija prihodninske glavne vsote, odpisi zemljarine i. e.) pobirali v tisti izmeri, katera se pokaže, če se obdržé odpustki in znižbe, ki po zmislu členov VIII. do XI. izhajajo iz večih donosov leta 1909.

Z istim pogojem se deželam za poznejši čas preodkaze isti odstotni postavki državnih realnih davkov, kateri se jim je preodkazal po spredaj stojećem določilu za leto 1909.

Člen XIII.

V členih V. do XII. omenjeni odpustki na realnih davkih in preodkazi obveljajo samó gledé plačevavcev realnih davkov, oziroma gledé deželnih

zakladov tistih dežel, katerih zakonarstvo bo najpozneje, ko preteče prvo zasedanje deželnega zbora po začetku veljavnosti zakona o neposrednih osebnih davkih, določilo, da je osebno dohodnino, ki se vpeljuje s tem zakonom, oprostiti vseh doklad, katere so podvržene pristojnosti deželnega zakonarstva.

Zneski odpustkov in preodkazov, kateri se, ker se ta pogoj ne izpolni, ne morejo realizovati, zapadejo na korist državne blagajnice.

Člen XIV.

Ta zakon stopi v veljavnost s 1. dnem januarja 1898. l. s tem opominom, da je na davčno odmero za leto 1898. mereče naredbe, ki se morajo zastran pravočasne izvršitve te odmere opraviti že prejšnje leto, izvršiti po določilih tega zakona že od 1. dne julija 1897. l.

Določila §. 238. o neveljavnosti dogovorov, merečih na prevalitev osebne dohodnine, se uporabljajo tudi na take dogovore in odredbe, ki so se napravile v dobi od 4. dne decembra 1894. l. do začetka veljavnosti tega zakona.

Člen XV.

Stvari, katere se nanašajo na davke, ki jih je plačati pred 1. dnem januarja 1898. l., je tudi še po navedenem času obravnavati po dosedanjih pravilih. Vendar se izjave, napovedi, cenitve ali pozvedbe, opravljene po povodu davčne priredbe po tem zakonu, nikakor ne smejo rabiti pri odmerah, katere se izvrše še na podstavi dosedanjih pravil o pridobnini in dohodnini, ali pa za dodatne izpremembe odmér, že opravljenih po teh pravilih; tudi se po tem povodu kaki prestopki omenjenih pravil, storjeni pred začetkom veljavnosti tega zakona, ne smejo preganjati s kaznijo.

Člen XVI.

Zastran uporabe zakona z dne 9. marca 1870. l. (drž. zak. št. 23) v prvem letu veljavnosti tega zakona veljá za davek prejšnjega leta:

a) gledé pridobnine dosedanja pridobnina in dohodnina I. razreda z izredno doklado vred;

pri tistih pridobninskih dolžnosti po tem zakonu zavezanih podjetbah in opravilih, ki so

bila dosedaj zavezana samo dohodnini I. razreda ali dohodnini II. razreda, ta dohodnina z izredno doklado vred;

b) gledé plačarine dosedanja dohodnina II. razreda z izredno doklado vred.

Člen XVII.

Osebna dohodnina, katera bi morda pripadala od službenih prejemkov tistih sedaj že nameščenih državnih služnikov, ki so, prejemajoč ne več kakor 630 gl. plače, uživali po dosedanjih davčnih zakonih polno davčno prostost, se ne sme pobirati tako dolgo, dokler prejem plače ne preseže oznamenjene višine.

Člen XVIII.

Mojemu finančnemu ministru je naročeno, izvršiti ta zakon.

V Budimpešti, dne 25. oktobra 1896.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Biliński s. r.

Poglavje I.

o občni pridobnini.

Davčna dolžnost.

§. 1.

Občni pridobnini (davku od pridobitka, dobička) je podvržen vsak, kedor v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, obratuje kako pridobitno podjetbo ali izvršuje kako na dobiček mereče opravilo.

Izjeme.

§. 2.

Občni pridobnini niso podvrženi:

1. Javnemu dajanju računov zavezane podjetbe, katerih obdačba se vreja v II. poglavju tega zakona;

2. opravila, katera se vrše v službenem razmerju proti plačilu ali mezdi;

3. obrat kmetijstva in gozdarstva, všteti tudi vrtnarstvo, lov in ribarjenje. Vendar ni lov po tujem zemljišču in ribarjenje v svobodnih ali v zakup vzeti in pa v javnih vodah, pomorsko ribarjenje, dalje pridobitek iz zakupa zemljišč in kmetij (s pridržkom določil, vkrenjenih v §. 3., št. 2) in pa umetalno in trgovinsko vrtnarstvo privzeto v to oprostitev.

Da spadajo h kmetijstvu in gozdarstvu, se štejejo:

a) kmetijski in gozdarski postranski obrti, v kolikor so predmet njih predelave načeloma lastni pridelki, a med nje ni šteti pivovarnic, potrošniki zvezanih žganjarnic, cukrarnic (tvornic za cukr) in drugih podjeteb očitnega obrtnijskega značaja.

Uporabi zgoranjega določila ni na poti, če se izjemoma v obsegu, potrebnem, da se vzdržuje pravičen obrat, v predelavo vzamejo pridelki, ki jih dotičniki niso pridelali sami.

b) Izkoriščanje tvarine parifikatove (§. 16. zakona z dne 24. maja 1869. l. (drž. zak. št. 88), v kolikor ne pristopa nobena nadaljna obdelava.

c) Prodaja kmetijskih in gozdarskih pridelkov, ki jih je dotičnik pridobil sam, izvzemši obrtoma izvrševano nadrobno prodajo v stalno odprtih, v to najmanjenih prodajalnicah ali skladih po drugih krajih kakor na sedežu kmetijskega in gozdarskega obrata.

§. 3.

Občne prihodnine so oproščene:

1. Podjetbe, katere vrši država na podstavi državnih vladarskih pravic ali za namene javne uprave;

2. pridobitek iz zakupa zemljišč in kmetij, katere obdelujeta zakupnik in njegova družina sama, če tudi od časa do časa in izjemoma s pomočjo najetih delavcev;

3. delavke, katere imajo opraviti z navadnimi ročnimi deli ali opravitki samo v stanovanju svojih naročnikov ali domá brez pomagáčev;

4. postranski posli, ki jih majhni kmetovavei vršé samó od časa do časa in ne obrtoma, in pa prodaja tako narejenih izdelkov;

5. domači obrtniki, ki narejajo ali obdelujejo obrtnijske izdelke samó po nalogu in za račun podjetnikov sami osebno ali s pomočjo oseb svoje družine, toda brez tujih pomagačev;

6. dijaki, ki podučujejo zasebno, potem tiste osebe, katere zasebno podučujejo ali pisateljujejo, in to tako, da jim je to samo postransko opravilo, ki ne donša toliko, kolikor je treba za preskrbo potrebnega živeža;

7. postranska opravila sploh, ako njih letni donos ne presega 50 gl., in ako jih ni morda šteti za del rednega obsežnejšega obrtovanja;

8. osebe, katere, ker so nesposobne za obrtovanje, ki bi jim dajalo redni živež, oskrbujejo obrtne opravke brez pomagačev, da si deloma pridobé svoj potrebni živež.

§ 4.

Finančni minister ima oblast, dodeliti davčno prostost za take po jurističnih ali fizičnih osebah obrtované podjetbe, katere mérijo na pospeševanje javnih, dobrodelnih ali obče koristnih namenov in pri tem ne dajejo nobenega donosa ali pa samo takega, ki zavoljo njegove razmerne neznatnosti ne prihaja v poštev.

§ 5.

Revne pridobninske zavezance, ki opravljajo svoj obrt brez pomagačev ali samo z enim pomagačem (pomočnikom ali učencem), sme pridobninska komisija (§. 16), oziroma davčno oblastvo odvezati plačevanja pridobnine za dotično davčno leto ali dotično priredbeno dobo.

§ 6.

Z državnimi pogodbami vrejene in pa posameznim osebam ali podjetbam po posebnih zakonih dodeljene prostosti, in tako tudi dotična določila zakona z dne 27. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 189) o podpiranju trgovinske marine, potem zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) o železnicah nižega reda, in zakona z dne 10. avgusta 1895. l. (drž. zak. št. 131) o časnih davčni in pristojbinski prostosti za obrtnijske podjetbe, ki se na novo napravijo v ozemlju tržaškem in v ozemlju katastralne občine Milje, ostanejo v moči.

Vse druge spredaj ne izrečno imenovane pridobninske prostosti morajo s pridržkom določila §. 7. nehati, ko stopi v veljavnost ta zakon.

§. 7.

Že zadobljena začasna oprostila od dosedanje pridobnine in dohodnine dajejo za dobo, katera še ni pretekla z začetkom veljavnosti tega zakona, pravico do prostosti od občne pridobnine, oprostila od dosedanje pridobnine same dajejo za isto dobo pravico do odpisa tistega zneska za dotično podjetbo po tem zakonu odmerjene letne pridobnine, ki je enak znesku za to podjetbo dosedaj odmerjene, toda ne pobirane dohodnine z izredno doklado vred.

Razmerje do dežel ogrske krone in do vnanjih dežel.

§. 8.

Gledé tistih obrtov in opravil, katerih obrat se razteza na dežele ogrske krone, ostanejo v moči določila carinske in trgovinske zveze in zakona z dne 28. julija 1871. l. (drž. zak. št. 89).

§. 9.

Kadar se obrat davku zavezane podjetbe ali davku zavezanega opravila iz obratovališča, ležečega v ozemlju, kjer velja ta zakon, ali če bi ne bilo takega obratovališča, iz domovališča davčnega zavezanca raztegne v vnanje dežele, tedaj se opravi obdačba gledé vsega obrata.

Kadar pak domača podjetba vzdržuje v kaki vnanji deželi stalen obrat po tam napravljeni podružnici, narejalnici, kupovalnici ali prodajalnici ali drugači, tedaj se ta del obrata, v kolikor se v vnanji deželi pobira od njega enakovrsten davek, ne sme obdačiti v naši deželi. Vendar je v domači deželi plačati vsaj četrtino davka, vstrežajočega skupnemu obratu.

§. 10.

Kadar se obrat kake po zmislu §. 1. davku zavezane podjetbe ali davku zavezanega opravila iz obratovališča, ležečega v vnanji deželi, ali če bi takega ne bilo, iz obrtnikovega domovališča, katero je v vnanji deželi, raztegne v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, po napravi obratovališč, agentur, po uporabi obratnih sredstev, po trgovinskih obhodnikih ali naposled po osebnem izvrševanju obrta ali opravila v teh deželah, tedaj je plačati občno pridobnino po méri tega v naši deželi vršenega obrata.

Pridobninska glavna vsota.

§. 11.

Občne pridobnine je, ne gledé na davščino v §§. 78., 81. in 82. oznamenjenih krošnjarskih in obhodnih obrtov, vsako leto spraviti glavno vsoto, katera se na posamezne davčne zavezanca porazdeljuje po meri nastopnih priredbenih načel:

Pridobninska glavna vsota se za prvo priredbeno dobo (§. 35.) ustanavlja z zneskom 17,732.000 gl.

Za vsako nastopno priredbeno dobo se potem pridobninska glavna vsota s pridržkom, da se na novo vredí z zakonom (člen XII.), zviša za 2-4 odstotkov svojega zadnjega zneska.

Vendar se od nje odpišejo tisti zneski, ki so bili predpisani podjetbam, katere so se v zadnji priredbeni dobi izpremenile v delniške družbe ali so se drugači podvrgele pridobnini po II. poglavju.

Razdelitev davčnih zavezancev na razrede.

§. 12.

Obdačba se opravlja v štirih pridobninskih razredih. V prvi razred spadajo davčni zavezanci, katerim je predpisano več kakor 1000 gl., v drugi razred tisti, katerim je predpisano več kakor 150 gl., pa ne več kakor 1000 gl., v tretji razred tisti, katerim je predpisano več kakor 30 gl., toda ne več kakor 150 gl., v četrti razred pa tisti, katerim ni predpisano več kakor 30 gl. letne davčne dolžnosti.

Vendar se davčni zavezanec iz dosedanjega davčnega razreda v istem teritorialnem okraju izloči še le tedaj, kadar ali:

- a) letna davčna dolžnost davčnega zavezanca znaša v prvem razredu manj kakor 500 gl., v drugem razredu več kakor 1500 gl. ali manj kakor 100 gl., v tretjem razredu več kakor 225 gl. ali manj kakor 20 gl., v četrtem razredu pa več kakor 45 gl., ali je
- b) letna dolžnost davčnega zavezanca v dveh zaporednih priredbenih dobah znašala več ali manj kakor mejni postavki, ustanovljeni v odstavku 1. za dotični razred.

Za prvo priredbeno dobo se v te štiri razrede uvrsté razen krošnjarjev, obhodnih obrtnikov in obrtnih zakupodavcev vse tiste osebe, katerim je

bila v zadnjem letu pred priredbeno dobo predpisana kaka pridobnina ali dohodarina prvega ali drugega razreda za kako podjetbo ali opravilo, ki je načeloma podvrženo občni pridobnini.

Uvrstitev se opravi na podstavi tistega zneska, katerega so morale te osebe na imenovanih davkih z izredno doklado v priredbenem okraju (§. 13.) plačati v oznamenjenem letu ali, če bi odmera za to leto še ne bila opravljena, na podstavi zadnje opravljene letne odmere.

V kolikor pak se davčnemu zavezancu občna pridobnina od kake podjetbe ali kakega opravila predpiše v kakem drugem priredbenem okraju, kakor dosedaj pridobnina in dohodnina (§. 48., odstavek 2.), je poslednjo računati za novi priredbeni okraj.

Za nastopne priredbene dobe se pridobninski zavezanci uvrščujejo v davčne razrede po tistem znesku, katerega so na občni pridobnini morali v priredbenem okraju plačati v zadnjem letu pred priredbeno dobo.

Do katerega časa se je smeti pri tem ozirati na odpadke in prirastke, to določi finančni minister z ozirom na to, kako daleč so dospela dela kontingentne komisije.

Priredbeni okraji.

§. 13.

Priredbene okraje za prvi in drugi razred sestavljajo okraji trgovinskih zbornic; finančni minister sme vendar združiti tudi več okrajev trgovinskih zbornic kake dežele v en priredbeni okraj ali pa razdeliti posamezne okraje trgovinskih zbornic na več priredbenih okrajev.

Za tretji in četrti razred so priredbeni okraji mesta in obrtnijski kraji z več kakor 20.000 prebivavci (odbivši vojaštvo) in pa politični okraji; mesta s svojim ustavom, katerih prebivavstvo ne presega 20.000 duš, sestavljajo s političnim okrajem svoje okolice vred en priredbeni okraj.

Finančni minister sme iz mest in obrtnijskih krajev v zvezi z bližnjimi občinami napraviti poseben priredbeni okraj, ako so tam enakovrstne obrtnijske in pridobitne razmere; on sme tudi povzdigniti mesta z ne več kakor 20.000 prebivavci v poseben priredbeni okraj, ali razdeliti večja mesta v več priredbenih okrajev.

Davčne družbe.**§. 14.**

Pripadniki vsakega pridobninskega razreda sestavljajo v vsakem priredbenem okraju davčno družbo.

V kolikor gre za davčne zavezance prvega in drugega razreda, sme finančni minister v mejah priredbenega okraja za določene vrste pridobnini zavezanih podjeteb istega pridobninskega razreda sestaviti posebne davčne družbe.

§. 15.

Davčne zavezance uvrščuje v davčne družbe davčno oblastvo prve stopinje.

Davčnim zavezancem, kateri na podstavi določil tega zakona o kraju za predpis davka zahtevajo uvrstitev v davčno družbo drugega kakor dosedanjega priredbenega okraja, je dopuščeno, v roku, ki se določi z ukazom, podati svojo zahtevo pismeno pri davčnem oblastvu prve stopinje svojega bodočega priredbenega okraja.

Zoper uvrstitev, ki jo je odredilo davčno oblastvo prve stopinje, oziroma zoper njegovo odločbo o omejenih zglasitvah se sme podati priziv na finančno deželno oblastvo.

Tak priziv pak ni na poti niti sestavi pridobninskih družeb, niti opravi veljavnih volitev pridobninskih komisij, niti izvršitvi porazdelbe.

Pridobninske komisije.**a) Sestava komisij.****§. 16.**

Za vsako davčno družbo se sestavi pridobninska komisija.

Pridobninske komisije so sestavljene iz predsednika in nekega števila udov, katero določi finančni minister.

Predsednika imenuje finančni minister.

Polovico udov volijo pripadniki davčne družbe izmed sebe, polovico pa jih imenuje finančni minister.

V pridobninske komisije davčnih družeb prvega in drugega razreda se sme namesto kakega uda

teh davčnih družeb voliti tudi vodeč obratni uradnik, ki ga oznameni ta ud s posebnim pooblastilom.

Mimo tega sme finančni minister komisiji kot poročevalca pridodati še en finančni organ; temu gre glasovalna pravica samo tedaj, kadar je ob enem ud komisije.

Predsednik in po finančnem ministru imenovani udje smejo pripadati tudi k več pridobninskim komisijam istega ali pa raznih teritorialnih okrajev.

§. 17.

Predsedniku in pa vsakemu udu pridobninske komisije je za primere, ko bi bil od časa do časa zadržan, in pa za primer, da bi odstopil v teku opravilne dobe (§. 22.), pridodati namestnika.

Predsednikovega namestnika imenuje finančni minister. Namestniki udov se postavljajo tako, kakor ti.

§. 18.

Pripadniki prvega in drugega pridobninskega razreda izvršujejo svojo volitveno pravico neposredno; volitev se vrši v volilnih zborih na sedežu trgovinske in obrtne zbornice pod vodstvom cesarskega komisarja, postavljenega pri dotični trgovinski in obrtni zbornici; kadar se vlada poprime gledé prvega in drugega pridobninskega razreda v §. 13. obseženega pooblastila, tedaj je ukazoma izdati posebne za opravo volitve potrebne naredbe.

Tudi pripadniki drugih pridobninskih razredov izvršujejo v mestih in obrtnijskih krajih, ki sestavljajo samostojen priredbeni okraj, in pa v bližnjih občinah, ž njimi združenih po zmislu §. 13., odstavka 3., svojo volitveno pravico neposredno; v teh primerih se voli v volilnih zborih pod vodstvom občinskih oblastev.

V vseh drugih primerih izvršujejo davčni zavezanci svojo volitveno pravico po volilnih možeh.

Poslednji se volijo v volitvenih zborih, ki se za vsak davčnouradni okraj vršé na sedežu davčnega urada pod vodstvom volilnega komisarja, katerega imenuje cesarsko politično okrajno oblastvo. Na vsakih 20 v davčnouradnem okraju obdačenih kontribuentov vsake davčne družbe in pa na kak ostanek pod 20 spada po en volilni mož.

Volilni možje vsakega priredbenega okraja volijo komisijske ude in njih namestnike v zboru, ki ga vodi cesarsko politično okrajno oblastvo na sedežu tega oblastva.

Voli se z uradnimi glasovnicami, in to ločeno za ude, ki se odpošljejo v komisijo, in pa za njih namestnike. Glasovnice, podpisane po volitvenih vpravičencih, je ali oddati osebno ali pa doposlati volitev vodečemu oblastvu po pošti. Pri volitvi odločuje relativna večina glasov in, če bi bilo enoliko glasov, žreb.

Aktivna volitvena pravica pak gre samó tistim osebam, katere uživajo vse državljsanske in politične pravice.

Nedoletniki in pa v varstvu stoječe osebe morajo izvrševati volitveno pravico po svojih zakonitih zastopnikih.

Več deležnikom kakega obrta gre samó en glas, katerega oddaje eden izmed njih.

§. 19.

Pridobninskim deželnim komisijam, ki jih je postaviti za vsako deželo, pristoji odločba o prizivih, oglašanih zoper odmero davčnega postavka in pa zoper dovolitev ali odreko davčne prostosti, nadalje oddaja mnenj in nasvetov kontingentni komisiji gledé na določbo, oziroma izpravo družbenih kontingentov (prispevkov).

Pridobninske deželne komisije so sestavljene iz predsednika in iz števila udov in namestnikov, katero je ustanovljeno v priloženem razkazu A ter se mora v to izbrati tako, kakor je določeno tam.

Ude in namestnike, katere volijo deželni zbori, je izbrati izmed davčnih zavezancev dežele po volilnem načinu, ki ga določi deželni zbor, kolikor moči z ozirom na vse štiri pridobninske razrede.

Volitve, ki jih napravijo trgovinske in obrtne zbornice, je izvršiti po dotičnih določilih njih ustavov in opravnih redov.

Predsednika vsake pridobninske deželne komisije in njegovega namestnika imenuje finančni minister.

§. 20.

Voliti se smejo samo tisti pridobninski zavezanci moškega spola, oziroma tisti vodeči obratni uradniki (§. 16., odstavek 5.), ki so dokončali 24. leto življenja ter uživajo vse državljsanske in politične pravice.

§. 21.

Volitev smejo odkloniti udje državnega in deželnega zbora, osebe, ki so stare nad 60 let ali imajo na sebi kake ovirne telesne hibe, naposled osebe, ki so bile že štiri leta nepretrgoma udje kake pridobninske komisije, v nastopnih štirih letih, ali katere so že udje kake cenilne komisije za osebno dohodnino.

Pozvani namestniki stopijo v vsakem oziru na mesto udov.

O dopustnosti odklona odločuje predsednik komisije brez vsakega nadaljnega priziva.

§. 22.

Komisijski udje in njih namestniki so praviloma poklicani na štiri leta.

Konec vsakega drugega leta se izloči polovica imenovanih in voljenih udov in namestnikov. Od lihega (neravnega) števila se izločita premenoma veči in manjši del, prvi krat pa veči del.

Tisti, ki se izločijo prvi krat, se določijo z žrebom. Izločenci se smejo poklicati vnovič.

Nadomestne volitve in pa imenovanja v nadomestek pred časom izločenih ali odpoklicanih imenovanih opravnikov veljajo za še ostali čas opravnilne dobe.

Z volitvijo zadobljen mandat mine precej, ko izgubi imetnik pravico, biti voljen.

b) Poslovanje pridobninskih komisij in pridobninskih deželnih komisij.

§ 23.

K vsaki komisijski seji mora povabiti predsednik vse njene ude, oziroma namesto zadržanih udov njih namestnike.

Komisije so sklepčne, ako je mimo predsednika ali njegovega namestnika navzočna vsaj polovica udov.

Ako bi ne došlo sklepčno število udov, je v prihodnjo sejo povabiti pismeno vse ude z dostavkom, da bo komisija sklepčna tudi ne gledé na število navzočnih udov.

§. 24.

Komisije odločujejo z absolutno (nadpolovično) večino navzočnih udov. Predsednik glasuje samo, kadar bi bilo enoliko glasov.

Kadar se pri glasovanju o višini kake vsote ne doseže nadpolovična večina glasov, tedaj se glasovi za vsoto, ki je davčnemu zavezancu najbolj neugodna, doštevajo za najbližjo, davčnemu zavezancu ugodnejšo vsoto oddanim glasovom tako dolgo, dokler se ne pokaže nadpolovična večina glasov.

§. 25.

Kadar se razpravlja o obdačbi kakega komisij-skega uda, njegove zakonske žene ali oseb, ki so ž njim v sorodu ali svaštvu po navzgornji ali navzdolnji vrsti ali do tretjega kolena postranskih vrst, tedaj mora ta ud pred posvetovanjem in sklepanjem odstopiti. Predsednik mora v enakem primeru oddati predsedstvo svojemu namestniku, eventualno kakemu navzočnemu udu. Ista načela obveljajo, ako se razpravlja o kaki podjetbi, od katere ima kak komisij-ski ud neposredno korist.

§. 26.

Komisije napravljajo o svojih odločbah in razpravah zapisnike, katere morajo podpisati vsako-časni predsednik in dva pri razpravi navzočna uda.

§. 27.

Predsedniki in pa vsi udje komisij morajo ne gledé na osebo ravnati po najboljši vednosti in vesti in strogo v tajnosti imeti komisij-ske razprave in vse razmere davčnih zavezancev, za katere izvedó pri razpravah.

Tisti udje ali namestniki, ki niso državni uradniki, morajo, namesto da bi prisegli, z rokosegom obljubiti izpolnjevanje te dolžnosti.

§. 28.

Predsedniki in komisij-ski udje, ki niso dejalni državni uradniki, imajo pravico do povračila potnih stroškov; višina povračila, ki ga je dati, se vredi z ukazom.

Z dejalnimi državnimi uradniki se ravna po občnih, za nje izdanih predpisih o dnevščinah.

§. 29.

Kadar se volitev po očitni krivdi volitvenih vpravičencev ne opravi o pravem času ali kadar se

voljenci branijo, redno sodelovati, tedaj mora finančni minister poklicati v dopolnitev dotične komisije potrebno število udov in namestnikov, in to gledé pridobninskih komisij izmed dotičnih davčnih družeb, gledé pridobninskih deželnih komisij pa izmed pridobninskih zavezancev dotične dežele.

Te po finančnem ministru poklicane osebe imajo iste pravice in dolžnosti, kakor voljeni udje in namestniki.

Vendar jih je precej, ko se to dá storiti, ne da bi se motila opravila komisije, odpoklicati, ako se opuščena volitev opravi dodatno, oziroma ako se za osebe, ki se branijo sodelovati, opravi nova volitev, katero razpiše politično oblastvo, in voljeni udje in namestniki vstopijo v komisijo.

§. 30.

Kadar se onemogoči sestava pridobninske komisije ali kadar pridobninska komisija, oziroma pridobninska deželna komisija ne dokonča svojega dela v roku, ki ga primerno določi finančni minister, tedaj se smejo njene oblasti prenesti na predsednika.

Priredbena načela.

§. 31.

Občna pridobnina se prireja tako, da se na vsako davčno družbo spadajoči del pridobninske glavne vsote (družbeni kontingent [prispevek]) porazdeli na pridobnini zavezane pripadnike davčne družbe.

§. 32.

Zastran ustanovitve razmerja, v katerem je opraviti to porazdelitev, odkáže pridobninska komisija vsakemu davčnemu zavezancu izmed davčnih postavkov, obseženih v priloženem razkazu B, tisti davčni postavek, kateri po njenem prevdarku najbolj vstreza srednji donosnosti njegovega obrta ali opravila v razmerju do srednje donosnosti obrtov in opravil drugih davčnih zavezancev iste davčne družbe.

§. 33.

Srednjo donosnost mora pridobninska komisija presojati, svobodno ocenjevaje vse pozvedene ali sicer ji znane merodajne razmere.

Razkaz B,
str. 692.

Pridobninska komisija mora pri tem vgotoviti najbistvenejše znake obratnega obsega vsake davku zavezane podjetbe ali opravila ter izreči svojo sodbo o tem, ali je srednja donosnost v razmerju do obratnega obsega navadna ali pa večja ali manjša, kakor navadna.

V kaki obliki morajo pridobninske komisije napravljati izkaze o vgotovljenih bistvenih znakih obratnega obsega in obratnega vspeha, to se določi z ukazom.

§. 34.

Pridobninska komisija mora praviloma, v kolikor se to da z ozirom na že izvršene pozvedbe storiti brez zamude za priredbeno opravilo, izvršiti priredbo po pridobitnih skupinah in v vsaki pridobitni skupini ustanoviti za tiste pridobitne podjetbe in opravila, ki po svoji srednji donosnosti dajejo najmanjši donos, davčni postavek, potem pa, ustanovivši ta najnižji davčni postavek, razporediti ostale podjetbe in opravila po njih srednji donosnosti tako, da se isti davčni postavek naloži vsem podjetbam in opravilom, ki se gledé na njo ne razločujejo med sabo bistveno.

V zakup vzete podjetbe sestavljajo z enakovrstnimi samostojnimi podjetbami vkupe eno pridobitno skupino; pri odmeri davčnih postavkov pak se je ozirati na bremena (zakupnino i. e. r.), katerim je zakupnik zavezan po zakupni pogodbi.

Po zmislu §. 32. potrebne primerjave srednje donosnosti podjeteb in opravil raznih pridobitnih skupin se ne tiče spredaj stoječa naredba.

Kadar je donos kake podjetbe ali kakega opravila večinoma posledek zaslужka brez znatne pripomoči glavnice, tedaj sme pridobninska komisija dotično podjetbo obložiti z davčnim postavkom, za tri stopinje nižim, kakor bi vstrezal njeni srednji donosnosti.

Natančnejše postopanje se vredi s podučilom, ki mora obsegati zlasti tudi navod, katere znake obratnega obsega mora vgotoviti komisija.

§. 35.

Ta del priredbe pridobnine se opravlja praviloma (§. 36. in 66.) na dve leti (priredbena doba).

§. 36.

Za odmero so merodajne obratne razmere po poprečnem stanu med tistim letom, ki se šteje od 1. julija do 30. junija ter pride pred priredbeno dobo. Kadar podjetba še ne obstoji eno leto, tedaj so merodajne obratne razmere po poprečnem stanu med krajšo dobo njenega obstanka.

Za novo nastajajoče podjetbe ali opravila je odmeriti davek za še ostali del priredbene dobe po obratnih razmerah, ki jih je pričakovati.

§. 37.

Pridobnino je praviloma odmeriti posebej od vsakega obratovališča, zlasti od podružnih in pomožnih zavodov vsake vrste, od tvorniških skladišč, od raznih tvornic iste podjetbe itd. Ako pa so obratovališča v isti davčni občini, je združiti za nje pripadajočo pridobnino v en pridobninski postavek.

Razen tega primera nastopi izjema od zgoraj oznamenjenega načela samó tedaj, kadar je samostojna podružnica z glavnim zavodom v taki nerazločljivi zvezi, da se ločena pozvedba njene srednje donosnosti vzvidi nemogoča. V tem primeru je podružnico obdačiti vkupe z glavnim zavodom na sedežu tega zadnjega, skupni davek pa je po pravičnem prevdanku porazdeliti na posamezne zavode z ozirom na njih razmerno važnost.

Porazdelbo opravi, ako leže vsi vkupe obdačeni zavodi v istem priredbenem okraju, dotična pridobninska komisija, ako leže v raznih priredbenih okrajih iste dežele, finančno deželno oblastvo, ako pa leže v raznih deželah, finančno ministrstvo.

O bitju v drugem odstavku oznamenjenih pogojev za enotno obdačbo več zavodov odločuje po predlogu vdeleženih komisij ali po zaprosilu davčnega zavezanca, katero pa je podati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe, po pravičnem prevdanku finančno deželno oblastvo, ob prizivu in pa, kadar posamezne podružnice pripadajo k raznim deželam, finančno ministrstvo.

Ako isti podjetnik vrši v istem obratovališču več vrst podjeteb ali opravil, mora komisija ustanoviti davčni postavek za ves obrat; ona sme vendar izreči, koliko tega davčnega postavka pripada na

vsako vrsto obrata; po želji davčnega zavezanca mora ona opraviti to porazdelbo.

Kraj za obdačbo.

§. 38.

Pridobnina se predpisuje v tisti davčni občini, v kateri se vrši podjetba ali opravilo.

Ako se vršba iz obratovališča ali, če bi takega ne bilo, iz domovališča davčnega zavezanca raztegne na več davčnih občin, je predpisati davek v tisti občini, v kateri je obratovališče, oziroma domovališče davčnega zavezanca. Pri stavbnih podjetbah je vsak sedež kakega obratnega vodstva šteti za obratovališče.

Ako se obratovališče samo razteza na ozemlje več občin, mora pridobninska komisija primerno porazdeliti davek na vdeležene občine po meri razmerne važnosti posameznih delov obratovališča, oziraje se na občinska bremena, ki nastanejo vdeženim občinam po bitju obratovališča ali po vršbi obrta, in pa na površinsko razmerje.

To določilo velja tudi o podzemskem rudarstvu.

Kadar pripadajo vdeležene občine raznim priredbenim okrajem ali raznim deželam, tedaj določuje v prvem primeru finančno deželno oblastvo, v drugem pa finančno ministrstvo tako pridobninsko komisijo, kateri je poveriti odmero, kakor tudi porazdelbo davka.

Poslednje določilo velja tudi tedaj, kadar je plačati pridobnino od obrata, ki se iz obratovališča v kaki vnanji deželi ali iz tamkaj se nahajajočega domovališča davčnega zavezanca raztegne v ozemlje, kjer velja ta zakon (§. 10.).

Postopanje.

b) Pridobninske izjave.

§. 39.

Zastran pridobninske odmere mora vsak davčni zavezanec pred začetkom priredbene dobe v roku vsaj enega meseca, ki ga z javnim razglasilom določi finančno deželno oblastvo, pri davčnem oblastvu prve stopinje, v katere ozemlju je predpi-

sati davek (§. 38.), podati izjavo o okoliščinah, merodajnih za odmero pridobnine.

Izjava mora obsegati zlasti povedbe o

- a) vrsti poslovanja (opravilnega obrata);
- b) kraju, kjer se vrši obrat;
- c) kakovosti in najemni vrednosti obratnih prostorov;
- d) številu in vrsti pomagačev;
- e) vrsti in vrednosti napravne glavnice;
- f) vrsti in vrednosti obratne glavnice;
- g) kakovosti in številu vseh, zlasti pa uporabljanih obratnih sredstev (motorjev, delovnih strojev, delovnih priprav i. e. r.);
- h) takih posebnih dejanskih okoliščin, ki se kot bistveni znaki obratnega obsega oznamenijo v podučilu, katero se izdá z ukazom.

Povedbe se morajo praviloma nanašati na poprečni stan obratnih razmer med zadnjim preteklim letom (§. 36.), če pa se podjetba ali opravilo ni še vršilo skozi eno leto, na poprečni stan med to krajšo dobo njegovega obstanka; davčni zavezanec mora v zadnjem primeru ob enem izjaviti, ali in kake premembe v obratnem obsegu se namerjajo ali se bodo previdoma opravile v bližnjem nastopnem letu.

Izjave je oddati po resnici in po najboljši vednosti in vesti. Podajati se smejo ali pisмено ali pri pristojnem davčnem oblastvu prve stopinje ustno na zapisnik.

Oddajaje pismene pridobninske izjave morajo davčni zavezanci rabiti uradne obrazce, katerih oprava se vravná z ukazom.

§. 40.

O več v istem priredbenem okraju vzdrževanih obratovališčih istega obrta je podati skupno izjavo, v kateri pak je izkazati obratne razmere vsakega posameznega obratovališča.

§. 41.

Za novo nastajajoče obrte in posle ali novo odprta obratovališča je pridobninske izjave — ne da bi se s tem skrajševala v §. 64. ustanovljena dolž-

nost zglasitve — podati na individualni poziv davčnega oblastva v roku vsaj osmih dni, kateri se določi v tem pozivu.

§. 42.

Kadar davčni zavezanec ne poda dolžne izjave v predpisanem roku, tedaj sme pridobninska komisija opraviti odmero pridobnine na podstavi pomagala, ki jih ima pred sabo, uradoma.

Pred tako davčno odmero pak je pozvati davčnega zavezanca, ki ga je izrečno opozoriti na ta pravni posledek, naj v roku vsaj osmih dni podá izjavo.

Spredaj stoječe določilo ne izključuje kakega kaznovanja davčnega zavezanca, ker je opustil podajo izjave, niti ne pravice davčnega oblastva in pridobninske komisije, pozvati ga v podajo izjave, za pretivši mu kazen zavoljo nereda.

b) Preskušnja izjav.

§. 43.

Davčno oblastvo prve stopinje oddá sebi dohajajoče pridobninske izjave predsedniku pridobninske komisije.

Predsednikova dolžnost je, pripravljati davčno odmero s preskušnjo izjav in pozvedbo vesti o okolnostih, merodajnih za davčno odmero.

Posluževati se sme pri tem poročevavcev, ki so morda po §. 16. pridodani komisiji, in po svojem prevdarku tudi drugih komisijskih udov, katerim sme poveriti poročilo o obdačbi določenih davčnih zavezancev ali skupin davčnih zavezancev.

Predsednik in pa po njem pooblaščeni poročevalci in organi (§. 44.) imajo oblast, zahtevati od davčnega zavezanca v dopolnitev in izpravo pridobninske izjave kaka potrebna pojasnila in pozvedbe.

Prav tako ima oblast, zasliševati izvedence in pojasnilnike in pa, če bi se mu to zastran prave davčne odmere zdelo potrebno, ukazati po §. 280. ogled obrtnih naprav, obratovališč in zalog.

V opravilne knjige davčnega zavezanca se sme vpogledati samo tedaj, kadar ta ponudi tak vpogled (§. 272.).

Razodeti opravilne tajnosti ni on dolžan v nobenem primeru.

§. 44.

Za potrebne pozvedbe sme predsednik po svojem prevdarku zahtevati sodelovanje političnih in finančnih oblastev prve stopinje in pa avtonomnih oblastev, zlasti občinskih glavarstev, katera so dolžna slušati take njegove pozive.

§. 45.

Kadar se pokažejo pomiselki zoper pravost povedeb davčnega zavezanca, tedaj mu jih je oponesti ter mu dati priložnost, da jih pojasni.

§. 46.

Pridobninska komisija ima nasproti davčnim zavezancem, tretjim osebam in oblastvom iste pravice, kakor predsednik. Mimo tega ima prihodninska komisija oblast, ukazati, da se morajo priče o določenih dejanstvih in izvedenci o določenih prasnjih zaslišati pod prisego po okrajni sodnji domovališča tistega, ki ga je zaslišati.

Natančnejša določila o tem je izdati z ukazom.

b) Priobčevanje sklenjenih davčnih postavkov davčnemu oblastvu.

§. 47.

Predsednik pridobninske komisije priobči po poslednji sklenjene davčne postavke davčnemu oblastvu prve stopinje, da ono določi davčne zneske, ki po porazdelbi družbenega kontingenta spadajo na posamezne davčne zavezance.

Določba družbenih kontingentov.

§. 48.

Posamezni družbeni kontingenti se določujejo po teh-le načelih:

Za prvo priredbeno dobo se za vsako davčno družbo izhaja od tiste vsote, ki so jo morali pri-

padniki te družbe v zadnjem poprej preteklem letu (§. 12., odstavek 4.) plačati na pridobnini in dohodnini prvega ali drugega razreda. Pri tem je postaviti v račun, toda samo s polovico, tudi davek, ki ga je plačati od donosa v zakup danih obrtov, v kolikor ni bil predpisan zakupodavcu, podvrženemu obdačbi po II. poglavju; dalje je pri tem skrbeti, da se za taka obratovališča, podružnice i. e. r., ki jih je po tem zakonu obdačiti v določenem priredbenem okraju, pa so bile po dosedaj veljajočih zakonih obdačene v kakem drugem okraju, odšteje na nje pripadajoča davčna kvota od kontingenta naposled imenovanega okraja ter se prišteje kontingentu s prva imenovanega okraja. Kadar ni znana na posamezna obratovališča spadajoča kvota dosedaj za več obratovališč enotno predpisanega davka, tedaj mora davčno oblastvo po pravičnem prevdanku porazdeliti dosedanji skupni davek na posamezna obratovališča itd.

Od kvot, ki po tem takem spadajo na posamezne davčne družbe, se odbijejo potem tisti zneski, katere so po odmeri zadnjega leta na pridobnini in dohodnini prvega in drugega razreda morale plačati dotični davčni družbi po zmislu §. 12. začasno odkazane, toda po zmislu §§. 2., 3. in 5. od občne dohodnine oproščene osebe.

Po tem takem na davčne družbe prvega razreda pripadajoče vsote se jim predpišejo v polnem znesku kot družbeni kontingent (prispevek).

Od kvot, spadajočih na davčne družbe drugih treh razredov se pak odšteje še nadaljni odbitek.

Njegova višina se najde, in to za vsak priredbeni okraj najnižjega razreda (§. 13., odstavek 2.) posebej, po tem le računu: Najprej se preračuni 14 odstotkov lanske (prejšnjega leta) davčne dolžnosti vseh davčnih zavezancev drugega razreda, ki spadajo v dotični priredbeni okraj, potem 21 odstotkov davčne dolžnosti pripadnikov tretjega razreda in naposled 28 odstotkov davčne dolžnosti pripadnikov četrtega razreda.

Ti zneski se potem seštejejo v vsoto in od te vsote se odbije tisti znesek, za katerega so se na dotične davčne družbe pripadajoče kvote že zmanjšale po zmislu spredaj stoječega odstavka 3. vsled davčnih prostosti, dodeljenih obdačencem tega okraja.

Preostanek te vsote se za nadaljno zmanjšavo teh družbenih kvot uporabi takó, da se od kvote davčne družbe četrtega razreda odbije vselej dvakrat tolik, od kvote davčne družbe tretjega razreda pa

poldrugokrat tolik odstotni postavke, kakor od kvote davčnih zavezancev drugega razreda tega okraja.

Delne odpustke, ki se takó pozvedó za davčne zavezance drugega razreda v posameznih priredbenih okrajih najnižje vrste, je potem sešteti za vsak priredbeni okraj drugega razreda in to vsoto odbiti od dotične družbene kvote.

Družbene kontingente določujejo pod nadzorom finančnega ministra davčna oblastva prve stopinje.

§. 49.

Kadar je davčna vsota, ki se pokaže za vse davčne družbe, večja kakor na vso državo spadajoča pridobninska glavna vsota, odločuje kontingentna komisija — ne prikrajševaje ji drugačnih, zastran primerne poravnave družbenih kontingentov pristoječih oblasti (§. 54.) — o porazdelbi prebitka. Ako kontingentna komisija ne izdá nobene drugačne odredbe, se ostajajoči znesek porazdeli kot odpustek na davčne družbe drugega, tretjega in četrtega razreda takó, da se porazdelbi vzmó v podstavo kvote davčnih družeb drugega razreda z enotnim, kvote davčnih družeb tretjega razreda s poldrugim, slednjic kvote davčnih družeb četrtega razreda z dvojnim zneskom.

Kakar je pak davčna vsota, ki se pokaže za vse davčne družbe, manjša kakor na vso državo spadajoča glavna vsota, tedaj je enakomerno zvišati kontingente vseh davčnih družeb.

§. 50.

Izhodišče za določbo kontingenta, ki ga mora v poznejših priredbenih dobah spraviti vsaka davčna družba, je tista davčna vsota, ki je predpisana vsakočasnim udom (§. 12., odstavek 6.), vštévši v poslednji priredbeni dobi prirastle pridobninske zavezance (§. 66., odstavek 4.).

Ako je davčna vsota, ki se pokaže potemtakem za vse davčne družbe, večja ali manjša kakor za dotično priredbeno dobo na vso državo spadajoča pridobninska glavna vsota, se mora kontingentna komisija, izvrševaje oblast, ki je pristoji po §§. 53. in 55., ozirati tudi na poravnave tega razločka.

Porazdelba.

§. 51.

Družbeni kontingenti se na posamezne davčne zavezance porazdeljujejo vsako leto po razmerju

davčnih postavkov, katere jim je odmerila pridobninska komisija.

V ta namen se seštejejo odmerjeni davčni postavki vseh davčnih zavezancev dotične družbe. Kadar je vsota večja kakor kontingent (prispevek), ki ga je spraviti, tedaj se od odmerjenih davčnih postavkov odbije toliko odstotkov, kolikor jih je potreba, da je njih vsota zniža na znesek kontingenta. Kadar je pa vsota manjša, tedaj se odmerjenim davčnim postavkom pribije toliko odstotkov, kolikor jih je potreba, da se doseže kontingent.

Odbitek in prebitek je vselej okrožiti na cele odstotke tako, da se drobci pod pol odstotka puste v nemar, drobci po pol odstotka in več pa zvišajo na polni odstotek.

Razložek, za katerega se pri tem prekorači kontingent na več ali manj, je poravnati pri porazdelbi nastopnega leta.

Prav tako je na porazdelbo nastopnega leta prenesti poravnavo tistih razložkov, ki se pokažejo iz rešitve prizivov (§. 59.), dalje iz dodatnega vpošteva ob času porazdelbe še ne znanih davčnih odmer (§. 52.), naposled iz dodatnih izprav družbenega kontingenta po davčnih oblastvih ali iz dodatnih njegovih izprememb po kontingentni komisiji (§§. 53. do 55.).

Kadar pak naposled imenovana komisija prisodi kaki davčni družbi znižbo za vsaj četrtno prvotno pozvedenega kontingenta, tedaj je že v dotičnem tekočem davčnem letu odpisati zadnji dospeljavajoči četrletni obrok ter ga ni pobirati več.

§. 52.

Kadar je ob času, ko je opraviti porazdelbo, še zaostalo kaj posameznih davčnih odmer, tedaj je v določbo porazdelbenega merila začasno (§. 51.) za oporo vzeti lansko davčno odmero dotičnih davčnih zavezancev.

Kontingentna komisija.

§. 53.

Izpremeniti kaj v razmerju družbenih kontingentov, ki jih morajo po zgoranjih določilih spraviti posamezne davčne družbe, je pridržano kontingentni komisiji, katera si mora poprej izprostiti na to mereče nasvete pridobninske deželne komisije.

Kontingentna komisija se shaja pod predsedstvom finančnega ministra ali njegovega namestnika na Dunaju. Sestavljena je mimo predsednika iz 26 udov; od teh imenuje polovico finančni minister, drugo polovico pa izberó prihodninske deželne komisije tako, da spada po en izvoljeni ud na Dolenje Avstrijsko, na Gorenje Avstrijsko in Salcburško, na Tirolsko in Predareljsko, na Štajersko, na Koroško, na Kranjsko, na Trst, Goriško, Gradiščansko in Istro, na Dalmacijo, na Češko, na Moravsko, na Sleško, na Galicijo in naposled na Bukovino. Voljenci morajo pripadati h krogu pridobninskih zavezancev.

Volitve se vdeležujejo samó zastopniki, ki jih v pridobninsko deželno komisijo odpošljajo deželni zbori in pa trgovinske in obrtne zbornice.

Ako mora več pridobninskih davčnih komisij vkupe voliti samo enega uda v kontingentno komisijo, se snidejo volitveno pravico imajoči udje deželnih komisij k skupnemu volitvenemu opravilu.

V enakem številu in takisto, kakor udje te komisije, se pozivajo tudi njih namestniki.

Udje in namestniki se pozivajo praviloma na šest let.

Tako od imenovanih kakor od voljenih udov se izloči po dveh letih pet, po drugi in tretji dvoletni dobi pa po štirje. Red, po katerem se izločijo, določi prvi krat in drugi krat žreb. Izločenci smejo biti zopet pozvani.

§. 54.

Kontingentna komisija ima oblast, za prvo priredbeno dobo obče pridobnine dovoliti posameznim družbam primerno znižbo kontingenta tedaj, kadar se nedvomno dokaže znatna preobrememba davčnih zavezancev dotične davčne družbe.

Dovoljene znižbe je založiti v prvi vrsti iz prebitkov, oznamenjenih v prvem odstavku §. 49., in, v kolikor bi ti ne zadostovali, z razmerno zvišbo vseh družbenih kontingentov.

§. 55.

Pred pretekom prve in pa vsake nastopne priredbene dobe mora kontingentna komisija prevdariti, ali je z ozirom na opazke o razmerni davčni

obremembi raznih davčnih družeb in pa z ozirom na kako od poslednje davčne odmere nastalo predrugačbo davčne krepkosti potreba, v to, da se doseže enakomerna obdačba, kaj izpremeniti v porazdelbi zakonite prihodninske glavne vsote na posamezne davčne družbe.

Sklepi, s katerimi se zvišuje ali znižuje po §. 50. pripadajoči kontingent posameznih davčnih družeb, se smejo, ako naj zvišba ali znižba presega 20 odstotkov tistega zneska, katerega bi bil dosegel kontingent brez sklepa o izpremembi, storiti samó z večino dveh tretjin glasov.

Kadar bi se skupna vsota družbenih kontingentov, določenih po kontingentni komisiji, ne skladala s pridobninsko glavno vsoto, tedaj je poravnati razloček z odstotno znižbo ali zvišbo vseh družbenih kontingentov.

Storjeni sklepi veljajo vselej za vso bližnjo priredbeno dobo.

§. 56.

V §. 53. oznamene nasvete, oziroma mnenja morajo pridobninske deželne komisije oddajati v roku, kateri se primerno ustanovi z ukazom in po katerega brezvspešnem preteku sme kontingentna komisija kar naravnost preiti k sklepanju.

Plačilni nalog.

§. 57.

Po opravljeni porazdelbi mora davčno oblastvo prve stopinje vsakemu davčnemu zavezancu s plačilnim nalogom naznaniti nanj spadajoči letni znesek pridobnine in to z ločenim izkazom davčnega postavka in pa kakega porazdelbenega pribitka ali odbitka.

V njem je podučiti davčnega obvezanca tudi o prizivni pravici, ki mu gre po določilih §. 59.

Pridobninski vpisniki (registri).

§. 58.

Za vsako davčno družbo mora davčno oblastvo prve stopinje napraviti pridobninski vpisnik (register), v katerem je postaviti na videž posameznemu davčnemu obvezancu odmerjene davčne postavke. Davčno oblastvo ga mora skozi 14 dni imeti odprtega na vpogled vsakemu pridobninskemu zavezancu.

Mimo tega je za vsako davčno občino napraviti izpisek iz vpisnika, ki obsega njene davčne zavezance, in dotično občinsko glavarstvo (županstvo) ga mora skozi 14 dni javno razgrniti na vpogled davčnih zavezancev.

Prizivi.

§. 59.

Vsak davčni zavezanec ima pravico, zoper odreko zahtevane prostosti (§§. 3, in 5.), zoper odmero njemu odkazanega davčnega postavka ali zoper preračun njemu v plačilo naloženega davčnega zneska vložiti priziv na finančno deželno oblastvo.

Ista prizivna pravica zoper odmero davčnega postavka, preračun davčnega zneska in pa zoper komisijsko dovolitev prostosti gre tudi predsedniku pridobninske komisije, kateri jo mora uveljaviti v 30 dneh od priobčitve porazdelbenega posledka, ki mu jo mora opraviti davčno oblastvo prve stopinje.

§. 60.

Kadar meri priziv samo zoper preračun davčnega zneska in davčno oblastvo prve stopinje smatra priziv za popolnoma vtemeljen, tedaj mora ono izpravit preračun. Ako se prizivnemu zahtevku ne ugoti popolnoma, mora davčno oblastvo predložiti priziv s svojim mnenjem finančnemu deželnemu oblastvu v odločbo.

§. 61.

Kadar meri priziv zoper komisijsko odmero davčnega postavka ali odreko prostosti, tedaj ga je napotiti na predsednika pridobninske komisije, kateri po opravi kakih za presojo prizivnega zahtevka morda potrebnih nadaljnih pozvedeb in dokazov popraša komisijo za njeno mnenje ter predloži potem priziv finančnemu deželnemu oblastvu. Finančno deželno oblastvo mora take prizive prezročiti v odločbo pridobninski deželni komisiji.

Pridobninski deželni komisiji, oziroma njenemu predsedniku grede iste oblasti, katere so v §§. 43. do 46. dodeljene pridobninski komisiji, oziroma njenemu predsedniku.

§. 62.

Zoper odločbo finančnega deželnega oblastva je davčnemu zavezancu, zoper odločbo pridobninske deželne komisije pa davčnemu zavezancu in pa

predsedniku komisije zastran neprave uporabe zakona ali zastran bistvenih pogrškov postopanja dopuščena pritožba na upravno sodnijo. (Zakon z dne 22. oktobra 1875. l., drž. zak. št. 36 iz l. 1876.)

§. 63.

Prizivi nimajo nikake odložive moči gledé na plačilo predpisanega davka in pa gledé na naredbe za njega izterjavo.

Na novo nastajajoče podjetbe in obratovališča.

a) Zglasitvena dolžnost.

§. 64.

Kedor prične kako davku zavezano podjetbo ali opravilo ali kedor odpre novo obratovališče, mora to pred ali vsaj ob enem s pričetkom obrata zglasti pri davčnem oblastvu prve stopinje.

Zglasitev pri kakem obrtnem oblastvu, ukazana po obrtnih predpisih, se ne šteje še za izpolnitev te dolžnosti; vendar zadostuje, da se kolka prost prepis zglasila, poslanega obrtnemu oblastvu, o pravem času poda pri davčnem oblastvu.

b) Začetek davčne dolžnosti.

§. 65.

Davčna dolžnost začne z začetkom tistega koledarskega četrletja, v katerem se je pričel davku zavezan obrat. Vendar se popolnoma pretekli meseci dotičnega četrletja jemljejo v poštev z odpustom ene tretjine, oziroma dveh tretjin predpisane pridobnine.

c) Davčna odmera.

§. 66.

V §. 64. imenovanim davčnim zavezancem se odmeri do njih uvrstitve v kako davčno družbo davčni postavki po davčnem oblastvu prve stopinje na podstavi, ustanovljeni v §. 36., zmislooma uporabljajoč §. 32. Gledé postopanja je pri tem zmislooma paziti na določila §§. 39. do 46.

Kak porazdelbeni pribitek ali odbitek se na označene davčne zavezance uporablja s tistim odstotnim postavkom, ki za dotično davčno leto velja za davčne družbe, h katerim so oni pripadali z ozirom na višino predpisanih davčnih postavkov.

Zoper to odmero je dopuščen priziv na finančno deželno oblastvo, katero ga, ako meri zoper višino predpisanega postavka, napoti v odločbo na pridobninsko deželno komisijo (§. 61.).

Davčne zavezance označene vrste je praviloma od začetku obrata najbliže prve priredbene dobe, ako se pak pri ustanovitvi družbenega kontingenta za to dobo ni več mogoče ozirati na nje o pravem času (§. 12., odstavek 7.), vsakakor od druge bližnje priredbene dobe uvrstiti v pristojno davčno družbo.

Izbris pridobnine.

§. 67.

Izbris pridobnine se opravi na zaprosilo davčnega zavezanca:

1. kadar se obrt odpove;

2. kadar se obrat trajno popolnoma ustavi;

v obeh primerih od prvega plačilnega obroka, ki pride po dejanski ustavitvi obrata (§. 75.).

§. 68.

Davčni zavezanec mora dogodke, navedene v §. 67., v štirih tednih naznaniti davčnemu oblastvu prve stopinje, ker se izbris opravi sicer še le od prvega plačilnega obroka po dnevu, ko se je podalo naznanilo.

§. 69.

Izbris pridobnine je ukazati uradoma, ako se ustavi obrtovanje ali davku zavezano opravilo in je davčni zavezanec umrl ali se o njem nad eno leto ne vé, kje biva.

§. 70.

Odločba o prošnjah za izbris pridobnine pristoji davčnemu oblastvu prve stopinje. Zoper njegovo odločbo se sme podati rekurz na finančno deželno oblastvo.

Preselitve.

§. 71.

Kadar davčni zavezanec v primeru preselitve dokaže, da se je obrat v kraju njegove prejšnje naselbe ustavil najpozneje dne, ko se je odprl obrat novega obratovališča, in da je on plačal pridobnino

v kraju prejšnje naselbe, tedaj je v kraju njegove nove naselbe predpisati pridobnino še le od prvega četrletja, ki pride.

To določilo se ne uporablja na podjetbe in opravila, oznamljena v §§. 78. do 82.

Prehod obrtov in opravil na druge osebe.

§. 72.

Kadar preide podjetba ali opravilo med davčnim četrletjem na kako drugo osebo, tedaj je predpisati pridobnino prevzemniku, ne prikrajševaje nove odmere, ki se opravi, še le od plačilnega obdobja, ki pride prvi po prevzetbi.

Znižbe in davčni odpustki.

§. 73.

Med priredbeno dobo nastajajoče izpremembe v obratnih razmerah ne dajejo praviloma podlage za nobeno premembo v že odmerjenem davčnem postavku.

Vsled bistvenih motežev obrata po smrti ali boleznim imetnikov, po požarju, povodnji ali drugih izrednih okoliščinah sme vendar finančno deželno oblastvo deloma ali, če je bil obrat ustavljen skozi celo četrletje, popolnoma odpustiti enega ali več četrletnih obrokov.

Zoper odločbo finančnega deželnega oblastva se sme podati priziv na finančno ministerstvo.

Davek od počivajočih vkoreninjenih (radiciranih) ali drugačnih realnih obrtov je na zaprosilo davčnega zavezanca, v kolikor on ne želi izbrisati po §. 67., od plačilnega obroka, ki pride prvi po dnevu, ko se je ustavil obrat, znižati na najmanjši davčni postavek (razkaz B). Gledé zaprosila se zmiseloma uporabljajo določila §. 68. Obnovitev obrata je šteti za enako pričetku nove davku zavezane podjetbe (§. 64.).

Zaračunjanje prirastkov in odpadkov.

§. 74.

Davčni zneski, ki jih morajo po §. 66. plačevati na novo pristopajoči obrti in posli do svoje uvrstitve v kako davčno družbo, se ne vračunajo v ustanovljene družbene kontingente, ampak se stekajo poleg njih v državni zaklad.

Nasproti pak gredó državnemu zakladu na dolg tudi primanjkljaji, ki nastanejo po izbrisih pridobnine, v kolikor se še ni na nje oziralo ob določbi družbenih kontingentov, potem po dovoljenih znižbah in davčnih odpustkih (§. 73.), in pa po neizterljivosti predpisanih pridobninskih zneskov.

Pobiranje pridobnine.

a) Plačilni obroki.

§. 75.

Pridobnino je plačati za vsako četrletje naprej dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra vsakega leta.

b) Zakonita zastavna pravica za pridobnino.

§. 76.

Za pridobnino s postranskimi pristojbinami vred obstoji zakonita zastavna pravica s prednostno pravico pred vsemi zasebnimi zastavnimi pravicami na nepremičninah davčnih zavezancev, samó ali večinoma odmenjenih podjetbi in opravljenih posebej za njo.

Ta zastavna pravica pristoji nepogojno tistim zastalim pridobninskim zneskom s pristojbinami vred, kateri, računé od časa eksekutivne prodaje zastavnega predmeta nazaj, niso na dolgu dlje kakor eno leto in šest mesecev.

Gledé starejših, toda ne nad tri leta od časa eksekutivne prodaje zastavnega predmeta nazaj segajočih zastankov je omenjena prednostna pravica odvisna od tega, da se je zastanek najdalje v enem letu po dospelosti dotičnih davčnih zneskov zavaroval v javnih knjigah.

Kadar bi se premenila lastninska pravica pri kaki po spredaj stoječih določilih zavezarni nepremičnini, se sme ta zastavna pravica z zgoranjimi omejitvami uveljaviti za izterjavo tistih pridobninskih zneskov, kateri so na dolgu iz časa pred prestatkom lastninske pravice davčnega zavezanca, in pa za izterjavo postranskih pristojbin.

c) Odgovornost solastnikov.

§. 77.

Solastniki kake pridobnini zavezane podjetbe so nerazdelno zavezani za pripadajočo pridobnino.

Enako je zakupodavec kakega obrta odgovoren za davek, odmerjen zakupniku.

Posebni predpisi za krošnjarski in obhodni obrt.

§. 78.

Krošnjarsko trgovino in pavse obrte in opravila, ki se vrše hodé od kraja do kraja, je obdačiti v razmerju njih srednje donosnosti do srednje donosnosti stalnih obrtov. Pri tem je za podjetnika samega v pošte vjemati znesek 1 gl. 50 kr. do 15 gl., in za vsakega pomagagač prav takó 1 gl. 50 kr. do 15 gl., za uporabljane vprežne in tovrne živali (brez psov) pa 3 gl. do 32 gl. Kadar se obrat razteza na več dežel, tedaj se smejo spredaj stoječi davčni zneski zvišati za polovico.

Skupni znesek davka je vselej odmeriti s postavkom, obseženim v priloženem razkazu B.

Pridobnino je v polnem znesku letne dolžnosti plačati na enkrat naprej.

Ako se opravljeni obrat potem, ko se je davek že plačal za kako deželo, raztegne na kako drugo ali več drugih dežel, je treba večji znesek, kar bi ga morda pripadalo, plačati dodatno, preden se prične raztegnjeni obrat.

Davek odmerja davčno oblastvo prve stopinje, zoper katerega odločbo se sme podati priziv na finančno deželno oblastvo.

§. 79.

Pridobninski zneski, plačani od obrtov in opravil, oznamenjenih v §. 78., se ne vračunajo v družbene kontingente, katere morajo spraviti posamezne davčne družbe.

§. 80.

Spredaj stoječa določila §§. 78. in 79. se ne uporabljajo na nastopne podjetbe in opravila, in stemi se ravna po téh le načelih:

1. Podjetbe, katere se na določenih krajih obratujejo premenoma z uporabo trdnih obratovališč, je na vsakem obratnem kraju po pristojni pridobninski komisiji obdačiti posebej.

2. Sejmarje (semenjske trgovce) je kot trgovce, v kolikor niso pridobnine oproščeni po §. 3., točki 4., obdačiti po pristojni pridobninski komisiji v njih domovališču.

3. Domači trgovinski obhodniki, ki niso v službenem ali mezdnem razmerju, so podvrženi obdačbi kot trgovinski agentje v kraju svojega pravnega zavoda, oziroma, če bi takega ne bilo, v svojem stanovališču; obdačbo je izvršiti po pridobninski komisiji omenjenega kraja.

Trgovinski obhodniki, ki so v službenem in mezdnem razmerju, prihajajo v pošte samo pri obdačbi svojih gospodarjev.

§. 81.

Vnanjiki so za opravljeni obrat v naši deželi kot obhodniki ali po trgovinskih obhodnikih, ki so pri njih v službi, podvrženi pridobnini vsaj 40 gl. na leto.

Davek odmerja davčno oblastvo prve stopinje na sedežu tistega političnega oblastva, katero mora odločiti o zaprosilu za dovolitev pravnega obrata po naši deželi; plačati ga je vselej za vse leto naprej ter ga ni vračunati v družbene kontingente.

§. 82.

Razstave na ogled, muzikalne predstave i. e. r., ki se ne napravijo na podstavi kakega na obhodno vršbo slovočega dopustila, ampak na podstavi posebnih dopustil za vsak posamezni kraj, in pa prodaje blaga, ki se napravijo z začasno uporabo stalnega obratovališča (obhodni skladi), se morajo v vsakem obratnem kraju obdačiti posebej, in davek, katerega odmeri davčno oblastvo prve stopinje, se ne sme vračunati v dotični družbeni kontingent. Davek, pripadajoč za ves čas namerjanega obrata, je plačati pred pričetkom obrata.

Glede obhodnih skladov je vsako koledarsko leto, v katero sega obrat, za obdačbo računati za polno.

K §. 19.**Razkaz A**

e številu in načinu poziva udov in namestnikov za pridobninske deželne komisije.

D e ž e l a	Skupno število komi- sijskih udov, oziroma namestnikov	Od teh udov, oziroma namestnikov,		
		imenuje finančni minister	voli deželni zbor	volijo trgovinske in obrtne zbornice in to zbornica v (na)
Dolenje Avstrijsko	15	6	6	Dunaju 3
Gorenje Avstrijsko	11	5	5	Lincu 1
Salcburško	9	4	4	Salcburgu 1
Tirolsko	15	6	6	Inspruku 1 Bolcanu 1 Roveredu 1
Predareljsko	9	4	4	Feldkirchu 1
Štajersko	14	6	6	Gradcu 1 Ljubnu 1
Koroško	9	4	4	Celovcu 1
Kranjsko	9	4	4	Ljubljani 1
Trst	9	4	4	Trstu 1
Goriško in Gradiščansko	9	4	4	Gorici 1
Istra	9	4	4	Rovinju 1
Dalmacija	13	5	5	Zadru 1 Dubrovniku 1 Spletu 1
Češko	25	10	10	Pragi 1 Liberu 1 Hebu 1 Polznju 1 Budějovicah 1
Moravsko	14	6	6	Brnu 1 Olomucu 1
Sleško	9	4	4	Opavi 1
Galicija	23	10	10	Levovu 1 Krakovu 1 Brodih 1
Bukovina	9	4	4	Černôvcih 1

K §. 32.**Razkaz B,**

obsegajoč davčne postavke, ki jih je uporabljati ob priredbi občne pridobnine.

gl. kr.	gl. kr.
1.50	90.—
2.—	100.—
2.50	120.—
3.—	140.—
4.—	160.—
5.—	180.—
6.—	220.—
8.—	260.—
10.—	300.—
12.—	340.—
15.—	400.—
18.—	460.—
21.—	520.—
24.—	580.—
28.—	660.—
32.—	740.—
36.—	820.—
40.—	900.—
45.—	1.000.—
50.—	1.100.—
55.—	1.200.—
60.—	1.300.—
70.—	Nastopni davčni postavki rastejo
80.—	po 200 gl.

Poglavje II.

o pridobnini od podjeteb, zavezanih javnemu dajanju računov.

Oznamemba davčnih zavezancev.

§. 83.

Davku po zmislu tega poglavja je zavezan, kedor v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, vrši kako javnemu dajanju računov zavezano podjetbo.

Take podjetbe so:

I. Pridobitne podjetbe, in to zlasti:

- a) vse podjetbe delniških družeb in komanditnih družeb na delnice;
- b) vse podjetbe rudarskih družeb;
- c) zavarovalne podjetbe brez vzajemnih zavarovalnih zavodov;
- d) javni kreditni zavodi;
- e) državne železnice;
- f) podjetbe po zakonu z dne 9. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 70) vpisanih in drugih ne vpisanih pridobitnih in gospodarskih zadrug (produktivnih zadrug, posojilnih in kreditnih društev, konsumnih, sirovinskih in hraniških društev, stavbnih, stanovanskih in rudarskih zadrug i. e.), v kolikor te zadruge ne omejujejo opravnega obrata na svoje ude tako, kakor je oznamenjeno v 85.;

II. Obče koristne podjetbe in združbe v samopomožbo, in to zlasti:

- a) v I. lit. f) omenjene zadruge, ki se tako, kakor je oznamenjeno v §. 85., omejujejo na promet s svojimi udi;
- b) hranilnice;
- c) vzajemni zavarovalni zavodi (zavarovalnice);
- d) na podstavi posebnih deželnih zakonov iz kontribucijskih in davčnih zakladov nastale posojilnice;
- e) občinske posojilnice.

Prostosti.

§. 84.

Od obdačbe so izvzete:

- a) Tiste podjetbe, ki so na podstavi veljajočega posebnega zakona oproščene dosedanje pri-

dobnine in dohodnine, za dobo, dokler traja ta prostost; tiste podjetbe, ki so prav tako oproščene dosedanje dohodnine, morajo za čas, dokler traja začasna davčna prostost od davka, vrejenega s tem zakonom, plačevati oni znesek, ki jim je bil na pridobnini z izredno doklado vred predpisan v zadnjem letu pred pričetkom veljavnosti tega zakona; že dosežena začasna prostost od pridobnine same ima to moč, da se za še ne preteklo trajno dobo prostosti odpiše od davka, ki ga je za podjetbo odmeriti po tem poglavju, tisti znesek, ki je enak znesku za to podjetbo dosedaj odmerjene, toda ne pobirane pridobnine z izredno doklado vred;

- b) ne na dobiček mereča, na načelu vzajemnosti osnovana društva in združne združbe, in pa po javnih združbah ali po podjetnikih za svoje nameščence ustanovljeni zakladi, katerim je po pravih naloga, zavarovati bolnine, odškodnine po nezgodah, pokojnine za onemogle, stare, vdove in sirote, ter pogrebne stroške ali dajati podpore javnim ali zasebnim uradnikom, nameščencem, služabnikom, delavcem, pomočnikom, vajencem in poslom, in to tudi tedaj, kadar dobivajo prispevke in darove od neudov.

Isto ugodnost mora finančni minister na enakovrstne združbe, katerih udje pripadajo povsem ali deloma drugim poklicem (tako zlasti stanu malih obrtnikov in kmetiških posestnikov), raztegniti tedaj, kadar je to želeti v pospešbo javnih, dobrodelnih ali obče koristnih namenov in za posamezne deležnike zavarovani zneski ne presegajo izmere, ki je po stanu potrebna;

- e) c. k. poštna hranilnica po zmislu člena 21. v zakonu z dne 28. maja 1882. l. (drž. zak. št. 56);
- d) v §. 83., II., d) oznamenjene, iz kontribucijskih in davčnih zakladov nastale posojilnice, ako dejanski omeje svoj opravljeni obrat na uporabo lastnih glavnic;
- e) kreditna in posojilna društva (hranilnice in posojilnice), katerih pravila vstrezajo zahtevkom §. 1. v zakonu z dne 1. junija 1889. l. (drž. zak. št. 91);
- f) zadruge in druge združbe kmetovavcev za skupno nabavo semenja, gnojil, živine za rejo, strojev in orodja ali drugih potrebščin za kmetijsko produkcijo, v kolikor se pri njih čisti donosi ne razdeljujejo, dalje enakovrstne združbe

za skupno predelavo in uporabo po deležnikih samih pridobljenih kmetijskih pridelkov, toda z istimi omejitvami, katerim je podvržena posameznega kmetovavca prostost od obče pridobnine po §. 2.

Na davčno prostost v tem poglavju imenovanih podjeteb se nanašajoča določila državnih pogodeb, takó tudi dotična določila zakona z dne 27. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 189) o podpiranju trgovinske marine, potem zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) o železnicah nižega reda, in zakona z dne 10. avgusta 1895. l. (drž. zak. št. 131) o časni davčni in pristojbinski prostosti za obrtnijske podjetje, ki se na novo napravijo v ozemlju tržaškem in v ozemlju katastralne občine Milje, ostanejo v moči.

§. 85.

V §. 83., II., a) oznamenjene pridobitne in gospodarske zadruge, katere, osnovane na načelu samopomožbe, omejujejo svoj opravljeni obrat po pravih in dejanski na svoje ude, potem v §. 83., II., d) in e) oznamenjene posojilnice so oproščene davčne dolžnosti, ako po nastopnih določilih ovedeni čisti donos ne presega 300 gl.

Uporabi spredaj stoječega določila ni na poti,

- a) ako zgoraj imenovane pridobitne in gospodarske zadruge vzprejemajo zajme od neudov ali nalagajo svoje blagajniške zaloge pri podjetbah in zavodih, zavezanih javnemu dajanju računov;
- b) ako kreditne zadruge prevzemajo jamstvo neudov zastran vtrdbe pravic za udom dana posojila ali ako za svoje ude izterjujejo terjatve pri neudih;
- c) ako konsumna društva in sirovinska društva, potem združbe kmetovavcev za skupno nabavo semenja, gnojil, živine za rejo, strojev in orodja ali drugih potrebščin za kmetijsko produkcijo, v kolikor ne spadajo pod prostost §. 84., lit. f), kupujejo blago od neudov;
- d) ako produktivne zadruge prodajajo svoje izdelke neudom; pri tem pak se morajo ali gledé na uporabo delovnih moči ali gledé na prejemanje glavnih tvarin produkcije načeloma omejiti na svoje ude; v kakem obsegu se smejo za pomoč ali za manj važne postranske opravke privzemati

tuje moči ali prejemati tvarine od tujcev, to se pridržuje določbi z ukazom;

- e) ako hraniška in prodajna društva prodajajo neudom po svojih udih narejene izdelke.

§. 86.

Avstrijsko-ogrška banka je, dokler traja veljavnost zakona z dne 21. maja 1887. l. (drž. zak. št. 51) o podaljšbi privilegija avstrijsko-ogrski banki, podvržena obdačbi po dosedanjih določilih.

Razmerje do dežel ogrske krone in do vnanjih dežel.

§. 87.

Gledé tistih podjeteb, katere raztezajo opravljeni obrat na dežele ogrske krone, ostaneta v veljavnosti zakona z dne 28. julija 1871. l. (drž. zak. št. 89) in z dne 11. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 54).

§. 88.

Kadar se obrat po tem poglavju davku zavezane podjetbe iz obratovališča, ležečega v ozemlju, kjer velja ta zakon, raztegne v vnanje dežele, tedaj je ves donos podjetbe podvržen obdačbi po tem poglavju.

Kadar pak vzdržuje podjetba v vnanji deželi stalen obrat po napravi podružnice, narejalnice, kupovalnice ali prodajalnice ali drugači, tedaj je donos obrata v vnanji deželi, s pridržkom določeb nastopnega paragrafa, vzeti v obdačbo po tem poglavju samo v toliko, v kolikor ni dokazno v vnanji deželi podvržen obdačbi.

§. 89.

Kadar obstoji davku zavezani obrat v prevodu blaga iz domače dežele v vnanje dežele ali nasprotno, tedaj se ne sme več kakor polovica donosa iz tega prevoda šteti za donos obrata v vnanjih deželah; tedaj pak, kadar nareja davku zavezana podjetba v naši deželi blago, ki je spečava v vnanjih deželah, se ne sme iz podstave za obdačbo izločiti več kakor ena tretjina vsega donosa tega obrata.

V vseh drugih primerih je vsaj ena desetina donosa, doseženega iz vsega obrata, zavezana obdačbi po tem zakonu.

§. 90.

Kadar se obrat kake vnanje podjetbe iz kakega v vnanjih deželah ležečega obratovališča raztegne v ozemlje veljavnosti tega zakona tako, kakor je oznamenjeno v §. 88., odstavku 2., tedaj je njen imetnik gledé donosa iz obrata v naši deželi zavezan obdačbi po tem poglavju.

On je, v kolikor ni po zmislu člena IV. v cesarskem ukazu z dne 29. novembra 1865. l. (drž. zak. št. 127) postavil kakega zastopa, dolžan, na zahtevo davčnega oblastva postaviti v naši deželi domujočega zastopnika.

Določila §. 89., odstavka 1. se zmislooma uporabljajo na preračun donosa, pripadajočega na našo deželo.

Odmerna doba in obdačbena podstava.

§. 91.

Odmera pridobnine, ki jo je predpisovati po tem poglavju, se opravlja vsako leto.

§. 92.

V podstavo za odmero pridobnine po tem poglavju se jemlje praviloma čisti donos davku zvezanih podjeteb, dosežen v poslednjem pred davčnim letom preteklem opravljenem letu, bodi da se je dosegel ta donos po lastnem obratu ali pa po njega zakupu.

Kadar obsega poslednji opravljeni sklep samó neki del opravljenega leta ali večó kakor enoletno dobo, tedaj je za čisti donos opravljenega leta šteti tisti znesek, ki se za eno leto preračuni iz razmerja obratne dobe do dobe enega leta.

Za tisto leto, v katerem se je pričel obrat podjetbe, velja v tem letu doseženi čisti donos za podstavo obdačbi.

Dokler se ne naredi prva bilancija popolnoma na novo ustanovljene podjetbe, je odmeriti davek

v najmanjši izmeri, oznamenjeni v §. 100., odstavku 2. Kadar pak je na novo ustanovljena podjetba povsem ali deloma vzprejela vá-se kako prej obstalo podjetbo, tedaj se začasna odmera opravi od tistega dela po nastopnem odstavku ovedenega letnega donosa, kateri razmeroma pripada na obratno dobo.

Za letni donos je vzeti štiri odstotke v podjetbi uporabljane napravne glavnice, in samo tedaj, kadar verjetno ni pričakovati štiriodstotnega donosa ali, če se napravna glavnica ne more izkazati, verjetni letni donos, ki ga je napovedati z ozirom na obseg opravila in na druge v enakih razmerah obratovana opravila.

Ko se naredi prva bilancija, se opravi dokončna odmera.

V odstavku 4. in 5. vkrenjena določila se ne uporabljajo na pridobitne in gospodarske zadruge in posojilnice, pogodovane po §. 85.

§. 93.

Čisti donos sestavljajo, s pridržkom določeb §§. 94. do 99., bilančni prebitki, ne gledé na to, se-li ti razdelé kot obresti, dividende, tantijeme ali pod katerim koli imenom in po katerem koli merilu, ali se-li shranijo v pričuvnem zakladu ali prenesó na bodoči račun ali pa uporabijo drugači.

Za odmero davka od podjeteb države, dežel ali občin, spadajočih pod to poglavje, je vzeti v podstavo čisti donos vsake posamezne podjetbe. Kadar drugi davčni zavezanci obratujejo več davku zvezanih podjeteb, tedaj je vsota njih čistih donosov, odbivši kake pri posameznih-teh podjeteb nastale izgube, v podstavo obdačbi.

§. 94.

Bilančnim prebitkom je prišteti tiste vanje ne privzete zneske, ki se iz obratnih vspehov opravljenega leta uporabijo v kak v prejšnjem paragrafu izrečno oznamenjen namen ali pa v kak teh-le namenov:

- a) da se poveča v podjetbi naložena glavnica;
- b) za odplačila na glavnice, po deležnikih naložene v podjetbi, in pa za taka poplačila dolgov, katerih založba iz tekočih donosov zahteva zvišbo imovinskega ostanka (saldo) podjetbe,

ki ga je preračunati po načelih resnične imovinske bilancije, ali katera se nanašajo na take naprejščine ali prispevke, ki se po §. 95. lit. c) niso privzeli v podstavo obdačbi.

- c) za obrestovanje v podjetbi (v delnicah, prednostnih delnicah, opravičnih vlogah, združnih deležih, vlogah komanditistov i. e.) naloženih, in pa proti prednostnim obligacijam ali drugačnim delnim zadolžnicam ali proti hipotekarnemu zavarovanju posojenih glavnice, v kolikor so te deli napravne glavnice, toda brez tistih v §. 95. lit. e) oznamenjenih zneskov, ki so bili izdani za obrestovanje po pravilih založenih in dejanski izdanih zastavnih pisem ali komunalnih obligacij;
- d) za dodelitev garancijskih prispevkov, naprejščin ali doplačil drugim podjetbam;
- e) za darila, darove in druge namembe, v kolikor teh ne zahteva že opravični obrat ali jih ne dá že obstoječim dobrotinim zavodom kaka po §. 85. pogodovana pridobitna in gospodarska zadruga ali posojilnica; nagrade, ki se dadó nameščencem podjetbe za službe, storjene podjetbi, in pa bolninski prispevki, ki se dadó nameščencem in njihovim družinam, veljajo za stroške, zahtevane po opravičnem obratu;
- f) za plačilo po določilih tega poglavja pripadajočih davkov z dokladi vred; temu davku je enačiti na podstavi dosedanjih zakonov odmerjeno pridobitno in pa dohodnino prvega in drugega razreda;
- g) v založbo prenosov bilančnih izgub iz prejšnjih let; pri tem pak je pri podjetbah, pogodovanih po §. 85., izvzeti tisto po določilih tega zakona preračunjeno izgubo, ki je nastala v zadnjem, pred bilančnim letom preteklem opravičnem letu.

§. 95.

Nasproti pak se ne smejo v podstavo obdačbi privzeti nastopni postavki, oziroma oni se morajo, ako niso že tako bili pri preračunu bilančnih prebitkov vzeti v poštev kot odbitni postavki, odšteti od bilančnih prebitkov:

- a) prenosi bilančnih dobičkov iz prejšnjih let;
- b) čisti donosi iz predmetov zemljarine in hišnine (domarine) v tistem znesku, v katerem so oni v podstavo odmeri zemljarine in hišnine; pri predmetih, zavezanih razredni hišnini, je za čisti donos šteti tisti znesek, katerega bi moral predmet, ako bi bil zavezan hišni najmarini, dati čiste najemnine, da bi hišna najmarina dosegla predmetu v resnici predpisano razredno hišnino;
- c) prejeti garancijski prispevki ali državne naprejščine;
- d) premijske reserve, ki so pri zavarovalnicah določene v pokritbo s koncem leta še ne preteklih zavarovanj, potem zneski, ki se še niso konec leta izplačali za že zglašene škode ali drugačne zavarovalne primere;
- e) vse po podjetbi dane pasivne obresti, v kolikor ni v §. 94., lit. c) izrečno ukazano, da se morajo privzeti v podstavo za obdačbo; torej zlasti po podjetbi dane lombardne in eskomptne obresti, obresti od hranilnih vlog, položkov, izdanih blagajničnih listov, prosto s pismom potrjenih zajmov; dalje obresti, katere so bile porabljene za praviloma pokrita in v resnici izdana zastavna pisma ali komunalne obligacije;
- f) odpisi, ki vstrezajo obrabi ali razveljavi inventarja ali obratnega gradiva, in pa ob opravičnem obratu nastalim stvarinskim, kurznim ali drugim izgubam, dalje tisti deli donosa, kateri se iz istega povoda položé v posebnih zakladih (pričuvnih zakladih za odpise, amortizacije, izgube i. e.); v zadnjem primeru pak samo tedaj, kadar so ti zakladi namenjeni v založbo primanjkljajev in izgub določno oznamenjene vrste in so izgube in primanjkljaji te vrste ali že nastopili ali se pa morajo pričakovati po naprej vidnem posledku opravičnih razmer.

Primernost višine opravljenih odpisov, oziroma položeb mora davčno oblastvo vgotoviti po izvedencih, ako ima zoper njo kake pomiselke.

Hranilnicam, zavarovalnicam in pa po §. 85. pogodovanim pridobitnim in gospodarskim zadrugam in posojilnicam, katere predkazujejo knjižne, toda ne realizovane kurzne dobičke v posebnih rezervah za kurzne izgube,

se ne sme odrekati izločba takih predkazov iz podstave za obdačbo.

Če se odpisni zneski uporabijo za nove nabave inventarja ali obratnega gradiva, ni šteti, da se je s tem povečala v podjetbi ležeča glavnicca (§. 94., lit. a);

- g) prispevki, ki se dajejo za preskrbo nameščencev;
- h) nameščencem podjetbe po pogodbi izplačane tantijeme;
- i) pri hranilnicah in pa pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah in posojilnicah, pogodovanih po §. 85., nagrade, katere udje predstojništva in nadzornega svetovilstva ali nameščenci podjetbe dobivajo iz čistega dobička za službe, storjene podjetbi;
- k) ako se pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah donos ali neki njega del razdeli med združnike po meri storjenega dela, dostavljenih tvarin itd., je sicer ta znesek, ki se razdeli, privzeti v podstavo obdačbi, toda zadruge imajo pravico, kot strošek odšteti tisti znesek, ki vstreza tržni vrednosti teh davščin, — priviši kaka združnikom naprej dana plačila.

Kadar se spredaj oznamenjeni stroški nanašajo tudi na podjetbe ali donosne dele, ki so po tem poglavju zavezani davku, in na take, ki mu niso podvrženi, tedaj je odbiti samo tiste deleže teh stroškov, ki pripadajo na davku zavezane podjetbe, oziroma donose. Kadar se ti deleži ne dadó natančno ovedeti, tedaj je šteti, da se na podjetbe, oziroma donose razdeljujejo v razmerju kosmatih dohodkov.

§. 96.

V §. 95., lit. d) in f) oznamenjene reserve in zaklade je obdačiti samo, ako in v kolikor se uporabljajo na take načine, ki provzročijo davčno dolžnost; za tak način uporabe je šteti zlasti, ako se ob razvezi družbe ali društva razdelé prebitki nad osnovno glavnicco. Ako niso bili taki prebitki privzeti v podstavo obdačbi že pri kaki prejšnji davčni odmeri, jih je obdačiti dodatno in v ta namen jih morajo davčni zavezanci napovedati. Na davčno terjatev se je ozirati tako, kakor je omenjeno v členu 245., oziroma 202. občnega trgovinskega zakonika z dne 17. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1863.). Udje predstojništva in likvida-

torji, ki ravnajo zoper te predpise, so osebno in nerazdelno zavezani, plačati pripadajoči davek.

Razdelitve delniške ali osnovne glavnicce pak ni celó pri razvezi družbe ali društva šteti za davku zavezano uporabo.

§. 97.

Stroški, zalagani iz rezerv in zakladov, oznamenjenih v §. 95., lit. f), se ne smejo postavljati v občni obratni račun.

V kolikor zalagajo zavarovalnice stroške (plačila škod in rešilne kupe) iz zakladov, oznamenjenih v §. 95., lit. d), se smejo ti stroški postaviti v obratni račun samó tedaj, kadar je vanj vpostavljena polna nasprotna vrednost kot dohodek iz teh zakladov.

Kadar se ti in pa drugačni rezervni (pričuvni) zakladi naložijo posebej, tedaj se doseženi donosi, v kolikor se ne potrebujejo v založbo stroškov, ki gredo tem zakladom na dolg po njih posebni namembi, prištejejo letnemu donosu.

Kadar se izgube in stroški, kateri bi bili sicer obremenili občni obratni račun, pokrijejo iz odloge, že obdačene po tem zakonu, ali iz njenih donosov, tedaj je z njimi pri odmeri pridobnine ravnati kakor z odbitnim postavkom.

§. 98.

Na podstavi tega zakona obdačenim odlogam je po patentu o dohodnini z dne 29. oktobra 1849. l. (drž. zak. št. 439) narejene odloge šteti za enake samo tedaj, kadar so te bile položene z izključno namembo za dopolnitev, obnovo ali dodatno nabavo obratnega inventarja, oziroma obratne oprave, in pa v založbo posebej oznamenjenih izgub, in kadar se uporabljajo po ti njih posebni namembi, ter v kolikor se v roku, ki ga primerno določi davčno oblastvo, dokaže, da se je od položenih zneskov državnemu zakladu v resnici plačal z izredno doklado vréd davek v izmeri, oznamenjeni v §. 19. patenta o dohodnini z dne 29. oktobra 1849. l. (drž. zak. št. 439). Ta zadnji pogoj ne velja za izpolnjenega, ako se ni od letnega donosa, iz katerega se je položba opravila, privzel v podstavo obdačbi večí znesek, kakor kar se je razdelilo na dobičku in obrestih napravne glavnicce. V kolikor pri odlogah oznamenjene vrste ne

obveljajo spredaj stoječi pogoji, jih je šteti za enake pričuvam (prifhranam, rezervam), od katerih se ni plačal davek.

§. 99.

Ako ni nobenega bilančnega prebitka, se je po protiračunu zneskov, katere je izločiti iz dohodkov, in po protiračunu prebitka izgub ozirati le na zneske, ki jih je privzeti v podstavo za obdačbo, zmislooma uporabljajoč §. 94.

Izmera davka.

§. 100.

Pridobnina od podjeteb, zavezanih javnemu dajanju računov se odmerja, v kolikor ni v nastopnih odstavkih odrejeno nič drugega, z 10 odstotki od davku zavezanega čistega donosa.

Vendar ne smé davek znašati manj kakor eno od tisoč vse v davku zavezani podjetbi ali v obratih investovane napravne glavnice davčnega zavezanca, pri zavarovalnih družbah na delnice pa ne manj kakor eno od tisoč vsote letnih čistih premij (odbiški premijska povračila [bonus]).

Za napravno glavnico davčnega zavezanca velja pri delniških družbah in komanditnih družbah na delnice vplačana delniška glavnica in še dolžni prednostni dolg, pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah, v kolikor ne spadajo med podjetbe, pogodovane po §. 85., vsota vplačanih opravičnih deležev njih udov.

Kadar služi napravna glavnica davčnega zavezanca ob enem davku zavezanim in davku nezavezanim podjetbam ali obratom (§§. 84., 88., 89. in 90.), in pa v primerih, ne posebej naštetih v odstavku 3., je posebej izkazati napravno glavnico, investovano v davku zavezanih podjetbah ali obratih.

Po spredaj stoječem prvem odstavku določeni davek je za pol odstotka zviševati tako dolgo, dokler ne bodo donosi neposrednih osebnih davkov po zmislu člena IX. odstavka 3. b), in člena X., točke 3. zakona zadostovali, da se sme opustiti ta zvišba.

Ti zvišbi davka pak niso podvržene po deželnih zastopih v obče koristne namene ustanovljene

podjetbe, katere uporabljajo svoje prebitke samo v napravljanje pričuvnih zakladov ali kot prispevek k deželnim zakladom, dalje ne na dobiček mereči, na načelu vzajemnosti sloneči hipotekarni zavodi.

Delniške družbe, katere razdelé za leto, ki se za obdačbo jemlje v podstavo, več kako deset odstotkov dividende od vplačane delniške glavnice, morajo mimo davka, oznamenjenega v spredaj stoječih odstavkih 1. do 5., od tistega zneska, ki se razdelé in kateri je potreben za enajsti do petnajsti odstotek dividende, plačati dva odstotka, in od zneskov, ki se razdelé nad to, štiri odstotke.

Kadar take dividende izvirajo ob enem iz takih podjeteb, ki so po tem poglavju zavezane davku, in takih, ki mu niso zavezane, tedaj je podvreči dodatnemu davku tisti del po spredaj stojećem odstavku najdenega zneska, kateri razmeroma pripada na glavnico, naloženo v davku zavezanih podjetbah; izjema od tega nastane le v toliko, v kolikor delniška družba dokaže, da izvira viši donos iz podjeteb, ki niso podvržene obdačbi po tem poglavju.

Pri vzajemnih zavarovalnih družbah znaša davek eno od tisoč vsote letnih čistih premij (po odbitku premijskih povračil [bonus]).

Za hranilnice velja nastopno, po višini davku zavezanega čistega donosa stopnjevano davčno merilo:

Pri čistem donosu do všteti	
10.000 gl.	3 odstotki,
pri čistem donosu nad	
10.000 gl. do všteti 100.000 gl.	5 odstotkov,
pri čistem donosu nad	
100.000 gl. do všteti 200.000 gl.	7 $\frac{1}{2}$,
pri čistem donosu nad	
200.000 gl.	10 ,

Pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah, dalje posojilnicah, pogodovanih po zmislu §. 85., se obdači prva tisoč s tremi desetninami, nadaljni zneski s petimi desetninami. Davčno merilo znaša, ako najdeni čisti donos ne presega 600 gl., 8.5 odstotek, sicer pa 10 odstotkov.

Pri deželnih propinacijskih zakladih znaša davek 10 odstotkov čistega donosa, ki ga je preračunati po §§. 93. do 95., pri čemer pak je iz dohodkov

izločiti državno podporo, dalje donose iz točnin, drugačne javne davščine in novce iz glob, vsi ti pa čiste donose pričuvnega zaklada in naposled odbiti zneske, izdane za obrestovanje in poplačilo propinacijskih zadolžnic; ako deželni propinacijski zakladi zalagajo iz svojih novcev 10odstotno prihodnino (rentnino), ki jo je od dotičnih obresti plačati po §§. 124., 131. a) in 133., je tudi z zneski, uporabljenimi v to, ravnati kot z odbitnimi postavki.

V kolikor bi se potemtakem moralo uporabljati določilo odstavka 2., velja za skupno napravno glavnico v §. 5. deželnega zakona z dne 22. aprila 1889. l. (deželni zakonik za kraljevino gališko in vladimersko z veliko vojvodino krakovsko št. 30) oznamenjeni znesek 62,200.000 gl., oziroma v §. 1. razglasa c. k. propinacijskega zakladnega ravnateljstva z dne 18. junija 1890. l. (deželni zakonik za vojvodino bukovinsko št. 16) oznamenjeni znesek 6,983.000 gl.

Kraj za predpis davka.

§. 101.

Pridobnino od podjeteb, zvezanih javnemu dajanju računov, je tedaj, kadar so obratovališča teh podjeteb v tistem kraju, v katerem ima sedež podjetnik, predpisovati v občini tega kraja.

Kadar je sedež podjetnika v vnanjih deželah, tedaj velja sedež zastopa, oziroma v §. 90., odstavku 2. ozamenjenega zastopnika za sedež podjetnika.

Pridobnina gališkega propinacijskega zaklada se predpisuje v Levovu, pridobnina propinacijskega zaklada vojvodine bukovinske pa v Černôvcih.

§. 102.

Kadar pri rudnikih, tvornicah ali drugih na obrtno produkcijo merečih podjetbah ni obratovališče v kraju podjetnikovega sedeža, tedaj je 20 odstotkov davka, odmerjenega od vseh takih podjeteb istega davčnega zavezanca, predpisati v občini podjetnikovega sedeža, ostalih 80 odstotkov pa v občini, v kateri je obratovališče.

Kadar so obratovališča ravnokar imenovanih podjeteb v raznih občinah, tedaj je v odstavku 1. oznamenjeni 80odstotni delež pripadajočega davka

predpisati v občinah po méri, kakor sodelujejo posamezna obratovališča k skupnemu donosu podjetbe; pri tem ni razločka, so-li posamezna obratovališča samostojna ali so-li med sabo v razmerju glavnega zavoda in podružnega ali pomožnega zavoda.

Kadar se sodelovanje posameznih obratovališč k skupnemu donosu ne da pozvedeti, tedaj je šteti, da ona sodelujejo na skupnem donosu v razmerju zneskov, tamkaj uporabljenih za plače in mezde s vsi tistimi tantijemami.

Ako se enotno obratovališče razteza na ozemlje več občin, mora davčno oblastvo ob porazdelbi davka po pravičnem prevdarku odločevati po meri razmerne važnosti posameznih delov obratovališča, oziraje se na vdeleženim občinam po bitju obratovališča ali z obratom obrta nastajajoča občinska bremena, in pa na površinsko razmerje.

Kadar pripadajo vdeležene občine k raznim priredbenim okrajem ali k raznim deželam, tedaj določi v prvem primeru finančno deželno oblastvo, v drugem pa finančno ministrstvo takó davčno oblastvo, kateremu je poveriti odmero, kakor tudi porazdelbo davka.

To zadnje določilo velja tudi tedaj, kadar je plačati pridobnino od obrata, kateri se iz obratovališča, ki je v vnanjih deželah, ali iz tamkaj se nahajajočega sedeža davčnega zavezanca raztegne v ozemlje, kjer velja ta zakon (§. 90.).

§. 103.

Kadar v §. 102., odstavku 1. oznamenjeni primer nastopi pri trgovinskih podjetbah, kreditnih zavodih in zavarovalnih zavodih, tedaj je 50 odstotkov davkov, odmerjenih od vseh takih podjeteb istega davčnega zavezanca, predpisati v občini podjetnikovega sedeža, ostalih 50 odstotkov pa v občini, v kateri je obratovališče. Ako se obratovališča nahajajo v več občinah, se zmislooma uporabljajo določila §. 102., odstavka 2. do 6.

§. 104.

Od davka železniških podjeteb je predpisat 10 odstotkov v tisti občini, v kateri ima podjetnik sedež. Pri c. k. državnih železnicah je v tem oziru merodajen sedež najvišjega opravnega vodstva.

Gledé ostalih 90 odstotkov je najprej po zmislu nastopnih določil najti, v kateri izmed kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, je predpisati davek.

Kadar se nahaja sedež podjetnika, oziroma najvišega pravičnega vodstva v kateri izmed dežel, skozi katero gre železnica, tedaj je nadaljnih 15 odstotkov predpisati v ti deželi, in to v občini sedeža podjetnika, oziroma najvišega pravičnega vodstva, ostalih 78 odstotkov pa je razdeliti na vse dežele, skozi katere gre železnica, po meri dolgotnosti dotičnih železniških kosov; v nasprotnem primeru je vseh 90 odstotkov davka po tem razmerju porazdeliti na dežele, skozi katere gre železnica.

Od davčnega zneska, pripadajočega na deželo iz teh 75, oziroma 90 odstotkov, je predpisati tri četrtine v občini, v kateri se v ti deželi nahaja obratno vodstvo, ali če v ti deželi ni obratnega vodstva, v glavnem mestu te dežele.

Za državne železnice je opraviti davčni predpis glede omenjenih treh četrtin v glavnem mestu dotične dežele.

Davčno kvoto, ki jo je po zmislu obeh zadnjih odstavkov predpisati v deželnih glavnih mestih, je na Goriškem in Gradiščanskem, v Istri in na Predaljskem do časa, ko se izdá zakonito določilo o oznamembi deželnega glavnega mesta, predpisovati v tistih mestih, v katerih so se na glavna mesta teh dežel pripadajoče davčne kvote predpisovale dosedaj po zmislu zakonov z dne 8. maja 1869. l. (drž. zak. št. 61) in z dne 19. marca 1887. l. (drž. zak. št. 33).

Ostalo četrtino je predpisati v vseh drugih občinah, skozi katere gre železniški kos, pri čemer je za porazdelbo davčnega predpisa med omenjene občine vzeti v podstavo znesek njih neposrednega davka, katerega je vgotovljati od petih do petih let.

§. 105.

Od tistih železniških podjetij, od katerih davka se je dosedaj predpisovalo 40 odstotkov na sedežu podjetnika, oziroma najvišega pravičnega vodstva, je na tem kraju mimo 10odstotne kvote, pripadajoče po prvem odstavku §. 104., v prvih treh letih veljavnosti tega zakona predpisati tam 25 odstotkov, v nastopnih treh letih pa 20 odstotkov tako, da določila §. 104., odstavka 3. stopijo v polno veljavnost še le po preteku šestih let.

Glede ostalih 65, oziroma 70 odstotkov veljajo določila, obsežena v §. 104., odstavku 3. in nastopnih.

§. 106.

Ako se zasebne železnice poddržavijo, veljajo ta-le prehodna določila:

1. Kadar je poddržavljena železnica šla po Dolenjem Avstrijskem in imela v kaki deželi obratno vodstvo zunaj deželnega glavnega mesta, tedaj je od treh, v četrtem odstavku §. 104. oznamenjenih četrtin na deželo pripadajoče kvote davka državnih železnic v prvih petnajstih, po prenosu lastnine te železnice prihajajočih letih predpisovati na sedežu nekedanega obratnega vodstva te-le zneske. V prvih petih letih znesek, ki je enak 75, v nastopnih petih letih znesek, ki je enak 50, v nadaljnih petih letih pa naposled znesek, ki je enak 25 odstotkom tiste kvote, katera je bila tam predpisana od poslednjega letnega davka poddržavljene železnice. Vsakčasni ostanek je predpisovati v deželnem glavnem mestu.

2. Kadar ni poddržavljena železnica šla po Dolenjem Avstrijskem, tedaj je iz davčnega predpisa državnih železnic v prvih petnajstih, po prenosu lastnine te železnice prihajajočih letih naprej izločiti znesek, ki je enak poslednjemu letnemu davku podržavljene železnice.

Ta znesek je predpisovati tako-le:

- a) Deset odstotkov ga je, ako se sedež podržavljene zasebne železnice sklada s sedežem najvišega pravičnega vodstva državnih železnic, predpisati povsem na tem sedežu. V nasprotnem primeru je v prvih petih letih šest osmin, v nastopnih petih letih štiri osmine, v nadaljnih petih letih pa dve osmini omenjenih desetih odstotkov predpisovati na poprejšnjem sedežu podržavljene železnice, vsakčasni ostanek pa na sedežu najvišega pravičnega vodstva državnih železnic;
- b) nato je v prvih petih letih nadaljnih 90, v nastopnih petih letih 85, in v nadaljnih petih letih 80 odstotkov zgoraj oznamenjenega, naprej izločenega zneska predpisovati v deželah, po katerih gre podržavljena železnica, in to v razmerju kilometerske dolgotnosti dotičnih železniških kosov.

Od zneska, pripadajočega potemtakem za vsako deželo, po kateri gre podržavljena železnica, je predpisovati tri četrtine v tistem

kraju, kjer se je dosedaj opravljal vstrezni predpis gledé davčne kvote podržavljene železnice, pripadajoče na deželo; ako je železnica imela v kaki deželi več obratnih vodstev, je tiste tri četrtine porazdeliti na njih stojališča v razmerju železniškega kosa, podrženega vsakemu obratnemu vodstvu.

Ostalo četrtino je po zmislu §. 104., odstavka 7. porazdeliti na druge občine, skozi katere gre podržavljena železnica;

c) po tem takem od šestega do petnajstega leta preostajajoči ostanek 5, oziroma 10 odstotkov naprej izločenega zneska je predpisati na sedežu najvišega opravnega vodstva državnih železnic.

Še le ostanek davčnega predpisa državnih železnic, ki se pokaže po izločbi zneska, označenega v prvem odstavku druge točke tega paragrafa, je porazdeliti po zmislu §. 104., pri čemer se pak kilometerska dolgost podržavljene železnice ne sme več jemati v poštev na korist dežel, po katerih gre ta železnica; tudi na občine, skozi katere ne gre nobena druga kakor podržavljena železnica, se ni več ozirati, kadar se po zmislu §. 104., odstavka 7. opravlja porazdelba kake kvote, pripadajoče na deželo od davčnega predpisa ostalega omrežja državnih železnic.

Po preteku petnajstletne prehodne dobe morajo stopiti določila §. 104. v polno veljavnost.

§. 107.

Pri plovstvenih podjetjih po notranjem vodstvu je 80, pri drugačnih plovstvenih podjetjih 90 odstotkov davka, odmerjenega od vseh takih podjetij davčnega zavezanca, predpisati v občini podjetnikovega sedeža. Ostalih 20, oziroma 10 odstotkov je predpisati v tisti občini, kjer se nahajajo postaje, ladjarnice, agenture, delovnice ali enaka obratovališča te podjetbe. Ako se obratovališča nahajajo v več občinah, se zmislooma uporabljajo določila §. 102., odstavka 2. do 6.

§. 108.

Kadar kedó, ki je davku zavezan po zmislu tega poglavja, obratuje podjetbe, glede katerih veljajo po §§. 101. do 107. razna načela za krajno porazdelbo davka, tedaj je vso davčnemu zavezancu

predpisano davčno vsoto porazdeliti na vsako vrsto teh podjetij po razmerju v njih doseženega čistega donosa, ako bi se pak ta ne dal pozvedeti, po razmerju napravne glavnice, uporabljane v njih.

Pristojnost davčnih oblastev.

§. 109.

Pridobnino od podjetij, zavezanih javnemu dajanju računov, mora odmerjati tisto davčno oblastvo prve stopinje, v katerega okolišu je sedež podjetnika, pri c. k. državnih železnicah pa sedež najvišega opravnega vodstva.

Finančno ministrstvo ima oblast, tedaj, kadar se eno ali več obratovališč podjetij nahaja v drugih priredbenih okrajih, v odmero davka odrediti davčna oblastva teh zadnjih okrajev.

Davčne napovedi.

§. 110.

Vsak po zmislu tega poglavja davku zavezani podjetnik mora vsako leto 14 dni po odobritvi računskega sklepa, opravljeni po pravilih ali drugači po predpisih, najpozneje pak 6 mesecev po preteku opravnega leta podati pri pristojnem davčnem oblastvu prve stopinje napoved o davku zavezanem čistem donosu vseh obratovanih podjetij po obrazcu, ki se določi z ukazom.

Napovedi je priložiti popolno bilancijo in pa odobrene računске sklepe (račun o dobičku in izgubi) in, če bi se bilo napravilo, opravilno poročilo v dveh izvodih, dalje pri delniških družbah, komanditnih družbah na delnice, rudarskih družbah in pridobitnih in gospodarskih zadrugah prepis zapisnika o glavnem zboru (zboru rudarskih družabnikov), v kolikor se ta nanaša na oskrbovanje opravil, naposled izkaz okolnosti, potrebnih v določbo kraja za predpis davka (§§. 101. do 108.).

Mimo tega je podjetnik dolžan, po davčnem oblastvu od njega zahtevana pojasnila in izkaze, v kolikor ti služijo v vgotovitev dejanstev, važnih po tem poglavju za odmero davka, dati vestno ter zlasti na zahtevo davčnega oblastva izkazati čisti donos vsake posamezne podjetbe, ki jo obratuje.

§. 111.

Davčno oblastvo mora preskusiti došle napovedi po obliki in vsebini ter, kar bi se vzvidelo potrebno, popraviti in dopolniti, zaslišavši davčnega zavezanca, in po svojem predvaru doprašavši izvedence. Gledé rudnikov in topilnic (plavžev) si je vselej izprositi mnenje dotičnega okrožnega rudarskega urada.

§. 112.

Kadar se napovedi ali v njih preskušnjo potrebna računska pomagala ne donesó v zakonitem roku, tedaj se sme določba podstave za obdačbo in odmera davka opraviťna podstavi pomagala (bilancij, opraviťnih poročil), ki se nahajajo pri davčnem oblastvu ali katera si je priskrbeti na primeren način.

Pred tako odmero pak je pozvati davčnega zavezanca, ki ga je izrečno opozoriti na ta pravni nasledek, naj v roku vsaj štirih tednov podá potrebne napovedi in računska pomagala.

Spredaj stoječe določilo ne izključuje kakega kaznovanja zoper zastopnike davčnega zavezanca, ker so opustili podati napoved, niti ne pravice davčnega oblastva, da jih sme, zapretivši jim kazni zavoljo nereda, pozvati, naj podadó napovedi ali drugačna pomagala.

Plačilni nalog in rekurz.

§. 113.

Odmera davka se daje davčnemu zavezancu na znanje v obliki plačilnega naloga. Ako se odmera razlikuje od napovedi, mora plačilni nalog obsegati tudi vzroke te razlike.

§. 114.

Zoper odmero, opraviťeno po davčnem oblastvu prve stopinje, je dopuščén davčnemu zavezancu rekurz na finančno deželno oblastvo, katero odločuje o nji dokončno.

Rekurz nima nobene odložive moči gledé na plačilo predpisanega davka in gledé na naredbe za njegovo izterjavo.

Plačilni obroki.

§. 115.

Pridobnino od podjeteb, zavezanih javnemu dajanju računov, je plačati v štirih enakih, dne 1. ja-

nuarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra dospevajóih obrokoh letne dolžnosti.

Izpremembe v stanu davku zavezanoh podjeteb.

§. 116.

O novo nastajajóih podjetbah mora podjetnik v štirinajstih dneh od časa, ko se je začel opraviťni obrat, pri davčnem oblastvu prve stopinje podati naznanilo in izkazati napravno glavnico ali, če se ta ne dá izkazati, napovedati verójetni donos (§. 92., odstavek 5.).

Prevzetbo že obstoječe, pa ne še obdačbi po tem poglavju zavezane podjetbe je vpoštevatí enako, kakor če bi na novo nastala kaka po tem poglavju davku zavezana podjetba.

Davčna dolžnost prične v tem primeru s tistim časom, od katerega se vrší obrat na račun prevzemnika.

Prvemu naznanilu kake na novo ustanovljene delniške družbe, komanditne družbe na delnice ali pridobitne in gospodarske zadruge je v dveh izvodihi priložiti družbeno pogodbo, pri podjetbah, za katere se napravi poseben ustav, tudi tega.

Na novo ustanovljene zadruge in posojilnice v §. 85. oznamenjene vrste morajo predložiti davčnim oblastvom samó svoja pravila.

§. 117.

Davčna dolžnost se pričénja po meri v §. 92., odstavku 3. do 6. obseženih določil s pričetkom podjetbe.

§. 118.

Ako se med davčnim letom opusti kaka podjetba, mora podjetnik v štirih tednih podati naznanilo pri davčnem oblastvu prve stopinje. Davčna dolžnost neha s koncem tistega davčnega četrtletja, v katerem se je opustila podjetba.

Kadar se izmed več podjeteb, obratovanih po istem davčnem zavezancu, opusti ena, tedaj je od temu davčnemu zavezancu za dotično leto predpisanega davka tisti del, ki pripada na donos opuščene podjetbe, katerega mora on izkazati, odpisati s tistim plačilnim obrokom, ki pride prvi po času, ko se je ustavila podjetba.

Kadar se naznanilo opusti ali poda prepozno, tedaj se odpis opravi še le s plačilnim obrokom, ki pride prvi po času, ko je došlo naznanilo ali je oblastvo izvedelo za to, da se je ustavila podjetba.

§. 119.

Prestopa podjetbe v likvidacijo ni smatrati, ako se ob enem popolnoma ne ustavi opravljeni obrat, za nje prestanek po zmislu §. 118.

§. 120.

Kadar preidejo vse podjetbe kake po tem poglavju davku zavezane osebe v posest kakega drugega takega davčnega zavezanca, tedaj mora poslednji njegovemu prednjiku v opravi odmerjeni davek plačati od onega četrtega naprej, katero pride prvo po prenosu posesti.

Ako se posest prenese samo glede ene izmed več podjeteb davčnega zavezanca, neha davčna dolžnost prednjika v posesti in se začne davčna dolžnost novega posestnika s plačilnim obrokom, ki pride prvi po prenosu posesti.

Za čas prenosa posesti je šteti tisti čas, od katerega se vrši obrat na račun prevzemnika.

§. 121.

Ako se podjetba dá v zakup, to nič ne izpreminja zakupodavcu predpisanega davka; za zakupnika pa je to nova podjetba.

§. 122.

Občine, v katerih se mora dodatni predpis, ki ga je opraviti po zmislu §§. 116. in 120., izvršiti za posamezne nove podjetbe davčnega zavezanca, obratujočega več podjeteb, se pozvedó z uporabo §§. 101. do 108. takó, kakor da bi bila nova podjetba edina podjetba tega davčnega zavezanca.

Zmisloma uporablja iste predpise, se določijo občine, v katerih je izvršiti odpis davka po zmislu §. 118. in 120.

Kadar se za kako občino pokaže veči odpis, kakor je tam predpisani davčni znesek, tedaj je ostali odpis na tiste občine, v katerih se predpisuje kak davek tega podjetnika, porazdeliti po razmerju tega predpisa.

Drugačne premembe obratovališč med davčnim letom ne zahtevajo, da bi se izpremenila krajna porazdelba davka.

Zakonita zastavna pravica za pridobnino od podjeteb, zavezanih javnemu dajanju računov.

§. 123.

V prvem poglavju tega zakona vkrenjena določila o zakoniti zastavni pravici, ki pristoji pridobnini s postranskimi pristojbinami vred (§. 76.), se uporabljajo tudi na pridobnino podjeteb, označenih v §. 83. tega ukaza.

Poglavje III.

o prihodnini (rentnini).

Davčna dolžnost.

§. 124.

Prihodnini (rentnini, davku od prihodkov ali rent) je zavezan, kedor iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravic dobiva prejemke, katerih ni že naravnost zadela zemljarina, hišnina, pridobnina ali plačarina.

Taki prejemki so zlasti:

1. Obresti in rente (prihodki) od državnih, javnih zakladnih in stanovskih obligacij, od obligacij deželnih propinacijskih zakladov, od deželnih, okrajnih in občinskih zajmov;

2. obresti od vseh drugih kakor koli imenovanih javnih in zasebnih, s pismom potrjenih ali ne potrjenih, zavarovanih ali ne zavarovanih posojil, dolžnih terjatev ali drugačnih glavničnih terjatev, kakor so obresti od delnih zadolžnic, zastavnih pisem, hipotekarnih posojil, posojil proti navadnemu dolžnemu listu, proti menici; dalje od kupninskih ostankov, kontokorentnih terjatev, varščin, položkov, blagajničnih listkov, hranilnih vlog;

3. eskomptni dobički, ki namestujejo obresti;

4. zakupnine iz zakupa obrtov, obrtnih pravic in drugih predmetov, ne zavezanih niti zemljarini niti hišnini;

5. rente (prihodki) vsake vrste, izvzemi tiste, ki so neposredna odplata za storjene službe in pa v §. 167., št. 4. označenjene pokojnine in oskrbnofne, torej: rente (prihodki) (dedne rente, časne rente, dosmrtnne rente), katere proti določenim vlogam

dajejo zavarovalnice, oskrbovalnice, pokojninske blagajnice, vdovske blagajnice ali drugačne blagajnice ali zavodi, ali katere slone na kaki daritvi ali naredbi poslednje volje ali na kakem rentnem kupu; odkupne in odškodbene rente, odkupne rente za podržavljene podjetbe, preživitki in dosmrtni užitki; prejemki iz pravic do užitkov, iz služnosti zemljiških bremen in enakih pravic;

6. drugačna tekoča plačila, tekoče oprave ali podpore, v kolikor se je dajavec pravnoveljavno zavezal, dajati jih, ali je to storiti dolžan po zakonu ali vsled sodniške sodbe; kakor so davščine za preživljanje (alimentacijo), prejemki za opust izvrševanja pravic ali za dovolitev izvrševanja pravic, patentov, privilegijev, iznajdeb i. e. r. po kom drugem;

7. obresti in dividende od vnanjih vrednostnih papirjev, v kolikor niso ti prejemki izvzeti od davčne dolžnosti po §. 127., odstavku 1.; delnice in prednosti podjeteb, katere so, da-si le z nekim delom svojega obrata zavezane po drugem poglavju pridobnini naše dežele, se ne štejejo za vnanje vrednostne papirje.

Prostosti.

§. 125.

Prihodnini (rentnini) niso zavezane:

1. Država in dežele;
2. okraji (cestni skladni okraji, šolski okraji) in občine gledé obresti začasno naloženih davčnih novcev in prejetih, toda ne precej porabljenih denarjev iz zajmov;
3. zavodi in zakladi, katere podpira država z letnimi priplačili, ki jih ni dajati iz zasebno-pravnega naslova;
4. kumulativne sirotinske blagajnice, zakladi za onemogle, zavodi za bolniško oskrbo, preskrbo ubožcev in podporo ubožcev in drugačni ljudomili in dobrodelni zavodi, dalje zakladi za stavbo božjih hiš, in pa javni zavodi, ki so namenjeni za poduk;
5. c. k. poštna hranilnica in obresti hranilnih vlog pri poštni hranilnici;
6. pridobitne in gospodarske zadruga in posojilnice, katere so oproščene pridobnine po zmislu §. 84., lit. e), in §. 85., odstavka 1.;
7. osebe, katerih rentnini zavezani prejemki ne presegajo niti sami za se niti v zvezi z drugačnimi dohodki zneska 600 gl. na leto;

8. tisti zneski, katere dobiva kak zakonski del od drugega, ali katere dobivajo otroci od svojih roditeljev ali roditelje namestujočih sorodnikov, ali roditelji od svojih otrok v prehrano;

9. tiste obresti državnih obligacij in tiste odškodbene rente za odpravljene dohodke, na katere se uporablja zakon z dne 20. junija 1868 l. (drž. zak. št. 66);

10. dividende avstrijsko-ogrske banke po zmislu in na dobo veljavnosti zakona z dne 21. maja 1887. l. (drž. zak. št. 51);

11. tisti prejemki, kateri so podvrženi dolžniku idoči pravici do odbitka, ki se v členu II. tega zakona vzdržuje v moči;

12. tiste obresti in drugačni rentni prejemki, katerim je bila izrečno zagotovljena davčna prostost po posebnem zakonu; med te je računati tudi obresti in dividende od delnic tistih podjeteb, katere so pridobnine oproščene po §. 84., odstavku 1. a) ali odstavku 2.;

13. tiste pridobnini zavezanemu podjetniku prihajajoče obresti in rente, ki so dokazno del pravičnega donosa, zavezanega pridobnini;

14. tiste po kaki podjetbi, zavezani javnemu dajanju računov (§. 83.), izplačane obresti, katere se na podstavi §. 94., lit. c) ne smejo odbiti od njene davku zavezanega donosa, in pa enakovrstne obresti od terjatev do tistih podjeteb, ki so pridobnine oproščene na podstavi §. 84., odstavka 1. a) ali odstavka 2.;

15. donos poslopij, oproščenih hišnine iz naslova namembe.

§. 126.

V §. 125., št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 13 ustanovljena prostost se ne razteza na tiste obresti in rente, od katerih se davek po §. 133. odbija po dotičnih blagajnicah in podjetbah pri njega izplačevanju.

Omejitev davčne dolžnosti nasproti vnanjim deželam.

§. 127.

Pripadniki kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, kateri stanujejo v ozemlju veljavnosti tega zakona, in pa juristične osebe vsake vrste, ki imajo tamkaj sedež, naposled vnanjiki, ki imajo zavoljo pridobitka svoje domovališče v ozemlju veljavnosti tega zakona, so prihodnini (rentnini) zavezani z vsem zneskom svojih rentnini zavezanih prejemkov. Vendar so iz vnanjih dežel prihajajoči prejemki oproščeni rentnine tedaj, kadar so v vnanji

deželi, ne gledé na osebno dohodnino prejemkov, dokazno zavezani posebnemu posrednemu davku.

V naši deželi ne domujoče fizične in juristične osebe ne gledé na državljanstvo in pa vnanjiki, kateri imajo v naši deželi domovališče ne zastran pridobitka, so zavezani prihodnini glede tistih prejemkov, ki so podvrženi v §. 133. vredenemu davčnemu odbitku, in pa glede vseh drugih davku zavezanih prejemkov, katere prejemajo iz naše dežele.

Osebe, ki so prej spadale k državni zavezi kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, ter po izgubi državljanstva izbere domovališče v naši deželi, so zavezane prihodnini prav tako, kakor v ti deželi domujoči državljani.

Podstava za obdačbo.

§. 128.

Rentnina se odmerja vsako leto.

Stalne prejemke je obdačiti z zneskom, katerega so zares dosegli v zadnjem letu pred davčnim letom, po svojih zneskih nedoločene ali premenljive prejemke pak samo pri prvi priredbi, ki se opravi po tem zakonu, po istem merilu, pri drugi priredbi pak po poprečnosti zadnjih dveh let, pozneje pa po poprečnosti zadnjih treh let.

Kadar niso prejemki naposled omenjene vrste še obstojali tako dolgo ali kadar še niso stalni prejemki obstojali skozi eno celo leto, tedaj jih je vpoštevati po poprečnosti dobe njih obstanka, če pa treba, po verjetnem letnem donosu.

Določila o podstavi za obdačbo v prvem letu davčne dolžnosti kakega prejemka obsega §. 145.

Glede prejemkov, oznamenjenih v §. 133., veljajo tamkaj vkrenjena določila.

§. 129.

Kadar obstoji davku zavezani rentni užitek povsem ali deloma iz prirodnin (naturalij), stvarnih užitkov ali drugačnih davščin, tedaj se denarna vrednost prirodnin prevdari po poprečnih, v kraju navadnih cenah prejšnjega leta, denarna vrednost užitkov in drugačnih davščin pa po cenitvi.

Pri letninah prihaja v poštev samo v njih obseženi znesek obresti.

Odbitki.

§. 130.

Pasivne obresti se praviloma ne smejo odšteti od davku zavezanega prejemka.

Tako odbivanje je dovoljeno samo v téh-le primerih:

1. Ako se določenega rentnega prejemka drži na zasebnopravnem naslovu osnovano, ž njim neposredno zvezano breme, katero zmanjšuje njegov donos; pri ustanovah niso stroški za ustanovne namene obseženi v teh bremenih.

2. Od prejetih eskomptnih in kontokorentnih obresti se smejo odbiti plačane reeskomptne, oziroma pasivne kontokorentne obresti.

Dovolitev pod št. 1 in 2 oznamenjenih odbitkov je mimo tega vezana na pogoj, da ne spadajo obdačni prejemki k tistim, ki so oznamenjeni v §. 133., in da se verjetno dokaže obstanek plačil, ki jih je odbiti.

3. Pri zakupnih obrestih za obrte, dane v zakup, se smejo odbiti z vzdrževanjem zakupnega predmeta zvezani upravni in vzdržavni stroški, vštévši odpis tega, za kolikor se je z obrabo znižala vrednost oprave, oziroma obratnega gradiva, v kolikor ni zakupnik dolžan, nositi ta bremena.

Izmera prihodnine.

§. 131.

Prihodnina znaša:

- a) Deset odstotkov od obresti tistih delov domačega državnega dolga, kateri niso niti s posebnimi zakoni oproščeni tega davka, niti na podstavi zakona z dne 20. junija 1868. l. (drž. zak. št. 66) obloženi z večo izmero davka, izvzemši na solinah v Gmundnu, Ausseeju in Halleinu vknjižene delne hipotekarne nakaznice (solinske liste), dalje od odkupnih rent za podržavljene ali stalno v državni obrat prevzete podjetbe, naposled od obresti pred veljavnostjo tega zakona izdanih obligacij domačih deželnih, javnih zakladnih in stanovskih zajmov.

Davčne zneske, ki pripadajo od obresti pred veljavnostjo tega zakona izdanih javnih zakladnih, stanovskih in deželnih zajmov po obstoječih razdolžbenih črtežih, je plačat

državnemu zakladu tudi tedaj, kadar se posojilno razmerje z dosedanjimi upniki pred časom razreši ali izpremeni po neposredni ali posredni izmeni (konverziji) v nove deželne zajme.

- b) Tri odstotke od zakupnin za obrte, dane v zakup.
- c) Dva odstotka od drugačnih rentnini zavezanih prejemkov, s pridržkom ugodnosti, dovoljenih pod d).
- d) Obresti od hranilnih vlog pri hranilnicah in pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah in posojilnicah, in pa obresti od zastavnih pisem deželnih hipotekarnih zavodov, ne na dobiček merečih, na načelu vzajemnosti osnovanih hipotekarnih zavodov in hranilnic, in pa od obligacij, izdanih po drugih deželnih kreditnih zavodih na podstavi dodeljenih posojil, so zavezane prihodnini 1 1/2 odstotka.

Izmera davka, vpeljanega z zakonom z dne 30. junija 1868. l. (drž. zak. št. 66), se s tem ne izpreminja.

Kraj za predpis.

§. 132.

Prihodnina se mimo tistih primerov, v katerih se po §. 133. pobira z odbivanjem pri izplačevanju prejemka, predpisuje in pobira v tisti davčni občini (izločenem graščinskem ozemlju), v kateri ima davčni zavezanec svoje redno domovališče.

Kadar h kraljevinam in deželam, zastopanim v državnem zboru, pripadajoč davčni zavezanec nima domovališča v domači deželi, je predpisovati in pobirati davek v njegovi domovinski občini.

Prihodnina v naši deželi ne domujočih vnanjиков se z izjemo, oznamenjeno v prvem odstavku, predpisuje v tisti občini, v kateri ima dolžnik svoje domovališče.

Odbivanje prihodnine po dolžniku.

§. 133.

V tu spodaj oznamenjenih primerih pobira prihodnino dolžnik po odbivanju tako, da od vsakega obroka prihodnini zavezanih prejemkov, katere mora izplačati ali na dolg zapisati on, oziroma njegove blagajnice, odbije vpravičenemu prejemniku v §. 131.

oznamenjene odstotne podstavke za račun državnega zaklada ter jih po zmislu nastopnih §§. 134. in 135. oddá državni blagajnici.

Tako odbivanje morajo opravljati:

1. Blagajnice, oziroma plačevalnice države, dežel in javnih zakladov gledé prejemkov, oznamenjenih v §. 131., lit. a, c in d.

2. Blagajnice, oziroma plačevalnice okrajev in občin in pa javnemu dajanju računov zavezanih podjeteb:

- a) gledé davku zavezanih obresti in rent po sebi izdanih vrednostnih papirjev ne gledé na to, ali se izplačuje z odkupom kuponov (odrezkov) ali pa, kakor pri blagajničnih listkih, kakó drugači;
- b) gledé obresti hranilnih vlog.

Na prihodnini zavezane prejemke, ki jih avstrijsko-ogrska banka izplačuje v dobi veljavnosti zakona z dne 21. maja 1887. l. (drž. zak. št. 51) o podaljšbi privilegija avstrijsko-ogrski banki, se to določilo ne uporablja.

§. 134.

Na ta način v vsakem četrtletju odbiti zneski se morajo, v kolikor jih niso odbile državne blagajnice, v 14 dneh po njega preteku oddati blagajnici, katero določi finančna uprava.

V istem roku se mora, in to tudi od državnih blagajnic, sumaren, po skupinah vrejen izkaz o pobranih in oddanih zneskih predati davčnemu oblastvu prve stopinje, v katerega okolišu so se izplačali. Finančni minister ima oblast, dovoliti odbivanju zavezanim dolžnikom daljše robove za obračun in pa olajšila pri spisovanju omenjenih izkazov.

Davčno oblastvo preskusi pravost opravljenih odbitkov in ukaže, s povedbo razlogov, kaka potrebna dodatna plačila s plačilnim pozivom na tistega, ki je dolžan, ta davek pobirati in oddajati.

§. 135.

V §. 133. oznamenjeni dolžniki so odgovorni za izvršitev, pravi preračun in oddajo oznamenjenih odbitkov. Kadar odlašajo oddajo čez zakonite ali po finančnem ministru dovoljene robove, morajo plačati v zakonu z dne 9. marca 1870. l. (drž. zak. št. 23), oziroma v zakonu z dne 23. januarja 1892. l.

(drž. zak. št. 26) določene zamudne obresti od davčnih zneskov, ki so jih odbili, pa ne oddali.

§. 136.

Na podstavi §. 135. od tamkaj imenovanih oseb zahtevana plačila mora davčno oblastvo prve stopinje dati tem, s povedbo razlogov, na znanje po plačilnem pozivu, zoper katerega je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

Izterjati se mora pravnomočno naloženo plačilo po tistih organih in prav tako, kakor se izterjujejo neposredni davki.

Tudi predpis zakona z dne 18. marca 1878. l. (drž. zak. št. 31) o zástari davkov se uporablja na to terjatev kakor na neposredne davke.

Postopanje, kadar ni odbivanja.

§. 137.

V vseh drugih, kakor v §. 133. oznamenjenih primerih se prihodnina po tistem davčnem oblastvu prve stopinje, v katerega okolišu ima davčni zavezanec svoje domovališče, oziroma (§. 132., odstavek 2. in 3.) v katerega okolišu se mora predpisovati davek, odmerja po nastopnih določilih.

Napovedi.

§. 138.

Davčni zavezanci morajo glede vseh prihodnini podvrženih prejemkov, razen tistih, od katerih odbiva prihodnino dolžnik (§. 133.), napoved predati po obrazcu, ki se ustanovi z ukazom ali pa ustno podati na zapisnik pri tistem davčnem oblastvu, katero je pristojno za sprejemanje napovedi za osebno dohodnino (§. 176).

Ta napoved mora obsegati natančnejše označilo davku zavezanih prejemkov, zlasti ali so ti prejemki v denarju ali v prirodninah, stvarnih užitek ali drugačnih davščin, in pa ime, stan in stanovališče davčnega zavezanca in, v kolikor gre za eskomptne obresti, tudi označilo dolžnikov. Pri glavničnih terjatvah je povedati glavnični znesek in obrestno merilo, pri letninah skupni znesek letnine in v nji obseženega glavničnega povračila; naposled

je v napovedi povedati odbitke, ki jih zahteva davčni zavezanec (§. 130),

Napoved je, s pridržkom določila nastopnega §. 139., vsako leto predati pri pristojnem oblastvu ob tistem času, ob katerem je podajati napoved za osebno dohodnino.

§. 139.

Predaje v §. 138. oznamenjene napovedbe so, v kolikor jih davčno oblastvo posebej ne pozove v to, oproščeni tisti davčni zavezanci, kateri so

1. že v preteklem davčnem letu plačali prihodnino,

2. kateri med tem niso izpremenili domovališča,

3. kateri niso dosegli nobenega pomnožka prejemkov.

Davčna odmera se v tem primeru opravlja prav tako, kakor da bi bile imenovane osebe napovedale, da trajajo njih prejemki nadalje v izmeri, ki je bila določena v zadnjem preteklem letu.

§. 140.

Davčno oblastvo ima pravico, osebe, o katerih domneva, da uživajo prihodnini zavezane prejemke, pozvati, da podadó napoved v roku najmanj osmih dni. Ako taka oseba ne uživa prihodnini zavezanih prejemkov, mora oddati izjavo, da po najboljši vednosti in vesti ne uživa nobenih prihodnini zavezanih prejemkov, oziroma jih ni uživala v dobi, merodajni za davčno dolžnost (§. 128.).

§. 141.

Davčno oblastvo mora preskusiti napovedi gledé oblike in vsebine. Ono ima oblast, zahtevati od davčnega zavezanca individualni izkaz njegovih prihodnini zavezanih prejemkov in pa predložbo listin, na katerih ti sloné, ter ga povabiti k ustni zaslišbi.

Ono je dolžno, naznaniti davčnemu zavezancu pomiselke, ki se pokažejo proti pravosti napovedi, ter ga pozvati, naj jih pojasni.

§. 142.

Kadar davčni zavezanec ne podá dolžne napovedi v predpisanem roku ali ne sluša

došlega poziva, da naj dá kaka pojasnila, tedaj sme davčno oblastvo opraviti odmero prihodnine na podstavi pomagal, ki jih ima pred sabo.

Pred tako davčno odmero pak je pozvati davčnega zavezanca, ki ga je izrečno opozoriti na ta pravni posledek, naj v roku vsaj osmih dni izpolni náloge, ki so mu dani.

Spredaj stoječe določilo ne izključuje kakega kaznovanja davčnega zavezanca, ker je opustil podajo napovedi, niti ne pravice davčnega oblastva, postopati zoper njega, zapretivši mu kazen zavoljo nereda.

§. 143.

Odmera se dáje davčnemu zavezancu, s povedbo vzrokov, na znanje s plačilnim nalogom, zoper katerega je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

Rekurz nima nobene odložive moči glede na plačilo predpisanega davka in gledé na naredbe zastran njegove izterjave.

Plačilni obroki.

§. 144.

V kolikor se prihodnina ne plačuje tako, kakor je oznamenjeno v §. 133., se mora plačati v dveh enakih, 1. dne junija in 1. dne decembra dospevajočih obrokih.

Pričetek in konec davčne dolžnosti; premembe med davčnim letom.

§. 145.

Na novo v davčno dolžnost stopajoče osebe se morajo praviloma obdačiti s pričetkom prvega leta po nastopu razmer, na katerih sloni davčna dolžnost.

Kadar pa se nastop davčne dolžnosti osnuje s priselbo v ozemlje veljavnosti tega zakona, tedaj se obdačba opravi že s pričetkom prvega meseca po priselbi. Taki davčni zavezanci morajo v 14 dneh podati pristojnemu davčnemu oblastvu naznanilo, priloživši mu napoved, v kateri je navesti stalne rente, ki pristojé davčnemu zavezancu v ostali dobi davčnega leta. Za odméro davka je také glede stalnih kakor premenljivih prejemkov vzeti v pod-

stavo tisti znesek, ki dospé v izplačilo v ostali dobi davčnega leta. Glede premenljivih prejemkov se odmera rentnine opravi ob enem z odmero za prvo prihodnje leto. Napoved nastopnega leta je primerno dopolniti.

§. 146.

Na konec davčne dolžnosti vsled izselbe iz ozemlja veljavnosti tega zakona ali pa pri dosmrtnih rentah in podobnih prejemkih vsled smrti tistega, ki ima pravico do prejemka, se je ozirati od prvega nastopnega meseca.

Kadar pak vsled smrti davčnega zavezanca ne nehajo popolnoma davku zavezani prejemki, ki jih je prejemal on, tedaj je njemu predpisani davek za ostalo dobo davčnega leta dalje plačevati od dediščine po razmerju nji ostalega do odpalega dela dohodkov.

Ako osebe, poklicane k nasledstvu v zapuščino, ne vstopijo v njen užitek, je nenastopljeno (počivajočo) dediščino tudi za nastopna leta obdačiti po meri ostalih ji dohodkov.

§. 147.

Zastran odpisa predpisane prihodnine po zmislju §. 146., odstavka 1., je izselbo v 14 dneh naznaniti pristojnemu davčnemu oblastvu.

Ako davčni zavezanec umrje, imajo dediči dolžnost, in to v treh mesecih, podati naznanilo samó tedaj, kadar želé znižbo zapustniškega davka po zmislju §. 146., odstavka 2., ki ga morajo oni plačevati dalje.

Kadar se naznanilo podá prepozno, tedaj se davek odpiše, oziroma zniža še le s pričetkom tistega meseca, ki pride prvi po došlem naznanilu.

§. 148.

Odmero davka, ki ga je predpisovati po zmislju §. 145., odstavka 2., in pa odpis ali znižbo davka, ki jo je dovoljevati po zmislju §. 146., opravlja davčno oblastvo prve stopinje, zoper čegar odločbo je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

§. 149.

Premembe, katere nastanejo med davčnim letom v višini rentnini zvezanih prejemkov ali v drugačnih razmerah davčnega zavezanca, ne pro-

vzročijo, mimo primerov, oznamenjenih v §§. 145. in 146., nobene izpremembe davka, ki ga je plačati za dotično davčno leto, ampak se jemlje v poštev samo za davek nastopnih priredbenih dob.

Odgovornost za davek.

§. 150.

Prihodnini s postranskimi pristojbinami vred se priznava zakonita zastavna pravica na tistih davku zavezanih prejemkih, od katerih je plačati davek.

Odgovornost je nasproti tistemu, ki je dolžan izplačati odgovorne prejemke, uveljavljati tako, da se mu dá stan dotičnega prihodninskega zastanka na znanje z ukazilom, naj nadaljna plačila dotičnih prejemkov ustavi tako dolgo, dokler ne bo pridržani znesek zadostoval v založbo naznanjenega zastanka na prihodnini s postranskimi pristojbinami vred. Po dnevu tega naznanila je presojeti tudi vrstni red zakonite zastavne pravice.

Pridržane zneske je na zahtevo izročiti davčnim izvrševalnim organom proti uradni pobotnici.

Kadar dolžnik opusti izvršitev sebi došlega ukazila, tedaj je osebno odgovoren za plačilo tistih zneskov, katerih ni pridržal.

Izvršitvi nadaljnega plačila rentnini zavezanih prejemkov je enaka teh zadnjih pobota z nasprotno terjatvijo, pridobljeno po naznanitvi davčnega zastanka.

§. 151.

Na podstavi odgovornosti, oznamenjene v §. 150., od tamkaj oznamenjenih dolžnikov zahtevana plačila mora davčno oblastvo prve stopinje dati tem na znanje s plačilnim pozivom, zoper katerega je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

Izterjati pravnomočno naloženo plačilo morajo isti organi prav tako, kakor izterjujejo neposredne davke.

Tudi predpisi zakona z dne 18. marca 1878. l. (drž. zak. št. 31) se na to terjatev uporabljajo kakor na neposredne davke.

§. 152.

Določila §§. 145. do 151. se ne uporabljajo na prihodnino, oznamenjeno v §. 133.

Poglavje IV.

o osebni dohodnini in plačarini od viših službenih prejemkov.

Davčna dolžnost.

§. 153.

Osebni dohodnini so zavezane tu spodaj označene fizične osebe:

1. Pripadniki kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru:

- a) ako stanujejo v teh deželah, gledé vseh svojih dohodkov;
- b) mimo tega primera gledé vseh iz ozemlja, kjer velja ta zakon, prihajajočih jim dohodkov;

2. Pripadniki vnanjih dežel:

- a) ako imajo v ozemlju, kjer velja ta zakon, svoje domovališče ali bivajo tam zavoljo pridobitka ali pa dalje kakor eno leto, glede dohodkov, katere pridobivajo v naši deželi ali prejemajo v našo deželo. Vendar so iz druge dežele kakor iz ozemlja, kjer velja ta zakon, prihajajoči dohodki izvzeti od obdačbe tedaj, kadar so dokazno že podvrženi dohodnini ali kakemu enakovrstnemu davku;

- b) razen primerov, oznamenjenih pod lit. a), ako imajo v naši deželi nepremičnine ali na nepremičninah naše dežele hipotekovane terjatve ali kako po fidejkomisu, shranitveni obvezi ali drugačnih pravnih predpisih na našo deželo vezano imovino, ali ako v naši deželi obratujejo kako pridobitno podjetbo ali dobiček nesoče opravilo, ali so deležniki takega opravila ali ako prejemajo dohodke v službenih prejemkih in pokojninah iz kake državne blagajnice v naši deželi, gledé vseh iz teh virov prihajajočih dohodkov.

Imetka delnic, deležnic in enakih vrednostnih papirjev ni šteti za deležništvo pri kaki podjetbi po zmislu spredaj stoječega odstavka.

Dalje so osebni dohodnini zavezane nenastopljene dediščine po meri določil, obseženih v §. 229.

Prostosti.**§. 154.**

Osebnе dohodnine so oproščeni:

1. Cesar.

2. Udje cesarske rodovine gledé apanaž;

3. Na c. in k. dvoru poverjeni diplomatični zastopniki in avstrijskega državljanstva ne imajoči vnanjih držav konzuli po poklicu, potem po njih izključno za opravila poslaništva ali konzulata ali pa za njih družine uporabljani uradniki in služabniki, v kolikor so ti vnanjiki, gledé vseh dohodkov, ki jih ne prejemljejo iz virov, omenjenih v §. 153., odstavku 2., lit. b).

4. Tiste osebe, katerim gre na podstavi državnih pogodeb ali sicer po narodnopravnih načelih pravica do prostosti od osebnih dohodnin.

5. S pokojninami reda Marije Terezije, vojaškimi medaljami za hrabrost in dokladami za ranjenost obdarjene osebe gledé teh pokojnin in doklad.

6. Častniki (avditorji, vojaški zdravniki, krdelski računarji), dušni pastirji in moštvo oborožene sile gledé njih dejalnostnih prejemkov; kadar prejemajo te osebe mimo oproščenih dohodkov še kake druge dohodke, tedaj je za presojo davčnega merila, ki ga je uporabiti na te zadnje dohodke, in pa za presojo kake davčne njih prostosti po zmislu §. 155. vračuniti oproščene dohodke v skupne dohodke davčnega zavezanca.

7. Vse druge vojaške osebe in ob mobilnosti pri vojaški upravi v službovanje uvrščene civilne osebe gledé službenih prejemkov, kateri jim po pravilu za dobo mobilnosti gredó iz vojaške blagajnice.

§. 155.

Osebnе dohodnine so dalje oproščene osebe, katerih vsi dohodki, računjeni na eno leto, ne presegajo zneska 600 gl.

Na osebe, imenovane §. 153., št. 1 b) in št. 2 b) se uporablja to določilo samo tedaj, kadar dokažejo, da vsi njih dohodki s tistimi vred, ki niso po tem zakonu zavezani davku, ne presegajo zneska, ki je prost davka.

Podstava za obdačbo.**§. 156.**

Stalni dohodki se morajo obdačiti po znesku, katerega so v resnici dosegli v zadnjem letu pred

davčnim letom, v svojih zneskih nedoločeni ali premenljivi dohodki pa po poprečnosti zadnjih treh let

Kadar dohodki te zadnje vrste še ne obstojé tako dolgo ali stalni dohodki še ne eno celo leto, tedaj jih je vzeti v poštev po poprečnosti njih obstojne dobe, ali če treba, po verjetnem letnem do- nosu.

Ista načela veljajo za preračun stroškov, ki se smejo odbiti.

Kadar se opravi sklepi davčnega zavezanca ne strinjajo s koledarskim letom, tedaj je na njegovo željo napraviti preračun po gospodarskih (bilančnih) letih.

Od pravila, v prvem odstavku postavljenega o preračunu nedoločenih ali premenljivih dohodkov, nastopijo v prvem letu priredbe po tem zakonu te-le izjeme:

a) dohodke iz zemljiške in hišne posesti je pri prvi priredbi, ki se opravi po tem zakonu, obdačiti po poprečnosti zadnjih dveh let;

b) vse druge dohodke te vrste je pri prvi priredbi, ki se opravi po tem zakonu, vzeti v poštev po znesku, katerega so v resnici dosegli zadnje preteklo leto, pri drugi priredbi pa po poprečnosti zadnjih dveh let.

Pri ovedbi poprečnosti sestavljajo v poštev prihajajoča leta eno enoto v toliko, v kolikor se izguba enega leta odbije od dobička drugih let.

§. 157.

Zastran priredbe osebnе dohodnine je dohodkom gospodarskega glavarja prišteti dohodke pripadnikov tega gospodarstva.

Izjema od tega nastopi tedaj, kadar se dokaže, da se taki dohodki ne stekajo v skupno gospodarstvo. V tem primeru se morajo dotični dohodki obdačiti posebej.

Postranski sorodniki gospodarskega glavarja, dalje osebe, katere so za plačo ali mezdo najete v službene gospodarstvene opravke, in pa tisti, ki so pri glavarju na hrani, v podnajmu ali prenočujejo pri njem, se ne prištevajo k pripadnikom gospodarstva,

Dohodke zakonske žene, katera ne živi v skupnem gospodarstvu s svojim zakonskim možem, in pa dohodke tistih družinskih udov, ki niso v preskrbi družinskega glavarja, je obdačiti posebej.

Tiste prispevke, katere kak zakonski del daje svojemu ž njim ne v skupnem gospodarstvu živečemu zakonskemu delu in pa katere dajejo roditelji otrokom, ne živečim v njih gospodarstvu, je v obdačne dohodke prejemnikov vpošteti samó tedaj, kadar sloné na kakem posebnem pravnem naslovu.

Samó v tem zadnjem primeru je to naklombo pri pozvedbi davčnih dohodkov zavezancev poštovati kot odbitni postavek po zmislu §. 160., št. 6.

§. 158.

V vseh drugih primerih je od dohodkov, ki prihajajo več osebam skupno, na posameznega deležnika iz teh skupnih dohodkov pripadajoči delež šteti za davku zavezane dohodke. Kadar se deleži ne dadó vgotoviti, jih je porazdeliti na enake dele.

Ista načela se morajo uporabljati, kadar udje kake združbe uživajo preskrbo iz njenih skupnih dohodkov, ne da bi dobivali odkazanih posebnih njih delov kot svojih dohodkov.

Izjava dohodkov.

§. 159.

Za dohodke veljá vsota vseh v denarju ali denarni vrednosti obstoječih prejemkov posameznih davčnih zavezancev, vštévši najemno vrednost stanovanja v svoji hiši ali drugačnega prostega stanovanja in pa vrednost za gospodarstvo porabljenih pridelkov svojega kmetovanja in izdelkov svojega obrtovanja, kakor tudi drugačnih davčnemu zavezancu morda prihajajočih naravnih (prirodninskih) dohodkov, odbivši stroške, uporabljene v dosego, zavarovanje in vzdržavo teh prejemkov, in pa kake obresti za dolgove, tudi v kolikor te ne spadajo k ravnokar oznamenjenim stroškom, po meri spodaj stoječih določil (§§. 160. do 171.).

Izredni prejemki iz dediščin, iz zavarovanja glavníc za življenje iz, daritev in podobnih brezodplatnih naklomb ne veljajo za davku zavezane dohodke.

Dobičke iz prodaje imovinskih predmetov je samo tedaj prišteti dohodkom, kadar se je opravila

prodaja v obratu kake pridobitne podjetbe ali v izvršitev kakega spekulacijskega opravila.

Odbitki.

§. 160.

Pri pozvedbi davku zvezanih dohodkov je od prejemkov odbiti te-le stroške:

1. Vse stroške, uporabljene v dosego, zavarovanje in vzdržavo dohodkov, zlasti stroške za upravo, obrat in vzdržavo, vštévši tudi odpise, ki vstrezajo primerno v pošte v znižbi, katera je zadelá vrednost inventarja ali obratnega gradiva, in pa izgubam, ki jih je provzročil obrat na tvarini, v kurzu in drugači.

Za obratne in vzdržavne stroške je zlasti šteti stroške za vzdrževanje in obnovljanje gospodarskih poslopij, delavskih stanovanj in drugih gospodarskemu obratu služočih ali ga zagotvljajočih stavbnih naprav (jezov, zidov, plotov, poti, mostov, vodnjakov, vodovodov, zatvornic, razmakalnih naprav), dalje za vzdržavo in dopolnitev živega in mrtvega gospodarskega inventarja.

Primernost višine opravljenih odpisov je vgotoviti po izvedencih, ako bi se proti nji pokazali kaki pomiselki.

2. Zavarovalne premije za vse vrste zavarovanja zoper škodo.

3. Zavarovalne premije, ki se plačujejo v zavarovanje davčnega zavezance za primer smrti ali učake, v kolikor ne presegajo zneska 100 gl. na leto.

Kadar so pak zavarovani tudi zakonski drug in otroci davčnega zavezance, sme znesek, imajoč pravico do odbitka, za vse zavarovalne premije vkupe doseči 200 gl. Premije pak se smejo odbijati samo s tistim zneskom, ki se pokaže kot čista premija, ko se je obračunal, oziroma v prid zapisal delež na dobičku (dividenda). Premije za tontine in polovične tontine (zavarovanja z nabiranjem dobičkov) se ne smejo odbijati.

4. Prispevke za blagajnice v zavarovanje bolnikov, zoper nezgode, za starost in onemoglost, za vdovske, sirotinske in pokojninske blagajnice ali enake zavode, v kolikor je davčni zavezanec po zakonu ali pogodbi dolžan, pristopiti k zavarovalnici ali plačevati te zneske.

5. Po davčnem zavezancu plačevane neposredne davke brez osebne dohodnine, potem doklade k njim, deželne, okrajne in občinske in drugačne

doklade ali nje namestujoče skladne prispevke za javne namene, patronatska bremena, potem neposredne davščine, ki jih računati med opravilne stroške.

6. Obresti od opravnih in zasebnih dolgov in pa drugačna na posebnih pravnih naslovih sloneča, dohodke trajno zmanjšujoča bremena; vsa ta samo tedaj, kadar se verojetno izkažejo.

§. 161.

V §. 160. oznamljeni odbitki so dopuščeni samo v toliko, v kolikor se ne držé takih prejemnih virov, ki niso zavezani osebni dohodnini.

Pri tistih dohodkih, ki se iz ozemlja, kjer velja ta zakon, prejemljejo kam drugam (§. 153, št. 1 b) in št. 2 b), so dopuščeni samo tisti odbitki, ki se držé domačih dohodnih virov ali sloné na dolgovi, kateri so se vzprejeli za ta pridobitek.

§. 162.

Odbijati se ne smejo zlasti:

1. Uporabe za izboljšavo ali pomnožbo imovine, kakor so glavnične naložbe, naložbe za razširbo opravila, odplačilo dolgov in pa poprave, katerih ni šteti samo za stroške, ki jih terja dobro gospodarstvo in ki se zalagajo iz obratnih prejemkov.

2. Izgube, ki zadevajo samo imovinsko osnovo.

3. Obresti za lastno glavnicu davčnega zavezanca, naloženo v kaki podjetbi.

4. Stroški v zalaganje stanovanja in prehrane davčnega zavezanca in pa njegovih svojcev in poslov, ki jih on ima za osebno streežbo, vštévši denarno vrednost za te namene porabljenih izdelkov in blaga lastnega kmetijskega ali obrtnega obrata. Prehrano v lastnem gospodarskem obratu trajno uporabljanih družinskih udov je vračunati med obratne stroške (§. 160.).

5. Darila, darovi, podpore in podobne brezodplatne naklombe, v kolikor se ne morejo po zmislu §. 160., št. 1 računati med stroške, ki jih je zalagati v dosego dohodkov.

Posebna določila gledé posameznih vrst dohodkov.

§. 163.

Pri zemljiškem posestvu, katero kedó obdeluje sam, je šteti za dohodke čisti gospodarski donos,

ki se v resnici doseže iz vsega kmetijskega in gozdarskega obrata in pa iz drugih z zemljiško posestjo zvezanih, pridobnini ne podvrženih vrst produkcije in pravic (pravice do ribarjenja, lovi itd.).

Pri zemljiških posestvih, danih v zakup, ali pri pravicah, zvezanih z zemljiško posestjo kaže dohodke v resnici dosežena zakupnina s prišteto denarno vrednostjo kakih naravnih ali drugačnih postranskih davščin zakupnika in pa zakupodavcu pridržanih užtkov, toda odštévši:

1. zakupodavcu ostajajoča bremena, ki se smejo odbiti,

2. po elementarnih škodah, slabih letinah itd. provzročene odpustke zakupnine,

3. nadomestek (ekvivalent) obrabe zakupnega predmeta,

pri čemer je pak cenilnim in prizivnim komisijam pridržana popolnoma svobodna presoja.

§. 164.

Dohodke od poslopij je odmerjati po zares doseženem čistem najemninskem donosu in, v kolikor posestniki stanujejo v poslopijih ali jih rabijo sami, ali jih brez odplate prepuščajo drugim osebam v rabo, po čisti užitni vrednosti, ki jo imajo poslopja ali rabljeni njih deli po svoji kakovosti in leži, po najemnih, prometnih in stanovanskih razmerah hiše, kraja ali okolice in z ozirom na čas njih resnične porabe.

V kolikor rabi posestnik sam poslopja ali dele poslopij za kmetijske in gozdarske ali pa za obrtne namene (vštévši rabo za brezplačna delavska in službena stanovanja), ni jemati užitne vrednosti v poštev niti pri preračunu dohodkov niti pri preračunu dotičnih obratnih stroškov.

Za namene poduka, vzgoje, dobrotelčnosti in javne uprave določena poslopja se pri vgotavljanju davku zvezanih dohodkov ne jemljejo v poštev, v kolikor so oproščena hišnine (hišnega davka).

§. 165.

Letne dohodke od samostojnih pridobitnih podjeteb in opravil, s katerimi je razumevati zlasti vse občni pridobnini zavezane obrte in opravila s vštéti zakupi, je preračunati tako, da se od prejemkov

odbijejo vsi obratni stroški v obsegu, oznamenjenem v §§. 160. do 162.

Zares prejeti dobiček iz opravil, sklenjenih v spekulacijske namene, in iz vdeležbe pri takih opravilih, odbivši kake izgube pri njih, je tudi pri takih davčnih zavezancih, ki ne spadajo k trgovcem in obrtnikom ter niso podvrženi občni pridobnini, preračunjati po načelih, merodajnih za dohodke iz trgovine in obrta.

§. 166.

Pri kmetijskih zakupih se morajo zmislooma uporabljati v §. 163., odstavku 1. obsežena določila.

Pri vseh zakupih je odbiti plačano zakupnino in pa vrednost kakih drugačnih postranskih davščin, katerim je zakupnik zavezan, a izločivši prej tisti znesek, ki pripada na stanovanje, katero rabi zakupnik in njegova družina.

§. 167.

Dohodki iz službenih in mezdnih prejemkov in pokojnin obsegajo zlasti:

1. Plače, osebne doklade, dejalnostne doklade, nagrade in vse druge, naprej ustanovljene (stalne) prejemke v denarju ali prirodninah (naturalijah) uradnikov, nameščencev in služabnikov države, javnih združeb in zavodov, in pa vseh društev in druzeb; naposled zasebnih uradnikov in zasebnih služabnikov vsake vrste.

2. Prispevke, ki so za prehrano odkazani svetnim duhovnikom in udom redovnih skupščin (§. 158., odstavek 2.) iz državnega zaklada, javnih zakladov in od občin, zlasti dopolnje kongruve.

3. Vse druge osebam, imenovanim v točki 1. in 2., iz njih službenega razmerja ali njih poklica ali z ozirom na tega idoče užitke, kakor so tantijeme, odredbine za navzočnost, koležnine, preskuševalnine, štolne pristojbine, mezde po dogovoru in kosu, provizije i. e. (premenljive prejemke).

4. Pokojnine in preskrbnine vsake vrste, katere prejemajo v točki 1. in 2. imenovane osebe, potem častniki po njih začasni ali stalni vpokojitvi ali po drugači nastalem izstopu iz dejalne službe, in pa enaki užitki, ki jih prejemljejo vdove in sirote imenovanih oseb od službodavca ali iz zakladov in blagajnic, v katere plačujejo službodavci prispevke.

Prejemki častnikov na dopustu s čakarino niso obseženi v tukaj naštetih užitkih.

§. 168.

Povračila za službene stroške niso davku zavezani dohodki. V koliko je šteti opravilne doklade, popotne poprečnine, dnevščine in podobne prejemke državnih uradnikov za povračila službenih stroškov, to se določi z ukazom.

Kadar so službeni prejemki določeni deloma v založbo stroškov, provzročeni po potrebsčinah službe, tedaj je od njih zneska odbiti službene stroške, ki so res zalagajo iz njih.

Naturalne prejemke je jemati v pošte v resničnih cenah.

§. 169.

V dohodke iz glavnice imovine spadajo:

1. Vsi prihodnini zavezani prejemki (§§. 124. do 126.);

2. tiste obresti, rente (prihodki) in drugačni donosi iz glavnice in užitnih pravic, ki so oproščeni plačevanja prihodnine in ne že obseženi v katerem spredaj stoječih §§. 163. do 167.; zlasti spadajo sem obresti in rente od obligacij občega državnega dolga; obresti od državnih, javnih zakladnih in stanovskih obligacij, deželnih, okrajnih, občinskih in drugačnih zajmov, ki uživajo po kakem posebnem zakonu davčno prostost; obresti od vlog v poštnih hranilnicah; obresti in dividende vsake vrste od delnic, prednostnih delnic, kuksov, opravnih vlog, zadržnih deležev i. e.; v §. 94., lit. c) oznamenjene obresti prednostnih zadolžnic in hipotekarnih posojil; obresti in dividende vnanjih vrednostnih papirjev vsake vrste in drugačnih v vnanjih deželah naloženih glavnice.

§. 170.

Pri dohodkih od vrednostnih papirjev je v nemar puščati kako zvišbo ali znižbo kurzne vrednosti, v kolikor papirji ne spadajo k obratni glavnici kakega trgovskega opravila.

Vendar je v resnici prejete dobičke iz prodaje vrednostnih papirjev, terjatev, rent itd., izvršene v spekulacijske namene, prišteti dohodkom, toda odbivši kake izgube pri takih opravilih.

§. 171.

Naposled je obresti, obsežene v brezobrestnih glavničnih terjatvah, pri katerih se povrne večja kakor prvotno dana glavnica, prišteti dohodkom tistega leta, v katerem se prejmejo s povračilom glavnice.

Izmera davka.

§. 172.

Osebna dohodnina znaša vsako leto pri dohodkih

	nad: gl.	do vstetih: gl.	davek: gl. kr.
1. stopinja	600	625 . .	3.60
2. "	625	650 . .	4.—
3. "	650	675 . .	4.40
4. "	675	700 . .	4.80
5. "	700	750 . .	5.40
6. "	750	800 . .	6.—
7. "	800	850 . .	6.80
8. "	850	900 . .	7.60
9. "	900	950 . .	8.40
10. "	950	1.000 . .	9.20
11. "	1.000	1.100 . .	10.—
12. "	1.100	1.200 . .	12.—
13. "	1.200	1.300 . .	14.—
14. "	1.300	1.400 . .	16.—
15. "	1.400	1.500 . .	18.—
16. "	1.500	1.600 . .	20.—
17. "	1.600	1.700 . .	22.—
18. "	1.700	1.800 . .	24.—
19. "	1.800	1.900 . .	27.—
20. "	1.900	2.000 . .	30.—
21. "	2.000	2.200 . .	34.—
22. "	2.200	2.400 . .	39.—
23. "	2.400	2.600 . .	44.—
24. "	2.600	2.800 . .	49.—
25. "	2.800	3.000 . .	55.—
26. "	3.000	3.300 . .	62.—
27. "	3.300	3.600 . .	71.—
28. "	3.600	3.900 . .	80.—
29. "	3.900	4.200 . .	90.—
30. "	4.200	4.600 . .	101.—
31. "	4.600	5.000 . .	114.—
32. "	5.000	5.500 . .	129.—
33. "	5.500	6.000 . .	146.—
34. "	6.000	6.500 . .	163.—
35. "	6.500	7.000 . .	181.—
36. "	7.000	7.500 . .	199.—
37. "	7.500	8.000 . .	217.—
38. "	8.000	8.500 . .	235.—
39. "	8.500	9.000 . .	253.—
40. "	9.000	9.500 . .	272.—
41. "	9.500	10.000 . .	291.—
42. "	10.000	11.000 . .	319.—

	nad: gl.	do vstetih: gl.	davek: gl.
43. stopinja	11.000	12.000 . .	357
44. "	12.000	13.000 . .	395
45. "	13.000	14.000 . .	433
46. "	14.000	15.000 . .	471
47. "	15.000	16.000 . .	510
48. "	16.000	17.000 . .	550
49. "	17.000	18.000 . .	590
50. "	18.000	19.000 . .	630
51. "	19.000	20.000 . .	670
52. "	20.000	22.000 . .	730
53. "	22.000	24.000 . .	800
54. "	24.000	26.000 . .	880
55. "	26.000	28.000 . .	960
56. "	28.000	30.000 . .	1.040
57. "	30.000	32.000 . .	1.125
58. "	32.000	34.000 . .	1.212
59. "	34.000	36.000 . .	1.300
60. "	36.000	38.000 . .	1.390
61. "	38.000	40.000 . .	1.482
62. "	40.000	42.000 . .	1.574
63. "	42.000	44.000 . .	1.668
64. "	44.000	46.000 . .	1.764
65. "	46.000	48.000 . .	1.860

Pri dohodkih nad 48.000 gl. do vstetih 100.000 gl. se zvišuje vsaka stopinja za 2000 gl., davek pa za 100 gl.; pri dohodkih nad 100.000 gl. do vstetih 105.000 gl. znaša davek 4650 gl.; pri dohodkih nad 105.000 gl. se zvišuje vsaka stopinja za 5000 gl., davek pa za 250 gl.

Davek je vendar odmerjati takó, da od dohodkov više stopinje ne sme po odbitku davka nikedar ostati manj, kakor ostane od najviših dohodkov prve niže stopinje po odbitku davka, ki pripada na to zadnjo.

V kolikor prihajajo na podstavi določil §. 153., št. 1 lit. b) in št. 2, in §. 155., odstavka 2. v preredbo dohodki 600 gl. ali manj, se stopinje dohodkov znižujejo vsaka za 25 gl., dotični davek pa za 15 kr.

§. 173.

Kadar je v preskrbi gospodarskega glavarja, čegar dohodki ne presegajo 2000 gl., mimo njegovega zakonskega druga več kakor dvoje družinskih udov, ki nimajo nobenih samostojnih dohodkov, tedaj se za vsakega takega družinskega uda nad to število odbije od dohodkov gospodarskega glavarja dvajsetina. Pri tem pak se mora ne gledé na višino odbitka znižati davčni postavek vsaj za eno stopinjo.

Kadar pak zakonski drug ali drugi družinski udje pridobivajo kake delovne dohodke, ki jih je po §. 157. prišteti dohodkom gospodarskega glavarja, tedaj je za vsakega takega družinskega uda odbiti znesek 250 gl., ako pak njegovi prišteti delovni dohodki dosežajo manjši znesek, je odbiti ta manjši znesek od davku zavezanih dohodkov, in to ne gledé na velikost družinskega stanú.

Pod spredaj stoječe določilo spadajočih družinskih udov, in pa tistih, katerih prehrana se odbija od davku zavezanih dohodkov na podstavi §. 162., št. 4, ni več šteti, kadar se uporabljajo določila prvega odstavka tega paragrafa.

Kadar po spredaj vrejenih odbitkih ne ostane vštvenih dohodkov več kakor 600 gl., tedaj odpade dohodninska dolžnost.

§. 174.

Pri priredbi je dovoljeno, se na posebne plačilno zmožnost davčnega zavezanca bistveno krateče razmere, v kolikor se na nje ni oziralo že na podstavi §. 173., ozirati tako, da se pri davku zavezanih dohodkih ne nad 5000 gl. dodeli znižba davčnega postavka za tri stopinje največ.

Kot razmere take vrste prihajajo v poštev samó izredne obremenitve po vzdrževanju in vzgoji otrok, po dolžnosti, skrbeti za uboge svojce, po trajni bolezni, zadolženosti in posebnih neugodah, potem po pozivu v vojaško službovanje (mobilizaciji, orožni ali službeni vaji).

Pri davčnih zavezancih prvih treh stopinj sme iz teh razlogov nastopiti tudi prostost od davka.

Ako se komisija poslužuje sebi danih oblasti, mora v svojem odločilu natančno povedati dejanske okoliščine, ki so jo naklonile k temu.

Sklepi, s katerimi se dovoljuje znižba davčnega postavka za več kakor eno stopinjo ali oprostitev kakega davčnega zavezanca, stoječega na viši kakor prvi davčni stopinji, se smejo vkrepati z večino dveh tretjin glasov.

§. 175.

Pri davčnih zavezancih, ki prejemajo mimo dohodkov, zavezanih osebni dohodnini po tem poglavju, še dohodke v §. 154., št. 6 oznamene vrste, je od davčnega postavka, pripadajočega na

skupne dohodke davčnega zavezanca, preračunati delež, ki razmeroma pripada na davku zavezane dohodke. Plačati morajo tisti davčni postavki, ki je temu deležu najbliži.

Kraj za obdačbo.

§. 176.

Osebna dohodnina se praviloma odmerja in predpisuje tam, kjer ima davku zavezana oseba svoje redno domovališče.

Kadar prihaja v tem oziru v poštev več cenilnih okrajev, tedaj je opraviti odmero in predpis v tistem cenilnem okraju, v katerem plačuje dotični obdačenec najviši znesek neposrednih davkov.

Pripadniki kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, kateri nimajo v teh deželah domovališča, se obdačujejo v cenilnem okraju domovinske občine, tisti, ki niso pripadniki teh dežel, v enakem primeru pa v tistem cenilnem okraju, v katerem se nahaja njih davku zavezani vir dohodkov, oziroma, če imajo več takih virov, vir njih največih dohodkov.

Organi za davčno priredbo.

§. 177.

V izvršitev opravil zastran priredbe osebne dohodnine se, poleg že obstoječih davčnih oblastev, postavijo komisije:

A. Cenilne komisije, in to okrajne komisije za obseg političnega okraja in krajne komisije za mesta in obrtnijske kraje z več kakor 10.000 prebivavci. Vendar ima vlada pravico, doprašavši dotični deželni odbor, tudi mesta z več kakor 10.000 prebivavci odkazati cenilni komisiji tistega okraja, h kateremu pripadajo.

B. Prizivne komisije za obseg vsake kraljevine ali dežele.

Za obširne okolišje se sme po potrebi postaviti tudi več cenilnih, oziroma prizivnih komisij.

§. 178.

a) Cenilne komisije.

Cenilne komisije so poklicane, pozvedovati dohodne razmere in določati davčne postavke.

b) Prizivne komisije.

Prizivne komisije odločajo o vseh zoper postopanje cenilnih komisij vloženi pritožbah sploh, zlasti pa o prizivih zoper določbe davčnih postavkov, ki jih opravijo te komisije.

Sestava cenilnih komisij.

§. 179.

Število udov cenilne komisije določuje z ozirom na velikost in dohodne razmere cenilnega okraja finančni minister.

Predsednika imenuje finančni minister.

Polovica udov se voli izmed prebivavcev cenilnega okraja, ki so zavezani osebni dohodnini, polovico pa jih imenuje finančni minister.

Od števila udov, katere imenuje finančni minister, sme največ polovica, od lihega (neravnega) števila pa smeta vsakakor dva uda pripadati k stanu dejalnih državnih uradnikov.

Pri imenovanju udov se je vselej ozirati na to, da bodo v vsakem cenilnem okraju navadne vrste dohodkov zastopane kolikor moči enakomerno.

§. 180.

Predsedniku in pa vsakemu udu cenilne komisije je za primer, ko bi bil od časa do časa zadržan, in pa za primer, ko bi odstopil med opravilno dobo, pridati namestnika.

Predsednikovega namestnika imenuje finančni minister. Namestniki udov se postavljajo tako, kakor ti.

§. 181.

Ude cenilne komisije in njih namestnike, ki jih je postaviti z volitvijo, volijo osebni dohodnini zavezani obdačenci cenilnega okraja v treh volilnih skupinah.

Zastran sestave volilnih skupin se vse osebni dohodnini zavezane osebe dotičnega okraja po padajočem redu svojih letnih dolžnosti na osebni dohodnini razvrstijo v zaznamek. Pri enaki letni dolžnosti odločuje o redu uvrstitve žreb. Osebna dohodnina, ki jo morajo plačati vse zaznamovane osebe, se raz-

deli na tri enake dele. Tisti volitveni vpravičenci, kateri po zaporedoma tekočih številkah zaznamka plačujejo prvo tretjino skupne davčne vsote, spadajo v prvo, tisti, ki plačujejo drugo tretjino, spadajo v drugo, ostali volitveni vpravičenci pa v tretjo volilno skupino. Kadar bi bilo pri sestavi volilnih skupin treba razdeliti davčno dolžnost posameznega volitvenega vpravičenca, tedaj je tega prišteti tisti volilni skupini, h kateri bi se morala prišteti njegova letna dolžnost po njeni večji meri.

Kadar je volitvenih vpravičencev kakega okraja manj kakor 42, je namesto treh, napraviti na sličen način samo dve volilni skupini.

Vsaka volilna skupina voli enako število komisijskih udov in namestnikov.

Za prvo volitev po pričetku veljavnosti tega zakona imajo volitveno pravico vsi tisti, ki o pravem času (§. 202.) podadō napoved osebne dohodnine. Njih uvrstitvi v volilne skupine je vzeti v podstavo tiste po davčnem oblastvu začasno preračunjene davčne zneske, kateri bi pripadali od napovedanih zneskov njih dohodkov.

Sestava prizivnih komisij.

§. 182.

Polovico udov in namestnikov, katerih število določuje z ozirom na velikost dežele in na dohodne razmere finančni minister, volijo, kolikor moči se oziraje na razne vrste dohodkov, izmed osebni dohodnini zvezanih oseb deželni zbori, polovico pa jih imenuje finančni minister.

Od števila udov, ki jih imenuje finančni minister, sme največ polovica pripadati k stanu dejalnih državnih uradnikov,

Predsednika komisije in pa njegovega namestnika imenuje finančni minister.

Določila o volitvah v komisije.

§. 183.

Volitve, katere se morajo izvršiti po deželnih zbora, je opraviti po določilih, ustanovljenih v deželnih redih za volitev deželnih odbornikov, v Trstu po določilih za volitev upravnega odbora občinskega sveta; vendar ni volitev omejena na ude deželnega zbora, oziroma mestnega sveta.

V cenilne komisije se voli na sedežu in pod vodstvom političnega oblastva prve stopinje. Ako prihaja v tem oziru v poštevanje več oblastev, odločuje med njimi finančno deželno oblastvo v porazumu s političnim oblastvom druge stopinje. Istim oblastvom pristoji pravica, po svojem prevdarku določiti več volilnih krajev v cenilnem okraju.

Voli se z uradnimi glasovnicami, in to ločeno ude in njih namestnike, ki jih je izbrati v komisijo. Po volitvenem vpravičencu podpisano glasovnico je oddati osebno ali pa doposlati volitev vodečemu oblastvu po pošti. Odločuje pa relativna večina glasov, če je pak enoliko glasov, žreb.

Toda aktivna volitvena pravica pristoji samo tistim osebam, ki uživajo vse državljske in politične pravice.

Nedoletniki in v varstvu stoječe osebe morajo svojo volitveno pravico izvrševati po zakonitih zastopnikih.

Pravni pomočki v volilnem postopanju.

§. 184.

Uvrstitev osebni dohodniki zavezanih oseb v posamezne volilne skupine, ki jo mora izvršiti davčno oblastvo prve stopinje, je vsaj štiri tedne pred volitvami zastran vlozbe kakih pritožeb, določivši za to neodloživ rok osmih dni, razgrniti v uradnem prostoru davčnega oblastva prve stopinje na vpogled davčnih zavezancev.

O vloženih pritožbah, katere pak niso na poti opravi veljavnih volitev, odločuje finančno deželno oblastvo. Pritožbe zoper volilno postopanje in zoper izvršene volitve je vložiti v osmih dneh po volitvi pri davčnem oblastvu prve stopinje; o njih odločuje finančno deželno oblastvo v porazumu s političnim deželnim oblastvom. Natančna določila se izdado z ukazom. Taki prizivi pak niso na poti sestavi komisije.

§. 185.

Voliti se smejo samo tiste osebni dohodniki zavezane osebe moškega spola, ki so dokončale 24. leto življenja ter uživajo vse državljske in politične pravice.

§. 186.

Za prvo volitev po pričetku veljavnosti tega zakona se smejo voliti vsi tisti, ki so o pravem času (§. 202.) podali napoved o osebni dohodnini.

§. 187.

Volitev smejo odkloniti udje državnega zbora, deželnega zbora, duhovniki vseh izpovedeb in dejalni javni učitelji, dvorni, državni, deželni, občinski in javni zakladni uradniki in služabniki in vojaške osebe, potem osebe, ki so stare nad 60 let ali imajo na sebi kake ovirne telesne hibe, naposled osebe, ki so bile že štiri leta nepretrogoma udje kake cenilne ali prizivne komisije, v nastopnih štirih letih.

O dopustnosti odklona odločuje predsednik komisije brez vsakega nadaljnega priziva.

Ud prizivne komisije ali njegov namestnik ne sme biti ob enem ud ali namestnik v kaki cenilni komisiji, postavljeni v njenem področju,

§. 188.

Kadar se volitev v komisije po očitni krivdi volitvenih vpravičencev ne opravi o pravem času ali kadar se voljenci branijo, redno sodelovati, tedaj mora finančni minister poklicati v dopolnitev dotične komisije potrebno število udov in namestnikov.

Ti po finančnem ministru poklicani udje in namestniki imajo iste pravice in dolžnosti, kakor voljeni udje in namestniki.

Vendar jih je precej, ko se to dá storiti, ne da bi se motila opravila komisije, odpoklicati, ako se volitev opravi dodatno, oziroma ako se za osebe, ki se branijo sodelovati, opravi nova volitev, katero razpiše politično oblastvo, in voljeni udje in namestniki stopijo v komisijo.

§. 189.

Komisijski udje in njih namestniki so poklicani na štiri leta.

Konec drugega leta se izloči polovica imenovanih in voljenih udov in namestnikov. Od lihega

(neravnega) števila se izločita premenoma več in manjši del, prvi krat pa več del. Tisti, ki se izločijo prvi krat, se določijo z žrebom. Izločenci se smejo poklicati vnovič.

Nadomestne volitve in pa imenovanja v nadomestek pred časom izločenih ali odpoklicanih imenovanih opravnikov veljajo za še ostali čas opravilne dobe.

Z volitvijo zadobljen mandat mine precej, ko izgubi imetnik pravico, biti voljen.

§. 190.

Voljeni udje in namestniki ohranijo svoj mandat, če tudi med opravilno dobo ne obstojé več za volitev vpravičeni zastopi v taki sestavi, v kakoršni so bili ob času opravljenе volitve.

Kadar za volitev vpravičeni zastopi niso ob času, ko mine mandat kakega uda ali namestnika, zbrani ali kadar se nova volitev teh zastopov opravi še le po preteku opravilne dobe uda ali namestnika, tedaj ostane do sestave nove komisije, oziroma do vstopa na novo voljenega uda, v opravilu prejšnja komisija, oziroma prejšnji ud ali njegov namestnik.

§. 191.

Predsednik komisije mora voditi opravila in je odgovoren za pravo uporabo zakona.

Vsaki komisiji se po finančnem ministru pridoda finančni organ kot poročevavec; njemu pristoji glasovalna pravica samo tedaj, kadar je ob enem ud komisije.

§. 192.

K vsaki komisijski seji mora povabiti predsednik vse njene ude, oziroma namesto zadržanih udov njih namestnike.

V komisijo poklicani namestniki stopijo v vsakem oziru na mesto udov.

Komisije so sklepčne, ako je mimo predsednika ali njegovega namestnika navzočna vsaj polovica udov.

Ako bi ne došlo sklepčno število udov, je v prihodnjo sejo povabiti pismeno vse ude z dostavkom, da bo komisija sklepčna tudi ne gledé na število navzočnih udov.

§. 193.

Komisije odločujejo z absolutno (nadpolovično) večino glasov. Predsednik glasuje samo, kadar bi bilo enoliko glasov.

Kadar se pri glasovanju o višini kake vsote ne doseže nadpolovična večina glasov, tedaj se glasovi za vsoto, ki je davčnemu zavezancu najbolj neugodna, doštevajo za najbližo, davčnemu zavezancu ugodnejšo vsoto oddanim glasovom tako dolgo, dokler se ne pokaže nadpolovična večina glasov.

§. 194.

Kadar se razpravlja o obdačbi kakega komisij-skega uda, njegove zakonske žene ali oseb, ki so ž njim v sorodu ali svaštvu po navzgornji ali navzdolnji vrsti ali do tretjega kolena postranskih vrst, ali kadar se razpravlja o obdačbi gospodarja kakega komisij-skega uda, ali kadar vtegne kak ud od odločbe pričakovati znatno korist ali škodo, tedaj mora ta ud pred posvetovanjem in sklepanjem odstopiti.

Predsednik mora v enakem primeru oddati predsedstvo svojemu namestniku ali kakemu navzočnemu komisij-skemu udu.

§. 195.

Komisije napravljajo o svojih odločbah in razpravah zapisnike, katere morajo podpisati vsakočasni predsednik in pa dva pri razpravi navzočna uda ali namestnika.

§. 196.

Predsedniki in pa vsi udje komisij in namestniki udov morajo ravnati ne gledé na osebo in po najboljši vednosti in vesti, ter strogo v tajnosti imeti komisij-ske razprave in vse razmere davčnih zavezancev, za katere izvedó pri razpravah.

Tisti udje ali namestniki, kateri niso državni uradniki, morajo, namesto da bi prisegli, z roko-segom obljubiti izpolnjevanje te dolžnosti.

Rok za dovršbo del cenilnih komisij.

§. 197.

Cenilne komisije morajo svoja dela dovršiti v roku, ki ga primerno določi finančni minister.

Kadar bi se cenitvena komisija ne držala roka, danega ji za izvršitev opravila, tedaj se smejo njene oblasti po preteku tega roka prenesti na pristojna davčna oblastva.

Stroški za komisije.

§. 198.

Predsedniki in komisijski udje, ki niso dejalni državni uradniki, imajo pravico do povračila potnih stroškov. Višina povračila, ki ga je dati, se vravna z ukazom.

Z dejalnimi državnimi uradniki se ravna po občnih, za nje izdanih predpisih o dnevsčinah.

Postopanje.

§. 199.

Da se pripravi priredba, morajo davčna oblastva v porazumu z možmi zaupniki napraviti zaznamek tistih v svojem okolišu domujočih oseb, o katerih se domneva, da so zavezane dohodniki. Prav tako je napraviti zaznamek tistih davčnemu oblastvu znanih dohodnih virov, katerih lastniki ne stanujejo v okolišu davčnega oblastva.

Zaupnike, katerih število določuje za vsak cenilni okraj finančni minister, volijo za vse kraje z več kakor 10.000 prebivavci občinski zastopi, za vse druge kraje v deželah, kjer so okrajni zastopi, ti okrajni zastopi; v deželah pak, kjer ni okrajnih zastopov, imenuje zaupnike deželni odbor.

§. 200.

Posestniki hiš, v katerih se stanuje, in teh posestnikov namestniki so dolžni, v roku, katerega določi z javnim razglasilom finančno deželno oblastvo, predložiti davčnemu oblastvu po stanovanjih, oziroma opravičnih mestnostih vreden izkaz vseh v hiši stanujočih oseb, pri poslopih, danih v najem, s povedbo najmovine in kakih podnajmodavcev in to v obliki najmovinske napovedi, v kateri je navesti ime, vrsto poklica in pridobitka prebivavcev. Za kateri čas je izkazati stan prebivavcev, to določi davčno oblastvo.

Podnajmodavci morajo povedati svoje podnajemnike in najmovine, ki jih ti plačujejo, gospodarski glavarji pa vse k njih gospodarstvu spadajoče osebe, ki imajo posebne dohodke.

Teh dolžnosti zajmodavcev so odvezani posestniki hotelov in gostilnic gledé vseh pri njih ostajajočih popotnikov, v kolikor ti ne ostanejo pri njih dalje kakor tri mesece nepretrgoma.

§. 201.

Vsak, kedor je v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, dolžan, izplačati za eno osebo v §. 167. oznamenjenih prejemkov na leto več, kakor 600 gl., mora vsako leto predati davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo do teh prejemkov pravico, povedbo njih imena, stanovišča in posla, potem o višini in vrsti v prejšnjem letu izplačanih prejemkov. Ako takih prejemkov ni bilo vse prejšnje leto, je povedati znesek letnih prejemkov in dan, od katerega ali do katerega so se izplačali prejemki.

Napovedi.

§. 202.

Vsak davčni zavezanec je dolžan, vsako leto v roku vsaj enega meseca, katerega določi z javnim razglasilom finančno deželno oblastvo, pri pristojnem davčnem oblastvu podati o svojih davku zavezanih dohodkih napoved po obrazcu, ki se ustanovi z ukazom.

Napoved se sme ali vložiti pismeno ali pa podati ustno na zapisnik.

Glede dohodkov iz prejemkov, oznamenjenih v §. 167., mora napoved obsegati opomnjo, ali obstoje ti prejemki v denarju, naravnih užitkih, stvarnih užitkih ali drugačnih davščinah, in pa ime, stan in stanovišče tistega, ki je dolžan, plačati te prejemke.

Pri prejemkih te vrste, ki so določeni deloma v založbo službenih stroškov (§. 168.), je povedati skupni znesek prejemkov in višino službenih stroškov, ki jih je založiti iz njih.

Duhovniki, kateri uživajo kak dopolnek kongruve, morajo štolnine in tiste mašnine, katere se po zmislu §. 3. v zakonu z dne 19. aprila 1885. l. (drž. zak. št. 47) zaračunajo pri odmeri dopolnjene kongruve, napovedati samo s tistim zneskom, s katerim so se zaračunile v poslednji, po političnem deželnem oblastvu preskušeni in eventualno izpravljeni napovedi. Kake drugačne dohodke iz ustanovljenih mašin je napovedati po njih resničnem donosu.

Navpoved mora gledé dohodkov iz glavnične imovine praviloma obsegati natančneje oznamenilo donos dajajočega predmeta in, v kolikor je ta predmet glavnična vsota, obrestno merilo in ves prejemek obresti, kakor tudi ime in stanovališče tistega, ki je dolžan plačati obresti itd.

Davčni zavezanec vstreže ti dolžnosti, ako se v napovedi skliče na povedbe prejšnjega leta ali ako izjavi, da je pripravljen, naznaniti zgoraj oznamene povedbe, če bi jih zahtevalo davčno oblastvo ali komisija.

V kolikor gre za dohodke, katerih znesek se dá najti samó s cenitvijo, zadostuje, ako davčni zavezanec vzprejme v napoved, namesto da bi povedal dohodke v številkah, tista dokazila, ki jih potrebuje komisija za njih cenitev.

Napoved mora naposled obsegati sumarno povedbo dohodnini ne zavezanih dohodkov.

§. 203.

Napovedi, ki jih mora vsako leto podajati Najviše dvornišstvo za ude cesarske rodovine, sprejema finančni minister, kateri ustanavlja tudi davku zavezane dohodke.

§. 204.

Osebe, katerih davku zavezani dohodki ne presegajo 1000 gl., so praviloma oproščene podajanja napovedi in so v to zavezane samo, kadar jih posebej pozove davčno oblastvo ali predsednik priredbene komisije. Te osebe pak imajo v vselej pravico, podajati napovedi.

Davčno oblastvo bo tudi druge davčne zavezance, ki so vsakakor dolžni podajati napovedi po zmišlu §. 202., pozvalo v to, doposlavši jim obrazec napovedi vsaj tri tedne pred pretekom za podajo določenega roka, ako je njih stanovališče v naši deželi in znano davčnemu oblastvu.

§. 205.

Kadar davčni zavezanec ne donese dolžne napovedi v predpisanem roku, tedaj sme davčno oblastvo uradoma pripraviti odmero davka na podstavi pomagala, ki jih ima pred sabo, in cenilna komisija jo mora izvršiti.

Pred tako davčno odmero pak je pozvati davčnega zavezanca, ki ga je izrečno opozoriti na ta pravni posledek, naj v roku vsaj osmih dní poda napoved.

Spredaj stoječe določilo ne izključuje kakega kaznovanja davčnega zavezanca, ker je opustil podajo napovedi, niti ne pravice davčnega oblastva in cenilne komisije, pozvati ga, naj poda napoved, zapretivši mu kazen zavoljo nereda.

§. 206.

Davčno oblastvo mora začasno preskusiti sebi dohajajoče napovedi in jih, če treba, doprašavši davčne zavezance ali izvedence in osebe, ki morejo dati kako pojasnilo (pojasnilnike), dopolniti in izpraviti; dohajajoče izkaze, zaznambe in drugačna pomagala za odmero je, v kolikor mogoče, popolniti in pripraviti za rabo cenilne komisije.

Davčno oblastvo je tudi dolžno, v dvomnih primerih pozvedovati o dohodnih razmerah tistih oseb, ki niso podale napovedi. Sodelovanje mož zaupnikov (§. 199.) pri zgoranjih uradnih dejanjih se določi z ukazom.

V kolikor gre za cenitev duhovniških dohodkov iz službenih prejemkov, je zahtevati samo mnenje političnega oblastva v porazumu s predstojnim cerkvenim oblastvom; v §. 202., odstavku 5. oznamene prejemke je vzprejeti s tistim zneskom, s katerim so se zaračunili v dopolnilo kongruve.

§. 207.

Davčna oblastva se smejo pri uradnih dejanjih, katerim so zavezana po §§. 199., 200. in 206., posluževati sodelovanja občinskih glavarjev (županov), kateri so dolžni, slušati kake na to mereče zahteve.

Občinski glavar ima, v kolikor ne zahteva oblastvo izrečno njegovega osebnega sodelovanja, pravico, da se dá zastopati po udu občinskega glavarstva.

§. 208.

Ko so dela davčnega oblastva že dovolj napredovala, dá ono to na znanje predsedniku cenilne komisije, katera mora potem v osmih dneh pričeti svoje delovanje.

Postopanje komisij.**§. 209.**

Cenilna komisija ima gledé na osebno dohodnino vse oblasti davčnega oblastva.

Ona mora preskusiti izkaze o stanu oseb in dohodkov (§. 199., 200) in pa došle davčne napovedi. Predsednik in pa komisija imata pravico, pozvati davčne zavezance, naj podadó, oziroma obnové svoje napovedi, zapretivši jim kazen zavoljo nereda, in povabiti davčnega zavezanca, naj sam pride na določeno oznamenjen dan k razpravi o dejanstvih in razmerah, ki so važne za priredbo.

§. 210.

Kadar se pokažejo pomiselki proti pravosti ali popolnosti v napovedi obseženih podatkov davčnega zavezanca, tedaj ima predsednik, oziroma komisija dolžnost, s priobčilom razlogov pozvati davčnega zavezanca, naj dá potrebna pojasnila pismeno ali ustno, kakor si to izbere sam. Komisija ima tudi pravico, od njega zahtevati pismena ali ustna pojasnila o določenih prašanjih, toda v to je treba, da to redno sklene komisija in se povedó razlogi v zapisniku.

§. 211.

Predsednik in komisija imata pravico, h komisijskemu posvetovanju privzeti izvedence ali osebe, ki morejo dati kako pojasnilo (pojasnilnike), katere se pak ne vdeležujejo sklepanja; tudi ima komisija pravico ukazati, da se morajo pričé o določenih dejanstvih in izvedenci o določenih prašanjih zaslišati pod prisego po okrajni sodnji stanovališča tistega, ki ga je zaslišati.

Davčni zavezanci imajo pravico, nasvetovati izvedence o določenih prašanjih, ki so za nje bistvene važnosti, in predlagati njih zaslišbo pod prisego, o čemer odločuje komisija, če bi pak ta ne bila zbrana, predsednik.

Natančnejša določila o tem je vkreniti z ukazom.

§. 212.

Na podstavi opravljenih razprav ustanovi komisija za vsakega davčnega zavezanca stopinjo dohodka in pripadajoči davčni postavki; če bi bilo

treba, je mimo tega s števkami določiti znesek v dohodkih obseženih plačarini zvezanih službenih prejemkov (§§. 167., 168., 233.).

Komisija mora praviloma gledé vsakega posameznega davčnega zavezanca vkreniti posebne sklepe; vendar ima ona oblast, po predlogu davčnega oblastva in če nima poročevavec nobenega pomiselka zoper to, pri davčnih zavezancih, katerih skupni dohodki ne presegajo 4000 gl., z enim samim sklepom ustanoviti dohodke in davčne postavke več davčnih zavezancev po nasvetih davčnega oblastva.

§. 213.

Kadar davčni zavezanec ne sluša povabila komisije ali se brani, odgovoriti na stavljena mu prašanja, tedaj sme komisija opraviti priredbo kar naravnost.

§. 214.

Kadar komisija najde po davčnem zavezancu navedene dohodke premajhne in nima pred sabo pomagál, iz katerih bi se dala višina dohodkov, ki jih je oceniti, spoznati natančno po števkah, tedaj je paziti na to, da se dobi sodba o velikosti dohodkov zlasti iz vnanjih znakov, pri čemer se je zlasti ozirati na ves gospodarski položaj davčnega zavezanca, na višino potroška in na razmerje posameznih dohodnih virov med sabo.

Cenitveni vpisniki.**§. 215.**

O posledkih cenitev je napraviti za vsak cenilni okraj cenitvene vpisnike; oni morajo izkazovati samo vgotovljene davne dohodke davčnega zavezanca.

§. 216.

Po dokončanem cenitvenem opravlilu je oddati razpravne spise in zapisnike davčnemu oblastvu.

Plačilni nalog.**§. 217.**

Davčno oblastvo prve stopinje mora naznaniti davčnemu zavezancu znesek dohodnine, ki jo on mora plačati, s plačilnim nalogom, kateri mora obsegati povedbo ustanovljene stopinje dohodkov in podučilo o pravnih pomočkih.

Kadar davčni zavezanec uživa plačarini zavezane službene prejemke, je v plačilnem nalogu dati na znanje tudi ustanovljeno izmero teh (§. 212.).

Izpisek iz izdanih plačilnih nalogov, kateri mora obsegati oznamenilo davčnih zavezancev in znesek dohodnine, ki jo morajo plačati, je skozi 14 dni pri davčnem oblastvu prve stopinje razgrniti na vpogled osebni dohodnini zezanim osebam dotičnega okraja.

Prizivi.

§. 218.

Zoper posledek priredbe in pa kako določbo izmere plačarini zezanih službenih prejemkov pristoji tako davčnemu zvezancu, kakor tudi davčnemu oblastvu pravica priziva na prizivno komisijo.

Za davčno oblastvo teče rok za vložbo priziva od dne, katerega dojde davčnemu oblastvu cenitveni zapisnik.

§. 219.

Prizive davčnih zvezancev je vlagati proste kolkov pri davčnem oblastvu, prizive davčnega oblastva pa pri cenilni komisiji.

Davčno oblastvo mora davčnemu zvezancu, zoper katerega priredbo meri priziv, ob enem naznati njega vložbo ter povedati razloge za to.

§. 220.

Kadar se iz prizivov davčnih zvezancev dadó spoznati kaki pogreški, ki so se zgodili ob izdaji plačilnih nalogov po davčnem oblastvu, tedaj mora to precej vkreniti popravo; zoper odločbo o tem je dopuščen kolka prost rekurz na finančno deželno oblastvo.

Ako se prizivi ne tičejo zgoraj oznamjenega primera, jih je oddati cenilni komisiji.

Cenilna komisija mora sebi dohajajoče prizive davčnega oblastva in pa sebi oddane prizive davčnih zvezancev s svojim mnenjem predložiti prizivni komisiji.

§. 221.

O prizivih odločuje prizivna komisija. Predsednik prizivne komisije je gledé na pravo vgotovitev davka zastopnik državnih koristi za svoj okoliš.

Njemu pristoji više vodstvo vsega priredbenega opravila v okolišu prizivne komisije. On mora paziti na enakomerno uporabo priredbenih načel, nadzirati poslovanje predsednikov cenitvenih komisij in skrbeti, da se priredbeno opravilo dovrši o pravem času.

§. 222.

Prizivna komisija in njen predsednik imata zastran natančne vgotovitve dohodkov davčnega zvezanca iste oblasti, kakor cenilna komisija.

Prizivna komisija ni v svoji odločbi vezana na meje, označene v predlogih prizivnikov. Kadar pak po povodu enostranskega priziva davčnega zvezanca najde, da je izpremeniti odmero v zanj še bolj neugodnem zmislu, tedaj mora razpravo napotiti nazaj na pristojno davčno oblastvo, oziroma na cenilno komisijo, da se opravi primerna dodatna odmera, zoper katero ima davčni zvezanec vnovič pravico priziva po zmislu §. 223.

§. 223.

Zoper dodatne odmere, opravljene zunaj davčnega kazenskega postopanja, so dopuščeni isti pravni pomočki kakor zoper prvotne davčne odmere.

Pritožba na višo stopinjo v davčnem kazenskem postopanju se vreja v V. poglavju.

§. 224.

Prizivi nimajo nikake odložive moči gledé na plačilo predpisanega davka in gledé na naredbe za njega izterjavo.

§. 225.

Zoper odločbe prizivne komisije je tako davčnemu zvezancu, kakor tudi predsedniku prizivne komisije zavoljo nepravne uporabe zakona ali zavoljo bistvenih pogreškov v postopanju dopuščena pritožba na upravno sodnijo. (Zakon z dne 22. oktobra 1875., drž. zak. št. 36. l. iz 1876.)

Plačilni obroki.

§. 226.

Osebno dohodnino je s pridržkom določil §. 234. plačati v dveh enakih, dne 1. junija in 1. decembra dospevajočih obrokih.

Pričetek in konec davčne dolžnosti; izpremembe med davčnim letom.

§. 227.

Na novo v davčno dolžnost stopajoče osebe je praviloma obdačiti s pričetkom prvega leta po nastopu razmer, na katerih je osnovana davčna dolžnost.

Kadar se pak v davčno dolžnost vstopi z doselbo v ozemlje, kjer velja ta zakon, ali z dosigo stalnih službenih prejemkov v davku zavezani višini, tedaj se obdačba izvrši s pričetkom prvega bližnjega meseca po nastopu dotičnega dogodka.

V zadnjih primerih je odmeri v podstavo vzeti tiste dohodke, katere prejme davčni zavezanec iz pristoječih mu stalnih ali previdoma prihajajočih premenljivih prejemkov v ostanku davčnega leta. Od davka, pripadajočega na razmerne letne dohodke, je predpisati davčnemu zavezancu toliko dvanajstin, kolikor znaša število mesecev, za katere ga je še obdačiti v davčnem letu.

§. 228.

Osebe, katere je po zmislu §. 227., odstavka 2. z dohodnino obdačiti med davčnim letom, morajo v 14 dneh po nastopu dogodka, ki je provzročil njih davčno dolžnost, podati pristojnemu davčnemu oblastvu naznanilo ter mu priložiti napoved, v kateri je povedati dohodke, ki jih prejme davčni zavezanec v ostanku davčnega leta iz pristoječih mu stalnih ali previdoma prihajajočih premenljivih prejemkov.

§. 229.

Na konec davčne dolžnosti vsled smrti, odselbe iz ozemlja, kjer velja ta zakon, in pa vsled prestanka ali pa znižbe stalnih službenih prejemkov pod izmero, ki vtemeljuje davčno dolžnost, se je ozirati s prvim prihodnjim mesecem.

Kadar pak s smrtjo davčnega zavezanca ne nehajo popolnoma dohodki, ki jih je on prejemal, tedaj je njemu predpisani davek za ostalo dobo davčnega leta dalje plačevati od dediščine po razmerju nj ostalega do odpalega dela dohodkov.

Ako osebe, poklicane k nasledstvu v zapuščino, ne vstopijo v njen užitek, je nenastopljeno (počiva-

jočo) dediščino tudi za nastopna leta obdačiti po meri ostalih ji dohodkov.

§. 230.

Zastran odpisa predpisane dohodnine po zmislu §. 229., odstavka 1., je v 14 dneh pristojnemu davčnemu oblastvu naznaniti izselbo ali prestanek, oziroma znižbo službenih prejemkov.

Ako davčni zavezanec umrje, imajo dediči dolžnost, in to v treh mesecih, podati naznanilo samó tedaj, kadar želé znižbo zapustniškega davka po zmislu §. 229., odstavka 2., ki ga morajo oni plačevati dalje.

Kadar se naznanilo podá prepozno, tedaj se davek odpiše, oziroma zniža še le s pričetkom istega meseca, ki pride prvi po došlem naznanflu.

§. 231.

Odmero davka, ki ga je predpisovati po zmislu §. 227., odstavka 2. in 3., in pa odpis ali znižbo davka, ki jo je dovoljevati po zmislu §. 229., opravlja davčno oblastvo prve stopinje, zoper čegar odločbo je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

§. 232.

Premembe, katere nastanejo med davčnim letom v višini dohodkov ali v drugačnih razmerah davčnega zavezanca, ne provzročijo, mimo primerov, označenjenih v §§. 227. in 229., nobene izpremembe davka, ki ga je plačati za dotično davčno leto, ampak se jemljó v poštev samó za davek nastopnih priredbenih dob.

Vendar sme finančno deželno oblastvo osebam, katerih dohodki so se vsled posebnih okolnosti v teku davčnega leta dokazno znižali na manj kakor dve tretjini zneska, ki je vzet v podstavo priredbi, in katere so potrebne takega izpregleda, izjemoma izpregledati razmerni del za ostanek dotičnega davčnega leta predpisanega davka.

Dotične prošnje je najpozneje v 14 dneh po nastopu dogodka, na katerega se naslanja prošnja za izpregled, podati pri pristojnem davčnem oblastvu prve stopinje.

Kadar dojde naznanilo prepozno, tedaj se sme izpregledati samo razmerni del tistega davčnega zneska, ki je predpisan za koledarske mesece, ki pridejo po predaji prošnje.

Zoper odločbo finančnega deželnega oblastva se sme vložiti priziv na finančno ministerstvo.

Posebna določila o službenih prejemkih.

§. 233.

Prejemniki službenih prejemkov (§§. 167., 168.), kateri dosežejo znesek 3200 gl. na leto ali ga presežejo, morajo poleg osebne dohodnine plačati tudi plačarino, katera znaša ne glede na drugačne dohodke:

1. stopinja od	3.200 gl. do všteti	4.000 gl.	. 0.4 odst.
2. " " "	4.000 " " "	4.500 " "	. 0.8 " "
3. " " "	4.500 " " "	5.000 " "	. 1.2 " "
4. " " "	5.000 " " "	6.000 " "	. 1.6 " "
5. " " "	6.000 " " "	7.000 " "	. 2 " "
6. " " "	7.000 " " "	8.000 " "	. 3 " "
7. " " "	8.000 " " "	10.000 " "	. 4 " "
8. " " "	10.000 " " "	15.000 " "	. 5 " "
9. " " "	15.000 " in več 6 " "

Davek je pak odmerjati tako, da ne sme od prejemkov više stopinje po odbitku davka nikedar ostati manj, kakor ostane od najviših prejemkov prve niže stopinje po odbitku na te zadnje pripadajočega davka.

Iz raznih virov prihajajoče službene prejemke je zastran odmere davka sešteti.

Plačarina se mora na podstavi po cenilni komisiji opravljene, oziroma po prizivni komisiji izpravljene vgotovitve službenih prejemkov (§. 212.) predpisati davčnim zavezancem s posebnim plačilnim nalogom, katerega izda davek odmerjajoče oblastvo prve stopinje.

Zoper ta plačilni nalog je zastran kakih pogreškov pri preračunu in predpisu davčnega zneska dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

§. 234.

Tisti, kateri izplačujejo prejemke v §§. 167. in 168. oznamenjene vrste, so dolžni, od njih odbiti prejemnikom od teh dohodkov predpisano osebno dohodnino in plačarino, katero jim v ta namen dajejo davek odmerjajoča oblastva vsako leto na znanje. Naznanilo se daje s plačilnim pozivom, zoper katerega je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

Odbitki se opravljajo v istih rokih in v istih razimernih obrokih, kakor izplačevanje prejemkov

Kadar se s pričetkom novega davčnega leta še ni naznanil na to leto se nanašajoči davčni predpis, tedaj je do časa, ko dojde dotično obvestilo davčnega oblastva, začasno in s pridržkom poznejše poravnave opravljati davčni odbitek po izmeri prejšnjega leta.

Z istim pridržkom mora od novo nastajajočih službenih prejemkov do časa, ko pride prvo obvestilo davčnega oblastva, izplačevavec preračunati in odbiti davek v tisti izmeri, ki bi na letni prejemek, katerega je izplačati, pripadal po zakoniti davčni lestvici (§§. 172. in 233.) s pogojem, da bi to bili edini davku zavezani dohodki prejemnika.

§. 235.

Na ta način med enim mesecem odbite zneske je praviloma v 14 dneh po koncu meseca oddati državni blagajnici. Oznamemba pristojne državne blagajnice, vredba ravnanja gledé odbitkov, ki jih izvrše državne blagajnice, naposled dovolitev drugih, kakor zgoraj omenjenih rokov za oddajo se pridržuje ukazu.

§. 236.

Davčni zavezanci, kateri mislijo, da se jim godi krivica po kakem odbitku, opravljenem po zmislu §. 234., smejo v 30 dneh po izvršenem odbitku vložiti pritožbo na davčno oblastvo prve stopinje, ki je pristojno za sprejemanje njih napovedi o osebni dohodnini. Zoper odločbo o nji je dopuščen rekurz na finančno deželno oblastvo.

O odločbah davčnega oblastva prve stopinje in finančnega deželnega oblastva je obvestiti tistega, ki je dolžan, izplačevati prejemke, oziroma državno blagajnico, ki je izvršila odbitek.

§. 237.

Tisti, ki so po zmislu §. 234. dolžni, opravljati odbitke, so odgovorni za pravo njih izvršitev in pa za to, da se odbiti zneski oddadó o pravem času.

Kadar bi zamudili oddajo, morajo od ne oddanih davčnih zneskov ne gledé na njih višino plačati v zakonu z dne 9. marca 1870. l. (drž. zak.

št. 23), oziroma v zakonu z dne 23. januarja 1892. l. (drž. zak. št. 26) določene zamudne obresti.

Izterjava dolžnega plačila se mora opraviti po istih organih in istotako, kakor izterjava neposrednih davkov.

Tudi predpisi zakona z dne 18. marca 1878. l. (drž. zak. št. 31) se na to terjatev uporabljajo kakor na neposredne davke.

Neveljavnost dogovorov, merečih na pre- valitev osebne dohodnine.

§. 238.

Pogodbeni dogovori, ki se sklenejo v tem zmislu, da mora osebno dohodnino na mesto davčnega zavezanca povsem ali deloma opraviti kaka druga oseba, so brez pravne moči.

Tisti, kedor je na podstavi takega dogovora ali take odredbe kaj dal s plačilom, zaračunom ali drugači, ima pravico, v zastarnem roku, določenem v §. 1479. občega državljskega zakonika, terjati, da mu davčni zavezanec vrne, kar je dal on.

Ta določila (odstavek 1. in 2.) se vendar ne uporabljajo na dogovore, po katerih službodavec povsem ali deloma povrne ali prevzame osebno dohodnino in plačarino njegovih služnikov, katero mora po zmislu §. 234. pobirati on.

Poglavje V.

o kazenskih določilih.

Davčna prikrajšba.

§. 239.

Davčno prikrajšbo zakrivi, kedor vedoma z namenom, da se odtegne zakonitemu davku, v davčni izjavi ali davčni napovedi, ki jo mora podati po tem zakonu, ali v odgovoru na kako po pristojni strani njemu stavljeno prašanje ali v obrazložbi kakega pravnega pomočka ali v dosego davčne prostosti pové kaj neresničnega ali zamolči kaj, kar bi vtegnilo ovreti predpis davka, kateremu

je zavezan po zakonu, ali provzročiti predpis manjšega kakor zakonitega davka ali pa dodelitev kake davčne prostosti, katera mu ne gre; dalje pooblaščenec, kateri stori oznamljena kazniva dejanja in nehanja gledé na obdačbo tistega, ki ga zastopa.

§. 240.

Isto kaznivo dejanje zakrivi, kedor v naznanilu o prejemnikih davku zavezanih službenih prejemkov, danem na podstavi §. 201., pové vedoma z namenom, da bi davek prikrajšal, kaj neresničnega ali zamolči kaj, kar bi vtegnilo ovreti predpis davkov, katere je po zakonu plačati od teh prejemkov, ali provzročiti predpis manjših kakor zakonitih davkov.

§. 241.

Davčna prikrajšba se kaznuje z globo v izmeri trojnega do deveternatega zneska, za katerega je bil davek prikrajšan ali v nevarnost prikrajšbe pripravljen.

Kadar se ta znesek ne dá vgotoviti natančno po številkah, tedaj je odmeri globe vzeti v podstavo njegovo verojetno izmero.

Namesto teh kazni stopi globa 50 gl., ako se dá iz okolnosti posneti, da se je neresnična povedba storila sicer vedoma, toda brez namena, prikrajšati davek.

V vsakem primeru je mimo kazni dodatno plačati prikrajšani davčni znesek.

Vedoma neresnične povedbe izvedencev in pojasnilnikov.

§. 242.

Kedor kot izvedenec ali pojasnilnik pred davčnimi oblastvi, davčnimi komisijami ali njih predsedniki ali v spričevalu, namenjenem za rabo pred temi oblastvi in organi, z namenom, da bi ovrli ali nezakonito pripravil kak davek ali kazensko odmero, ali provzročil nepravo odmero davka ali kazni, vedoma pové kaj neresničnega, tak zakrivi prestop ter se kaznuje z zaporom od enega dneva do dveh mesecev ali v denarju od 5 gl. do 300 gl.

Kadar se je nepravda povedba storila sicer vedoma, toda ne s spredaj oznamenim namenom, tedaj je prisoditi globo od od 5 gl. do 100 gl.

Davčna zatajba.

§. 243.

Davčno zatajbo zakrivi:

1. Kedor pridobnini zavezane podjetbe ali pridobnini zavezanega opravila ne naznani v zakonitem roku niti pri davčnem niti pri obrtnem oblastvu;

2. kedor kak v §§. 78. in 82. tega zakona imenovan obrat brez naznanila raztegne črez tisti okraj in tisti čas, za katerega je plačal davek;

3. kedor, zavezan podati naznanilo o podjetbah, zavezanih javnemu dajanju računov (§. 116.), ne naznani v zakonitem roku postanka takih podjeteb;

4. kedor ne napové v zakonitem roku prejemka, ki ga je po §§. 138. in 139. napovedati zastran rentnine (prihodnine), ali ne poda v zakonitem roku v §. 145 omenjenega naznanila;

5. kedor, zavezan podati napoved (§§. 202., 204.), ne napove svojih osebni dohodnini, oziroma plačarini zavezanih dohodkov v zakonitem roku ali ne poda v zakonitem roku v §. 228. omenjenega naznanila;

6. kedor, zavezan podati naznanilo o prejemnikih davku zavezanih službenih prejemkov (§. 201.), tega ne poda v zakonitem roku;

7. pooblaščenec, kateri stori v spredaj stoječih točkah 1. do 6. oznamenjena kazniva dejanja gledé davčnih predmetov tistega, ki ga zastopa.

§. 244.

Davčna zatajba se kaznuje, ne gledé na dodatno plačilo prikrajšanega davka, tedaj, kadar se nanaša na občno dohodnino (§. 243., št. 1, 2), z enojnim do trojnim, v vseh drugih primerih pa z dvojnimi do šesternatimi zneskom, za katerega je bil davek prikrajšan ali v nevarnost prikrajšbe pripravljen.

Kadar se ta znesek ne dá vgotoviti natančno po številkah, tedaj je odmeri globe vzeti v podstavo njegovo verjetno izmero.

Kadar se dá iz okolnosti posneti, da se naznanilo ali napoved ni opustila z namenom, da bi se zatajil davčni predmet, je tak opust kaznovati samo kot nerednost z globo do 20 gl.

Konec kaznivosti.

§. 245.

Kaznivost v §§. 239. in 240. oznamenjenih dejanj neha, kadar kazniv človek, preden se ovadi ali se mu vroči prvo povabilo, da bo zaslišan kot obdolženec, na pristojnem mestu izpravi ali dopolni svoje povedbe.

Kaznivost v §. 243. oznamenjenih kaznivih dejanj neha, kadar davčni zavezanec preda dolžno izjavo ali naznanilo ali napoved, preden ga v to pozove oblastvo.

Prelomek dolžnosti molčanja; zla raba davčnih vpisnikov.

§. 246.

Pri odmeri davka vdeleženi uradniki in drugačni opravniki, in pa udje komisij se, ako nepravilno razodenejo pridobitne, imovinske in dohodne razmere davčnega zavezanca, za katere so dozvedeli, zlasti pa ako razodenejo vsebino davčne izjave ali napovedi ali o nji opravljene razprave, kaznujejo zaradi tega pregreška z zaporom do treh mesecev ali globo do 1000 gl. Z državnimi uradniki se mimo tega ravna po disciplinarnih predpisih.

Kedor okolnosti, ki se iz vpisnikov in izpiskov, oznamenjenih v §§. 58., 181. in 217., dadó posneti o pridobitku ali dohodkih kakega davčnega zavezanca, bodi si same ali v zvezi z drugimi okolnostimi, ki vplivajo na odmero davka, v javnem zboru ali v tiskovini zlo rabi za sovražne napade zoper kakega davčnega zavezanca, davčno komisijo ali njenega uda, zakrivi prestopok, oziroma če se kaznivo dejanje stori s tiskovino, pregrešek, ter se mora kaznovati z zaporom do šest mesecev ali z globo do 1000 gl.

Preganja se samo po predlogu vlade, dotičnega davčnega zavezanca ali komisijjskega uda.

Druga kazniva dejanja.

§. 247.

Kedor odreče po zmislu §. 200. tega zakona od njega zahtevano pojasnilo o prebivavcih kake

hiše ali je dá vedoma napak, se kaznuje z globo do 200 gl.

§. 248.

Kedor osebam, katerim je to naročila kaka pridobninska, cenilna ali prizivna komisija, zabrani vstop v obrtne prostore in njih ogled in pa ogled obratnih naprav in zalog, ali kedor skuša zabraniti to uradno dejanje, tak zakrivi, v kolikor se s tem ravnanjem ne osnuje učin, katerega je po občem kazenskem zakonu kaznovati teže, prestoppek, ter se mora kaznovati z zaporom od enega do štirinajst dni ali z globo od 5 do 100 gl.

§. 249.

Kedor se, ne da bi navel kakega opravičevalnega vzroka, ali pa potem, ko se ta zavrže, brani sprejeti posel uda katere komisije, ki jo je postaviti po tem zakonu, ali pa posel namestnika takega uda, takemu je naložiti globo do 100 gl.

Komisijskim udom in njih namestnikom, ki večkrat zaporedoma in po poprejšnjem opominu izostanejo brez zadostnega opravičevalnega vzroka iz komisijskih sej, se sme naložiti do 25 gl. globe.

Te kazni se smejo prisojati večkrat zaporedoma in to tako dolgo, dokler ne izpolni dotični ud svoje dolžnosti ali se je ne odveže.

Kazni zavoljo nereda.

§. 250.

Davčne zavezance, pojasnilnike in izvedence, in pa naznanila dajati dolžne osebe, ki brez zadostnega opravičevalnega vzroka ne slušajo nalogov in pozivov, katere jim na podstavi tega zakona pošiljajo davčna oblastva, komisije ali njih predsedniki, smejo, v kolikor ti opusti niso kako v §§. 239. do 249. oznamenjeno kaznivo dejanje, imenovani organi kaznovati s kaznimi zavoljo nereda do 100 gl.

Enaka kazen zadene opuste, katerim so se v tem zakonu zapretile kazni zavoljo nereda.

Preden se komu prisodi kazen zavoljo nereda, ga je pozvati, naj opravi zahtevano dejanje v primernem roku, ter mu izrečno zapreti kazen zavoljo nereda, katero je določiti po njenem znesku.

Zastara.

§. 251.

Kaznivost v §§. 239., 240., 243. in 247. oznamenjenih dejanj in nehanj (opustov) mine z zastaro, ako ni bila kazniva oseba pozvana na odgovor v petih letih po preteku priredbene dobe, na katero se nanaša kaznivo dejanje ali nehanje.

Zastara se pretrga z novim kaznivim dejanjem ali nehanjem v spredaj imenovanih paragrafih oznamenjene vrste. V tem primeru pričinja na novo teči rok zastare tudi gledé prejšnjega pregreška še le š pretekom tiste priredbene dobe, na katero se nanaša zadnji pregrešek.

§. 252.

Za zastaro prisojene kazni je potreben pretek petih let potem, ko je zadobila razsodba pravno moč.

§. 253.

Kaznivost dejanj in nehanj, ki so oznamenjena v §. 249. in katerim so v §. 250. zaprečene kazni zavoljo nereda, zastara s pretekom šestih mesecev potem, ko so se storila, oziroma po zadnjem času, ko bi se bilo opuščeno dejanje še moglo o pravem času opraviti.

Že prisojene kazni v prvem odstavku oznamenjene vrste zastarajo s pretekom šestih mesecev potem, ko je zadobila razsodba pravno moč.

§. 254.

V koliko se zastara pretrga s pričetkom priprav za kazensko preganjanje, to je presojeti po analogiji dotičnih določil občega kazenskega zakona.

§. 255.

Gledé zastare v §§. 242., 246. in 248. oznamenjenih kaznivih dejanj je uporabljati določila občega kazenskega zakona.

Postopanje.

§. 256.

Postopanje gledé kaznivih dejanj, oznamenjenih v §§. 242., 246. in 248., pristoji rednim sodnijam, pristojnim za pregreške, oziroma prestopke.

Kazenske razsodbe gledé kaznivih dejanj, ozna-
menjenih v §§. 239., 240., 243. in 247., sklepa
s povedbo razlogov davčno oblastvo prve stopinje, ki
je pristojno glede dotične davčne vrste.

Isto oblastvo mora odmeriti dodatni davek.

Kazenske razsodbe gledé kaznivih dejanj, ozna-
menjenih v §. 249., sklepa davčno oblastvo prve
stopinje na sedežu dotične komisije.

Kazni zavoljo nereda prisoja tisti organ, kateri
jih je zapretil.

§. 257.

Ako po tem zakonu postavljena komisija zapazi
kako v tem poglavju oznamenjenih kaznivih dejanj,
mora to naznaniti davčnemu oblastvu ter mu pri-
občiti svoje razprave in sklepe, ki se nanašajo na ta
obdačbeni primer.

§. 258.

Pred sklepanjem kazenske razsodbe mora
davčno oblastvo — ne gledé na primere, ozname-
njene v §. 250., in na izjeme, posebej naštete v tem
zakonu — vsaj enkrat zaslišati obdolženca, kate-
remu je oponesti vse sumljaje, ki jih ima pred sabo
davčno oblastvo. Davčni zavezanec sme zahtevati, da
se mu pokažejo pred davčnim oblastvom ležeče
listine in se mu iz oči v oči predstavijo priče, po-
jasnilniki in izvedenci; to zadnje samo, v kolikor ni
njih vnovični zaslišbi pri davčnem oblastvu na poti
kaka ovira, oznamenjena v §. 252., št. 1 kazenskega
pravdnega reda z 23. maja 1873. l. (drž. zak.
št. 119).

Tudi mu je dopuščeno, prepisati si pokazane
listine ali dati si jih prepisati po svojih izkazanih za-
stopnikih. Naposled mu je dopuščeno, zahtevati,
naj se mu dá rok 14 dni, da podá svoj zagovor
ustno ali pisмено.

V obrazložbo razsodbe se je smeti sklicevati
samo na take listine, priče, pojasnilnike, izvedence
in drugačna pomagala, gledé katerih so se izpolnila
ukazila spredaj stoječih odstavkov tega paragrafa.

O teh pravicah, ki jih ima davčni zavezanec, ga
je podučiti in v razpravnem zapisniku opomniti, da
je bil res podučen.

V kolikor bi ne bile povedbe prič in pojasnil-
nikov ali mnenje izvedencev že prej potrjene pod
prisego, ima davčno oblastvo pravico, zahtevati, naj
jih pristojna okrajna sodnija njih stanovališča zasliši
pod prisego. Davčni zavezanec ima pravico, nasve-
tovati o določenih prašanjih, ki so važna zanj, izve-
dence in pojasnilnike ter predlagati njih zaslišbo
pod prisego, o čemer odločuje davčno oblastvo. Na-
tančnejša določila je izdati z ukazom.

Kadar prisodi davčno oblastvo zavoljo kakega
nehanja (opusta), oznamenjenega v §. 243., samo
globo do 20 gl. (§. 244., odstavek 3.), tedaj se sme
kazen izreči brez poprejšnjega postopanja.

Kadar so se v razpravi pred kako komisijo po-
kazale davčnemu zavezancu listine ali zaslišale
v njegovi navzočnosti priče, pojasnilniki in izvedenci,
tedaj ni več treba davčnemu oblastvu ponoviti teh
dejanj.

§. 259.

Kadar davčni zavezanec ne sluša v kazenskem
postopanju nanj obrnjenega povabila, v katerem je
izrečno oznameniti njega namen, tedaj je je ponoviti,
zapretivši mu, da se bo, če bi zopet izostal brez
opravičbe, kazenska razsodba sklenila na podstavi
pomagal, ki leže pred oblastvom.

Če tudi to povabilo nima vspeha, mora davčno
oblastvo skleniti kazensko razsodbo.

Prav tako je ravnati, ako davčni zavezanec ne
sluša kakega med nadaljnim postopanjem nanj
obrnjenega povabila ali poziva, naj kaj pojasni.

§. 260.

Zoper kazensko razsodbo in pa zoper odmero
dodatnega davka je dopuščen rekurz na finančno
deželno oblastvo.

To mora o rekurzih zoper kazenske razsodbe
(izvzemši rekurze zoper kazni zavoljo nereda) odlo-
čevati v razsojevalnem odseku štirih udov, med
katerimi morata vsaj dva biti sodniška uradnika.
Zoper odločbe finančnega deželnega oblastva je
dopuščena stranki pritožba na upravno sodnijo.

Izvršitev kazenskih razsodeb je do dokončne
odločbe odložiti v upravnem postopanju; vendar

sme davčno oblastvo tudi prej ukazati zavarovanje kazenskega zneska.

§. 261.

Gledé glob, prisojenih po §§. 242., 246. in 248., veljajo določila občega kazenskega zakona.

Kazni zavoljo nereda, ki se po povodu kake davčne stvari naložijo davčnemu zavezancu samemu, se stekajo v uboški zaklad tiste občine, v kateri je predpisati davek. Ako bi se pak moral davek razdeliti ali ako se kazen zavoljo nereda naloži kaki drugi osebi, se steka ona v uboški zaklad tiste občine, v kateri ima davčni zavezanec svoje domovališče ali bivališče.

To zadnje velja tudi o kaznih, prisojenih po zmislu §§. 247. in 249.

Po §§. 241. in 244. prisojene globe se stekajo v državni zaklad.

Poglavje VI.,

obsegajoče splošna določila.

Podajanje napovedi in oddajanje izjav.

§. 262.

Napovedi in izjave, katere morajo davčni zavezanci podajati po zmislu tega zakona zastran svoje obdačbe, mora praviloma oddati in podpisati samopravni davčni zavezanec sam.

Za ne samopravne osebe morajo zakonite izjave oddajati njih zakoniti ali po oblastvu postavljeni zastopniki, za protokolovane firme po določenih trgovinskega zakonika v podpisovanje firme vpravičene osebe, za združbe itd. udje predstojništva, ki so po ustavu vpravičeni za to.

§. 263.

Z ne prisojenimi dediščinskimi masami se glede na davke, vravnane s tem zakonom, ravna kakor z zapustnikom. Zastopajo jih tiste osebe, ki upravljajo imovino; te zadnje morajo zlasti oddajati v tem zakonu predpisane napovedi in izjave.

Dediči so za davčne zneske, kateri vsled nesnične ali opuščene davčne izjave ali napovedi zapustnikove celo niso bili ali so bili odmerjeni pre nizko, odgovorni tako kakor za druge zapuščinske dolgove.

Oni morajo oddati za dodatno odmero teh davkov potrebne izjave in napovedi.

§. 264.

V kolikor ni v posameznem primeru izrečno določeno nasprotno ali v kolikor tega izrečno zahteva oblastvo ali komisija, je moči napovedi in izjave oddati po pooblaščenih. Pooblaščenici morajo donesti pismeno kolka prosto pooblastilo, slovoče na zastop v davčnih stvareh.

Solastniki kake občni prihodnini zavezane podjetbe imajo dolžnost, imenovati davčnemu oblastvu pooblaščenca; ako ne izpolnijo te zaveznosti, velja vsakdo izmed njih za pooblaščenca ostalih.

Zakonski mož se šteje za pooblaščenca svoje od njega ne ločene žene, razen če bi sam ne bil samopraven ali če bi njegova žena bila glede na svojo imovino pod drugim skrbstvom ali ako bi se žena ti domnevi izrečno uprla.

§. 265.

Davčni zavezanci, ki bivajo stalno zunaj ozemlja, kjer velja ta zakon, se smejo prisiliti, da imenujejo pooblaščenca, bivajočega v tem ozemlju (§. 264).

§. 266.

Fizične in juristične osebe in pa dediščinske mase so odgovorne za posledke, ako bi njih zakoniti ali pooblaščenči zastopniki prekršili svoje dolžnosti, in zlasti tudi za kazni, katere bi se zanjim prisodile iz tega vzroka.

Te odgovornosti pak so odvezane ne samopravne fizične osebe glede zastopnikov, katere jim je postavilo oblastvo.

Vročbe.

§. 267.

Vročba pozivov, odlokov, odredb in odločil, ki se izdajajo po tem zakonu, zlasti pa vročba plačilnih nalogov se opravlja ali naravnost po oblastvenih organih ali pa po občinskem glavarstvu ali po pošti.

Izvršiti se mora ali v lastne roke adresatove ali pa pooblaščenca (§. 264) njegovemu proti potrditvi prejema.

Kadar se oseba, kateri se more vročbe opraviti veljavno, brani, sprejeti spis, ki ga je vročiti, tedaj je pustiti spis na kraju vročbe. Tak popust ima moč vročbe.

Za davčne zavezance, katerih domovališče in bivališče ni znano, in pa za tiste adresate, katerim se spis, ki ga je vročiti, ni mogel vročiti niti po pošti niti po vsaj dvojnem poskusu vročbe drugači, ga je položiti pri občinskem glavarju kraja za predpis davka, oziroma pri glavarju izločenega graščinskega ozemlja proti njegovi potrditvi prejema; to položbo mora ta tako, kakor je v kraju navada, razglasiti s pozivom, da se morajo adresati za prevzetbo spisa oglasiti pri občinskem glavarju ali pri glavarju izločenega graščinskega ozemlja.

Vročba velja za izvršeno, ako so od razglasitve pretekli štirje tedni. Kadar se pak dokaže, da se je vročba adresatu zares opravila brez njegove krivde še le v kakem poznejšem času, velja vročba za pravnomočno izvršeno še le v tem zadnjem času, nikedar pa ne pozneje kakor šest mesecev po razglasitvi.

§. 268.

Vročbe, ki jih je izvršiti zunaj avstrijsko-ogrske monarhije, se smejo opraviti s priporočenimi pismi. Vročba velja za izvršeno, ko je po dnevu, katerega se je oddala pošti, pretekla dvojna doba pravilnega poštnega teka.

Kadar davčni zavezanci, ki stanujejo zunaj kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, niso navzlic došlemu pozivu postavili v naši deželi pooblaščenca, tedaj je nadaljne vročbe za nje opravljati po občinskem glavarju tako, kakor je oznamenjeno v §. 267., odstavku 4.

Dolžnost, dajati odmerjevalnim organom pojasnila.

§. 269.

Vsakdo je dolžan, vestno dajati po davčnih oblastvih, oziroma komisijah na podstavi tega zakona zahtevana, za popolnitev ali izpravo po njem oddanih izjav, napovedi in naznanil potrebna pojasnila

in izkaze, ter na zahtevo pričevati tudi v obdačbenih stvareh drugih ali izpovedovati kot izvedenec.

Izpovedbo kot priča ali izvedenec smejo odreči samo v §. 152. k. p. r. z dne 23. maja 1873. l. (drž. zak. št. 119) oznamenjene osebe, potem druge osebe gledé takih prašanj, po katerih odgovoru bi njim ali kaki osebi, s katero so v razmerju, oznamenjenem v §. 152., št. 1 kazenskega pravnega reda, mogla nastati neposredna in razmerno velika imovinskopravna škoda ali sramota ali nevarnost preganjanja po kazenski sodnji, ali bi se prekršila kaka priči ali izvedencu naložena, državno pripoznana dolžnost molčanja ali pa razodela kaka umetalnostna ali obrtna tajnost.

Osebe, ki so ali so bile pri davčnem zavezancu v službi, ne smejo biti brez pritrditve tega zadnjega zaslišane kot pojasnilniki ali izvedenci.

§. 270.

Vsa javna oblastva in uradi, vštveši deželna, okrajna in občinska oblastva, morajo davčna oblastva in davčne komisije krepko podpirati in jim naglo dajati v izvršitev tega zakona potrebna pojasnila, v kolikor niso temu na poti posebna določila ali neobhodni službeni oziri.

§. 271.

Sodnije so zlasti dolžne, po en prepis tistih sodeb, razsodeb in odlokov, katerih prepise morajo po veljajočih predpisih dopošiljati uradom za odmero pristojbin, priobčiti, v kolikor se taki izdatki razmnožujejo na mehanični način, tistemu davčnemu oblastvu prve stopinje, v čegar okolišu je sedež sodnije.

Vpogled v opravilne knjige.

§. 272.

V opravilne knjige davčnega zavezanca je vpogledati, kadar to ponudi davčni zavezanec in odmerjajoče oblastvo ali komisija ne šteje brez vpogleda v opravilne knjige njegovih povedeb za verjetne. Davčni zavezanec mora dejanstvo, katero je dokazati s vpogledom v knjige, natančno oznameniti, ker se sicer ni treba ozirati na njegovo ponudbo.

§. 273.

Vpogled v opravilne knjige opravi predsednik komisije ali kak v to pismeno odrejen komisijski ud, v kolikor so te osebe državni uradniki, ali pa istotako pismeno odrejen uradnik davčnega oblastva v navzočnosti davčnega zavezanca ali njegovega pismeno poverjenega zastopnika (§. 264.).

Po prevdarku oblastva ali komisije je dovoljeno, privzeti izvedenca v knjigovodstvu ali zapri-seženega tolmača.

§. 274.

Opravilne knjige je praviloma prenesti v uradne prostore oblastva ali komisije; pri obrtnih pozvedbah take vrste, ali pri drugačnih ozira vrednih okolnostih se sme na prošnjo davčnega zavezanca vpogled v knjige opraviti tudi v obrtnih prostorih ali v stanovanju davčnega zavezanca.

§. 275.

Kadar se stanovanje ali obrtni prostori davčnega zavezanca ne nahajajo v okolišu oblastva ali komisije, kateri se je ponudil vpogled v knjige, tedaj je za opravo vpogleda prositi davčno oblastvo, v čegar okolišu je stanovanje ali so obrtni prostori.

§. 276.

O posledku vpogleda v knjige je napraviti zapisnik, v katerem je pred vsem vgotoviti v knjigah in zapiskih, predloženih na vpogled, obsežene vpise, kateri se nanašajo na dejanstva, ki jih trdi davčni zavezanec. Takisto je v ta zapisnik vzprejeti po davčnem zavezancu dane povedbe in pojasnila in pa vnanjo kakovost knjig in zapiskov, naposled okolnosti, ki so važne za njih verjetnost. Vpogledujoči uradnik sme zahtevati vpogled v zapiske, ki so potrebni za sestavo ponujenega dokaza; kadar jih davčni zavezanec odreče, tedaj se mora ta okolnost vgotoviti v zapisniku ter povedati vzrok odreke.

§. 277.

Oblastvo ali komisija mora po svobodni oceni dokaza odločiti o tem, ali in v koliko se je s vpogledom v knjige dobil dokaz za trditev davčnega za-

vezanca. Razloge, iz katerih se sodi, da je dokaz spodletel, je naznaniti davčnemu zavezancu.

§. 278.

Ako se iz vpogleda v opravilne knjige ni pokazala resničnost trditev davčnega zavezanca, se mu sme naložiti povračilo stroškov, ki so se nabrali z opravo zlorabno ponujenega vpogleda v knjige.

Zoper odločbo davčnega oblastva, s katero se nalaga povračilo stroškov, je dopuščen davčnemu zavezancu rekurz na finančno deželno oblastvo, zoper tako odločbo kake komisije pa priziv na prizivno komisijo, oziroma pridobninsko deželno komisijo. Ako je tako odločbo sklenila prizivna komisija, je dopuščen davčnemu zavezancu rekurz na finančno ministerstvo.

§. 279.

Vpogled v opravilne knjige se sme ponuditi tako v odmerjevalnem kakor v pritožbenem postopanju.

Vstop v obrtne prostore davčnega zavezanca.

§. 280.

Da se pozvedó za davčno odmero važna dejanstva, imajo po davčnem oblastvu ali po predsedniku v tem zakonu postavljenih komisij pismeno odrejene osebe pravico, med delovnim in opravnim časom ogledati obrtne naprave, obrtovališča in zaloge davčnega zavezanca. V kolikor se kaka pridobitna podjetba obratuje v stanovanju zavezanca, se zgoraj oznamljena pravica razteza tudi na obratne priprave in zaloge, ki so v stanovanju.

Pri tem se je kolikor moči izogniti kakemu motežu obrata in opustiti vsako pozvedovanje po posebnostih v načinu obratovanja in fabrikacije, ki jih je zastran opravilne koristi imeti v tajnosti.

Da opravijo tak ogled, v to se brez privolitve davčnega zavezanca ne smejo odrediti druge osebe kakor državni uradniki.

Najviše vodstvo priredbe.

§. 281.

Najviše vodstvo priredbe vseh v tem zakonu vredenih davkov pristoji finančnemu ministru.

Podajanje pravnih pomočkov.**§. 282.**

Na vse v tem zakonu omenjene pravne pomočke se uporabljajo, v kolikor ni izrečno ukazano nič nasprotnega, določila zakona z dne 19. marca 1876. l. (drž. zak. št. 28).

V tistih primerih, za katere je v tem zakonu dovoljena pravica priziva na drugo stopinjo brez izrečnega oznamenila tretje stopinje, neha prizivno postopanje na drugi stopinji.

Pobiranje davkov in zamudnih obresti.**§. 283.**

Določila zakona z dne 9. marca 1870. l. (drž. zak. št. 23) o pobiranju zamudnih obresti za neposredne davke, ne plačane v predpisanih obrokih, in o pobiranju teh davkov sploh, oziroma zakona z dne 23. januarja 1892. l. (drž. zak. št. 26) o pobiranju zamudnih obresti, se morajo zmislooma uporabljati na vse v tem zakonu vrejene davke.

Zastara.**§. 284.**

Gledé vseh v tem zakonu vremenih davkov veljajo na zastaro neposrednih davkov se nanašajoča določila zakona z dne 18. marca 1878. (drž. zak. št. 31).

Pridobninske, cenilne in prizivne komisije je po zmislu ravnokar omenjenega zakona šteti za enake finančnim oblastvom.

Kadar se kaka odmera vsled doznejše na videž došlih okolnosti pokaže za prenizko, tedaj se mora uporabljati v §. 3. imenovanega zakona za ne prav odmerjene davščine ustanovljeni dvoletni rok zastare; ako pa se je nepravna odmera opravila, ker stranka ni izpolnila svoje dolžnosti, obveljajo določila §. 2. v imenovanem zakonu.

Vzdržava vzajemnosti.**§. 285.**

Finančni upravi se daje oblast, glede davčne dolžnosti takih oseb in davčnih virov, ki so pod davčno oblastjo več državnih ozemljij, nasproti tistim državam, ki izvršujejo v tem oziru drugačna kakor v tem zakonu postavljena pravila, ravnati po načelih vzajemnosti.

Dotična ukazala je vsak čas razglasiti v državnem zakoniku.